

KOUKUS VAN NP SNOER LEDE SE MONDE OOR HOEKVERSLAG

Die koukus van die Nasionale Party het besluit dat niemand oor die Hoek-verslag mag praat nie. Hierdie erkenning is verlede week deur die Vrystaatse leier aan die party en Minister van Openbare Werke, mnr. A.L. Schlebusch, op 'n vergadering naby Bloemfontein gemaak.

Mnr. Schlebusch is gevra na die ongerymdhede in die betaling van belasting deur sekere maatskappye van mnr. Harry Oppenheimer. Die vraesteller het spesifiek mnr. Schlebusch se aandag gevestig op die inligting wat hieroor in die Hoek-verslag verskyn en ook die inligting vervat in die Stock Exchange Year book van 1975.

Die vraesteller het aan mnr. Schlebusch gevra of hy bewus is van hierdie toestand. Mnr. Schlebusch het geantwoord dat hy nie daarvan kennis dra nie. Toe sy aandag gevestig is op die feite in die Hoek-verslag, het mnr. Schlebusch geantwoord dat die koukus van sy party besluit het dat niemand iets oor die Hoek-verslag mag sê nie.

Hierop wou die vraesteller nog 'n vraag na aanleiding van die saak stel, maar die voor-sitter het tussenbeide getree en gesê die vraesteller probeer moeilikheid maak. Daarop het hy die saal verlaat.

In die Stock Exchange Year-book van 1975 het die volgende feite aan die lig gekom in verband met sommige van die Oppenheimer-maatskappye:

- Anglo-American Corporation het slegs in een jaar in die tydperk 1970 tot 1974 meer as 10 persent belasting betaal. Op 'n wins van R83 miljoen in 1974 het hy minder as R5 miljoen belasting betaal — sowat 6 persent in plaas van die normale maatskappybelasting van 49 persent.

- Rand Selections het in geen enkele jaar van die tydperk 1970 tot 1974 eens 2 persent belasting betaal nie. In 1974 was sy wins R46 miljoen.

VOLTOOI

Die Hoek-verslag is in 1968 voltooi, maar dit is nooit toegelaat om in wye kringe te versprei nie. Prof. Piet Hoek, onderbestuurder van Yskor, was die opsteller daarvan.

Hy het die ondersoek na mnr. Oppenheimer se geldmag in die sestigerjare in opdrag van wyle dr. H.F. Verwoerd onderneem. Die verslag is na dr. Verwoerd se dood voltooi.

Na verneem is, het mnr. Vorster later belangstelling vir die verslag voltooi. Verder is verneem dat genl. H.J. van den Bergh, hoof van Boss, die verslag laat vermenigvuldig het.

Toe daar in die 1970-verkiesing van die verslag gebruik gemaak is op 'n vergadering in Noord-Transvaal, is 'n hofbevel teen 'n Engelse Sondagkoerant gevra om die blad te verbied om enigiets daaroor te publiseer.

DIE OORMATIGE KONSENTRASIE VAN KAPITAAL, PRODUKSIE
EN MARK BINNE DIE INVLOEDSFEER VAN 'N ENKELBE-
HEERGROEP, SY MAG OM TE KAN BEPAAL WAAR 'N
GROOT GEDEELTE VAN DIE BESKIKBARE KAPITAAL-
FONDSE VAN DIE PRIVAATSEKTOR BELê SAL
WORD EN DUS WAAR WERKVERSKAFFING SAL
WEES EN NIE SAL WEES NIE, EN MOONT-
LIKE TEENMAATRELS.

1. Die verhouding van Bantoes tot Blankes in die Republiek se Blanke stedelike en plattelandse gebiede is steeds besig om toe te neem, ten spyte daarvan dat ons beleid reeds geruime tyd was om dié verhouding te verminder. Die oorsake vir die toename van Nie-Blanke bevolking in Blanke gebiede, is waarskynlik hoofsaaklik die volgende : -

- (1) Die mag wat enkele beheergroepe, en in besonder die Anglo-American Corporation-maatskappiegroep (AAC-groep),¹⁾ het om te besluit waar 'n groot gedeelte van die gemobiliseerde kapitaal van die privaatsektor belê sal word en wat grootliks die vloei bepaal van arbeid vir die skepping van nuwe instellings en vir die uitbreiding van bestaandes.
- (2) Die feit dat die ontwikkeling van die Bantoetuislande tot dusver ontoereikend was om die nodige werkverskaffing aan hul addisionele toetreders tot die arbeidsmark te verskaf en ook nog Bantoes aan Blanke werksgebiede te onttrek en in diens te neem.
- (3) Die gebrek aan voldoende uitvoering van ons beleid van nywerheidsvestiging naby die Bantoetuislande om ook voldoende Bantoe-arbeid in die Bantoetuislande te hou en uit die bestaande Blanke konsentrasiegebiede daarheen te trek.

(4) /.....

- 1) " The Anglo American Corporation Group embraces a large number of investment, mining and industrial companies, in which it has shareholdings and which it administers. " (Anglo American Corporation of SA Limited se 49ste Jaarverslag van 1965, bladsy 47).

en

- (b) Die bevestiging van ons sosiale beleid ten opsigte van die Bantoe en veral teen die invloed in die verband, van finansiële magkonsentrasies.

3. (1) Bylaag I (van bladsy 37 tot 39) wat die tempo en omvang van die verswaring van ons Blanke gebiede aantoon, wys duidelik dat fabriekswese, konstruksie en landbou die werkverskaffers van die addisionele Nie-Blankes is.

Bylaag I toon dat 418,964 Nie-Blankes addisioneel tot die arbeidsmark toegetree het en dat 64,213 uit "dienste" onttrek is, vir die tydperk 1960 tot 1965; gevolglik moes 483,177 in werk opgeneem word. Van die 483,177 Nie-Blankes is 32% in die landbou, 65% in fabriekswese en konstruksie en 3% deur mynwese in werk opgeneem.

Die beplande vraag na Nie-Blanke arbeid tot 1971, soos aangetoon in Bylaag I, perpetueer dié tendens, behalwe dat in die vooruitbeplanning "dienste", in teenstelling met die 1960/1965 tendens, as die grootste enkele werkverskaffer aangetoon word en mynwese as onttrekkend.

3. (2) Die vraag na arbeid is noodwendig waar die werk is en wat fabriekswese, konstruksie en dienste aanbetref, is die werkverskaffing hoofsaaklik waar kapitaal in aktiwiteit belê word. (Dus deur AAC)

Deur 'n funksioneringswyse wat dit prakties onmoontlik maak om in die openbaar opgemerk en sonder 'omvattende gekoördineerde ondersoek blootgelê te word, het 'n groot kapitaal- en aktiwiteitsmagkonsentrasiegroep, by name die AAC-groep, soos hierin aangetoon sal word, in ons land 'n posisie verwerf waar dit meer as 900 maatskappye onder hul invloedssfeer betrek het wat van die grootstes in ons land insluit.

Vir praktiese doeleindes het hierdie groep beheer verkry oor die mobilisasie van waarskynlik die grootste gedeelte van die privaatsektor se kapitaal en as gevolg daarvan die mag verkry het om te besluit waar daardie kapitaal belê sal word, met sy gevolglike invloed op die toestroming na en konsentrasie van Nie-Blankes in bepaalde gebiede. Waar fabriekswese en konstruksie so 'n groot rol in ons addisionele werkverskaffing en kapitaalbelegging speel (in teenstelling met mynwese), was dit slegs realisties in die funksionering van die AAC-

groep /.....

groep en as gevolg van hulle enorme jaarlikse vrykomende fondse, dat dié groep in die laaste paar jaar grootskaals toegetree het tot die terreine wat groot kapitaalbelegging verg, naamlik fabriekswese, konstruksie en dienste en wat, soos aangetoon, die arbeidstoestroming veroorsaak na waar die betrokke vestigings of uitbreidings plaasvind.

Indien hierdie groep, wat oor dié magposisie beskik, soos aangetoon sal word, die Regering se beleid, wat met ons heterogene bevolking en die afsonderlike ontwikkeling daarvan so noodsaaklik is vir vreedsame, veilige, en gesonde ontwikkeling van alle bevolkingsgroepe, sou steun en doelbewus sou bevorder, sou desentralisasie van fabriekswese en gevolglik ook konstruksie en daarmee gepaardgaande dienste en veral vestiging daarvan naby die tuislande, 'n vanselfsprekende sukses gewees het met gevolglike grootskaalse werkverskaffing in sentra anders as die huidige Blanke stede wat almeer verswart. Die teendeel is egter duidelik gestel dat hulle nie die Regering se beleid positief steun nie, soos blyk uit mnr. Oppenheimer se stelling in sy voorsittersrede van 1964, naamlik : "Discrimination on grounds of race or colour is morally wrong and partition on grounds of race or colour is economically impossible."

Nie slegs die bekende politieke opvattinge van die beheerders van AAC in Suidelike Afrika nie, maar ook die internasionale finansiële belange in sy aandeelkapitaal wat ongetwyfeld beheerinvloede in AAC het, sal geen lojaliteit hê teenoor die belange van afsonderlike volkere in Suidelike Afrika nie; dit kan inteendeel verdere gevare inhou, veral as die optredes van internasionale banke en internasionale kapitaal in die geskiedenis in verband gebring word met rewolusies en onluste, byvoorbeeld die organisering en finansiering van die Russiese Rewolusie in 1917¹⁾ en waar dit in verband gebring word met die beheptheid van internasionale kapitaal met die uitwissing van nasionale grense en onderskeide. In kort, die internasionale kapitalisme se filosofie laat nasies werk vir die internasionale kapitalisme - die filosofie van die nasionalis laat kapitaal vir die nasie werk.

4. Feite /.....

- 1) Toevallig dieselfde jaar waarin AAC in Suid-Afrika geregistreer is.

Bylaag II, bladsy 40 tot 44, gee 'n kort samevatting van AAC as
 enkele maatskappy se haterstruktuur en die finansiering daarvan. sy inkomste in 1965
 en oor die 10 jaar 1956 tot 1965, die bronne van sy groei uit netto wins na dividende
 en na verasing en meer hoofsaaklik sy groei uit toename in markwaarde van geno-
 teerde aandelebeleggings, daarbenewens ook die binnelandse en buitelandse ver-
 spreiding van AAC se aandelekapitaal en 'n aanduiding van die beheer oor hierdie
 maatskappy.

Uit aandeleregisters van AAC kan nie bepaal word wie uiteindelik effektiewe
 beheer oor hierdie maatskappy uitoefen nie en of sy beheer in Suid-Afrika of in die
 buiteland setel nie, omdat bykans 60% van sy aandele gehou word deur meer as
 10,000 aandeelhouders wat elkeen minder as 50,000 aandele (0.4% of minder) be-
 sit waarvan 'n groot aantal ongeopenbaarde benoemdes is en omdat dit verder be-
 kend is dat baie aandele gehou word deur pensioenfondse, assuransiemaatskappye
 en ander institusionele beleggers wat nie belang stel in beheer van die maatskappy
 nie, en gewoonlik stemvolmagte uitreik. Daarom sal effektiewe uiteindelijke be-
 heer berus in die hande van 'n paar persone hier, of in die buiteland, wat gevol-
 magtig word deur die grootste aandeelhouders, sonder om noodwendig die prinsi-
 pale se identiteit te openbaar. Die aard en omvang van en die begunstigdes onder
 die volmagte kan slegs bepaal word deur 'n inspeksie van die stemvolmagte by
 vergaderings terwyl nie-openbaarmaking van benoemdes in Artikels 27 en 24
 van die Maatskappywet verskans is. Verder is dit moontlik dat buitelandse
 aandeelhouders Suid-Afrikaanse adresse en benoemdes aangee sonder dat die
 identiteit van die effektiewe aandeelhouer aangetoon word, of dat aandeelhoudings
 in die naam van Suid-Afrikaansfunksionerende banke as benoemdes is terwyl dié
 banke in die buiteland beheer word.

Al is AAC as enkelmaatskappy indrukwekkend groot, soos Bylaag II
 aandui, is dit nie sy grootte of dié van hom en sy 14 filiale ¹⁾ nie, maar
die omvang van die AAC-groep en die wyse van funksionering daarvan wat
 van soveel betekenis is.

Bylaag III /.....

1) Verwys bladsy 45 van Bylaag III.

Bylaag III (bl. 45 tot 94) gee 'n uiteensetting van die name van 918 maatskappye waarin AAC of maatskappye deur 'n geadministreer of maatskappye waarin hy belange het, aandelebeleggings het, ingedeel onder maatskappye wat hoofsaaklik die belange of beleggings het.

Bylaag III toon ook dat AAC se filiale (behalwe in die geval van African and European Investment Co. Ltd.) relatief onbelangrik in sy funksioneringswyse is; en dat AAC self, in baie van die maatskappye wat binne sy invloedssfeer is, geen aandele het nie. AAC se invloed geskied hoofsaaklik deur 'n aantal maatskappye wat onder sy direkte administrasie is, maar wat op hulle beurt groot belange in ander maatskappye het waarvan sommige weer selfs groepe onder hulle beheer of invloedssfeer het: byvoorbeeld soos blyk uit Bylaag III het :-

African and European Investment Co. Ltd. <u>direkte belange in</u>	
32 maatskappye	Bladsy 45 tot 47
Anglo American Investment Trust Ltd. in	
8 maatskappye	Bladsy 48
New Central Witwatersrand Areas Ltd. in	
19 maatskappye	Bladsy 48 tot 49
Orange Free State Investment Trust Ltd. in	
10 maatskappye	Bladsy 49 tot 50
Rand Selection Corporation Limited in	
110 maatskappye	Bladsy 50 tot 55
South African Townships Mining and Finance Corporation Ltd. in	
21 maatskappye	Bladsy 55
The Vereeniging Estates Limited in	
21 maatskappye	Bladsy 56 tot 57
Western Deep Levels Ltd. in	
2 maatskappye	Bladsy 57
West Rand Investment Trust Ltd. in	
16 maatskappye	Bladsy 57 tot 58
Zambian Anglo American Limited in	
12 maatskappye	Bladsy 58
Anglo American Industrial Corp. Ltd. in	
35 maatskappye	Bladsy 58 tot 69

Anglo American Corporation Rhodesia Ltd. direkte belange in

5 maatskappye Bladsy 69

Free State Geduld Mines, in

2 maatskappye Bladsy 69

Mainstraat Beleggings (1965) Edms. Bpk. in

3 maatskappye Bladsy 69

Wankie Colliery Co. Ltd. in

5 maatskappye Bladsy 69

AAC het ook groot belange in en invloed oor 'n verdere aantal maatskappye deur medium van maatskappye wat nie onder AAC se direkte administrasie is nie wat ook op bogenemde patroon funksioneer; byvoorbeeld :-

Charter Consolidated Limited, met direkte belange in

29 maatskappye Bladsy 71 tot 72

General Mining and Finance

Corporation Limited met direkte belange in

97 maatskappye Bladsy 72 tot 80

Rand Mines Limited met direkte belange in

89 maatskappye Bladsy 80 tot 86

Die aantal maatskappye waarin die bogenoemde beleggingsmaatskappye direkte belange het, kan nie in alle gevalle 'n volledige weergawe wees van die belange van die beleggingsmaatskappye nie, omdat dié maatskappye waarin direkte belange gehou word, op hulle beurt weer belange in ander maatskappye het en sulke belange dus ook indirek binne die invloedseer van die beleggingsmaatskappye betrek kan wees.

Die volgende tabel toon ook die indirekte belange :-

Aantal /.....

Aantal
Maatskappye.

African and European Investment Co. Ltd.	580
Anglo American Investment Trust Limited	63
New Central Witwatersrand Areas Limited	33
Orange Free State Investment Trust Limited	52
Rand Selection Corporation Limited	484
South African Townships Mining and Finance Corporation Limited	3
The Vereeniging Estates Limited	45
West Rand Investment Trust Limited	2
Zambian Anglo American Limited	5
Anglo American Industrial Corporation Limited ..	315
Mainstraat Beleggings (1965) Edms. Beperk	8
Wankie Colliery Company Limited	7
General Mining and Finance Corporation Limited.	556
Rand Mines Limited	132

2285

Daarbenewens beheer AAC ook ander maatskappye blykbaar as gevolg van beheerooreenkomste waardeur hy die betrokke maatskappye administreer, direkteure en bestuur mag aanstel, of waarvolgens AAC spesiale dienste van sleutel-

belang in beheer aan die maatskappye lewer. In hierdie gevalle kan beheer deur AAC sonder belegging van sy kant wees. Die resultaat is dat AAC met geringe eie belegging dus baie groot bedrae van die publiek se gemobiliseerde

kapitaal beheer. Deur middel van die beleggingspraktyk van die AAC-groep se maatskappye, naamlik 'n aantal relatief klein beleggings in 'n bepaalde maatskappy, deur maatskappye van die groep, verkry die AAC-groep, as gevolg van die passiwiteit van die ander aandeelhouders en die verspreiding van die res van die aandeelhouding, effektiewe beheer oor die betrokke maatskappy. Verkryging van beheer deur middel van 'n groot enkele belegging deur 'n maatskappy binne die AAC-groep kan as die uitsondering beskou word.

As gevolg van hierdie funksioneringspatroon het die AAC-groep die karakter van 'n konglomerasie van groot en klein groepe binne die groep aangeneem en dit sou misleidend wees om die AAC te beskou as slegs 'n enkelmaatskappy wat op sy eie funksioneer.

Belees
sonder Belegging

in Verdere aspek van die AAC groep se modus operandi, veral ten tye van die stigting van nuwe maatskappye, is om langtermynreënigs tot die beskikking van sulke maatskappye te stel, nie die opsie om hulle in aandele te omskep, in plaas van aanvanklik in aandele van sodanige maatskappye te belê.

Met die AAC groep se aangetoonde modus operandi, as basis, kan die afleiding te maak word dat die groep nie 'n belegging maak sonder 'n spesifieke doel voor oë nie en dat elke aanwending van fondse die bestaan van 'n vooropgesette beleid blootte, wat ontwerp is om 'n beheerde aandeel in 'n mark te verseker, bo en behalwe die noodsaaklikheid vir hulle om te belê. Alhoewel die AAC-groep, volgens definisie beperk is tot maatskappye waarin die groep aandele hou en maatskappye wat deur die groep geadministreer word, is daar oor die 900 maatskappye onder sy invloedseer hoewel hulle nie almal direk deur die groep beheer of geadministreer of deur sy geadministreerde maatskappye geadministreer of beheer word nie.

Uit Bylaag III kan verder 'n spesifieke kommoditeits/aktiwiteits beleggingspatroon afgelei word, waarby 'n bepaalde geadministreerde maatskappy hoofsaaklik in 'n afgebakende veld belê, byvoorbeeld West Rand Investment Trust Limited in Transvaalse goudmyne, Orange Free State Investment Trust Limited in OVS goudmyne, Anglo American Investment Trust Limited in diamante, Vereeniging Estates Limited in steenkool, en Anglo American Industrial Corporation in die handel en nywerheid (insluitende die staalindustrie).

In Bylaag IV (bladsy 95 tot 128) is die bogenoemde 918 maatskappye waarin die groep belange het, volgens kommoditeite en aktiwiteite ingedeel; maatskappye wat binne die groep geadministreer word is met 'n sterretjie aangedui en beloop 130 in totaal wat AAC se filiale insluit; bladsy 95 tot 102 toon die name van 223 maatskappye waarvan die aktiwiteit in mynbou is, naamlik goud (67), steenkool (67), diamante (23), koper (13) ens. tot by platina en ander minerale.

Bladsy /.....

Bladsy 102 tot 105 ... verskrek die name van 119 maatskappye wat as finansierings- en beleggingsmaatskappye ingedeel is, die name van 15 bank- en trustmaatskappye verskyn op bladsy 106 en die van eiendomsmaatskappye (35) op bladsy 106 tot 107 ... die van prospektering en ontwikkelingsmaatskappye (28) op bladsy 107 tot 108. Die name van 160 yster-, staal- en ingenieursmaatskappye strek vanaf bladsy 108 tot 113, ... op bladsy 113, ... geboue, konstruksie en verwante bedrywe (21) op bladsy 113 tot 114, ... ander nywerheidsmaatskappye (192) bladsy 114 tot 120, bosbou en bosbou (19) bladsy 120 ... en diverse maatskappye (85) op bladsy 120 tot 123.

Tot 'n paar jaar gelede het die AAC-groep hoofsaaklik in goud, diamante, koper, steenkool en porseliewe belê, maar weens die toename in die groep se ontsettende jaarlikse vrykomende fondse, soos later hierin aangedui sal word, en die feit dat relatief klein addisionele kapitaalbeleggings in die ontginning van bogenoemde kommoditeite vereis word, het die AAC-groep hulself in die laaste paar jaar veral toegespits op fabriekswese, konstruksie en dergelike rigtings, waarin veral groot kapitaalbelegging en uitbreiding plaasgevind het, en geprojekteer word om plaas te vind, en wat, soos reeds aangetoon, die groot addisionele werkverskaffers is. Vir hierdie doel is byvoorbeeld in September 1963 'n nuwe geadministreerde beleggingsmaatskappy, naamlik Anglo American Industrial Corporation Limited (AMIC) gestig wat hom grootliks toegespits het op die nywerheidsveld en wat tussen stigtingsdatum en 31 Desember 1965 reeds belange in 350 maatskappye het (bladsy 58 van Bylaag III). Die AAC-groep se bedoelings in die nywerheidsveld is onder andere duidelik geformuleer in verskillende verklarings soos in Bylaag IV (bladsy 125 tot 127) uiteengesit is. As voorbeeld van die AAC-groep se posisie met betrekking tot 'n enkele kommoditeit naamlik staal, word die volgende feite verstrek :-

Uit 'n 80% monster, gelykstaande aan 122 ¹⁾ groot staalverbruikers se aankope van Yskorstaal (slegs 62 van hulle koop 70% van Yskor se staalproduksie), het die staalaankope van 26 staalverbruikers waarin die AAC-groep belange het, 37% van die monster-tonnemaat verteenwoordig, of 30% van Yskor se totale staalproduksie.

In die lig /.....

1) Uit aansienlik meer as 3.000 staalverwerkende ondernemings.

In die lig van bogenoemde lete en weens die AAC-groep se beheer oor twee primêre yster- en staalprodusente naamlik Highveld Steel and Vanadium Corporation Limited en Seaw Metals Limited en indien die AAC-groep sou besluit om deur middel van hulle groot fondse wat jaarliks vir belegging vrykom, as 'n saak van beleid belange te verkry in sê 60 van Yskor se grootste kliente oor 'n periode van sê 10 jaar, kan dit moontlik gemaak word teen 'n koers van 6 per jaar wat 'n relatief geringe oortruksel van fondse, volgens hul aangetoonde beleggingspatroon in Bylaag III, sou absorbeer.

Met planmatige uitbreiding het AAC sy mag gevestig en die grondslag vir verdere onbelemmerde uitbreiding daarvan geleë, omdat hy nie slegs beheer oor die produkte van die maatskappye in sy groep verkry het nie, maar ook vir daardie produkte 'n ontvangryke mark verkry het deur die mark wesenlik uit te koop of deur ander beheerverkryging. Met aansienlike beheer oor produksie sowel as oor vraag, veral waar AAC as gevolg van sy funksioneringswyse en toesplitsing op bepaalde sektore in wese 'n groot kartel is, bestaande uit verskeie afsonderlike kartelle, verkeer AAC in 'n bykans onaanvegbare posisie om konkurrente hulle markte of voorsiening prakties na willekeur te ontnem en deur hierdie ongelyke en onbillike "konkurrensie" privaatinisiatief te vernietig en te verydel onder die vaandel van privaatinisiatief. Sy ekonomiese betekenis en mag het ook so sterk geword dat hy amper op enige terrein optredes en voorwaardes kan verkry wat vir hom gunstig is en wat tot "oorgawe" van ander lei.

As gevolg van die AAC-groep se besondere funksioneringswyse soos alreeds beskryf, sou die toepassing van die Monopoliewet ontoereikend wees en weens die onopsigtelikheid van die groep se funksioneringswyse, asook die feit dat voldoende gegewens nie beskikbaar is sonder groot, en sonder magte 'n amper onmoontlike ondersoek nie, het openbaarmaking deur middel van wetgewing noodsaaklik geword.

As gevolg van bogenoemde gevare en mnr. Oppenheimer se uitgesprokenheid dat sy groep internasionaal is, volgens 'n stelling in sy voorsittersrede van 1964, naamlik: - "We have become an international group called upon and prepared to work under widely different political and social conditions. As such we do not seek to influence political developments and are involved in them only to

the /.....

the extent that they impinge on our opportunities for economic development in the African Continent ... en waar bogenoemde gevare so werklik en wesenlik en ernstig is, blyk dit redelik te wees om 'n saak uit te maak vir verpligte openbaarmaking van :

- a) Die werklike eiernaars van aandeelhoudings in sy uitgereikte aandele;
- b) Beheerkontrakte;
- c) Media waardeur beheer oor maatskappye uitgeoefen word;
- d) Die totale effektiewe aandeelhouding deur elk van die afsonderlike maatskappye van die groep, in maatskappye wat deel van die groep vorm of wat buite die groep val maar wat wel as gevolg van aandeelhouding in sodanige maatskappye direk of indirek onder die groep se invloedseer is;
- e) Buitelandse aandeelhouders (soos byvoorbeeld SICOVAM se aandeelhouding in AAC en De Beers);
- f) Die prinsipale in gevalle van aandeelhouding deur benoemdes namens ander.

Die verpligte openbaarmaking moet natuurlik nie net vir die AAC-groep geld nie, maar moet ewewel nie van toepassing wees waar dit geen betekenis sal hê nie.

Sub-bylaag V(4) toon die vernaamste bronne wat vir die finansiële groei van 7 maatskappye binne die AAC-groep, met 'n relatief klein opbetaalde aandeelkapitaal, verantwoordelik was. Algesien van hierdie bronne naamlik die appresiasie van aandelebeleggings asook die wins na betaling van belasting en dividende, bestaan daar nog 'n bron van finansiële groei, naamlik dividende ontvang en teruggehou waarop geen belasting betaal word nie. (Bylaag V bladsy 129 tot 143). Hierdie voorbeelde geld vir alle beleggingsmaatskappye van die AAC-groep en beklemtoon die onopsigtelikheid van die redes vir en bronne van hulle fenomenale groei en die sterk finansiële posisie waarin hulle verkeer. Dit sou nuttig gewees het om 'n volledige analise van die finansiële groei van al die maatskappye te kon doen /.....

doen, waarin lede van die groep weder syds beleggings het, maar vir doeleindes waarvoor hierdie memorandum opgestel is, is dat die gegewens nie van veel belang nie, maar wat wel van groot belang is, is dat die beleggingsmaatskappye wat invloed het die patroon wettig wat in Sub bylaag V(1) tot V(4) verskyn en die funksioneelingswysse soos vooraf beskryf.

In die geval van Rand Selection Corporation was die appresiasie van sy aandelebeleggings byvoorbeeld R30.3 miljoen in een jaar (1961) waarskynlik hoofsaaklik as gevolg van die skielike daling in die markpryse van aandele weens die Sharpeville-toestand in 1960, waarlydens aandele teen relatief lae markpryse opgekoop is en die markpryse van sodanige aandele daarna weer na normaal begin terugkeer het. Soos die Kommunisme onluste gebruik vir hulle voordeel, net so floreer internasionale kapitalisme (ook plaaslike grootkapitaal) op onluste, byvoorbeeld toe aandelepryse na die Sharpeville-gebeure laag gedaal het, het hierdie tipe beleggingsmaatskappye met groot likiede fondse, aandele op groot skaal, ver onder werklike waardes opgekoop (ten koste van die publiek) en in die twee jaar daarna honderde miljoene rand se appresiasie daarvan geniet toe die aandelepryse slegs na normaal teruggekeer het. Vir 'n paar maatskappye binne die AAC-groep het hierdie honderde miljoene rand toegeval ten koste van die publiek en onbelasbaar. Die finansiële bron is hierdie tipe maatskappye se grootste bron van groei. Sodanige beleggingsmetodes kan beskou word as vandie nuwer en minder opsigtelike metodes van die mobilisasie van publieke kapitaal en waardeur die appresiasie nie die publiek nie, maar die beleggingsmaatskappye verryk sonder noodwendig waarde te skep; in die mate waarin waarde nie geskep word nie verarm dit die publiek.

Groot kontantfondse word vir hierdie en ander doeleindes deur maatskappye van die groep gehou soos in Sub bylaag V(3) kolom (5) aangetoon. In 1965 het AAC en sy filiale byvoorbeeld oor R108.3 miljoen en Rand Selection oor R20.9 miljoen in kontantfondse beskik. Nieteenstaande die bestaan van groot kontantfondse van die AAC-groep, word buitelandse lenings deur hulle aangegaan, met die bedoeling, soos afgelei kan word, om van hulle buitelandse aandeelhouders se uiteindelijke belange te versterk en om hulle likiditeit verder uit te brei vir die toepassing van hulle absorpsie-beleggingspatroon, selfs waar die Regering juis nou sodanige metodes wil teenwerk om die inflasionistiese toestand in die land te bestry.

Die /.....

Die finansiële groep van die groep, sowel as die groot kontantlonse waaroor hulle beskik, soos reeds beskryf en die feite soos uiteengesit in Sub-hyalaes V(1) tot V(4) is ingesluit beskryf word aan die reënte in die huidige Belastingwet soos beskryf in Bylaag V bladsy 129 tot 143.

Die belangrikste uitbreidingsmetodes van die AAC groep:

- 1) Een van die uitstaande uitbreidingsmetodes is nie soseer deur nuwe maatskappye te stig nie, maar om bestaande maatskappye onder hulle invloedsteer te betrek, soos afgelei kan word uit sy beleggingspatroon in Bylaag III uiteengesit.

- ii) Die omvang en tempo van absorpsie van maatskappye deur die beleggingspatroon wat deur die beleggingsmaatskappye van die AAC groep gevolg word, word vergemaklik deur die ontsettende likiditeit wat deur sodanige beleggingsmaatskappye gehandhaaf word. In hierdie proses van absorpsie van ander maatskappye word hulle nêrens geraak deur enige van die huidige beperkende monetêre maatreëls van die Staat nie, maar veral as gevolg van sulke maatreëls sal maatskappye, wat finansiële nie so sterk of likied is nie of wat baie uitbrei, maklik te vinde wees vir absorpsie deur maatskappye wat so likied is en dus vryelik in hulle finansiële behoeftes kan voorsien, met die gepaardgaande groter mark en moontlik nuwe leweransiers tot hulle beskikking, asook gedeeltelike uitkakeling van sekere konkurrensie-faktore. Dus is die uitwerking van die hoër rentekoerse en kredietbeperkings, deur die Staat ingestel, in werklikheid in die guns van die AAC-groep, deurdat die maatreëls baie instellings wat nie onder AAC-invloed was/is nie, in verleentheid bring en AAC se absorpsieproses (inkoop in ander besighede in) vergemaklik en versnel.

iii) /.....

iii)

Afgesien van die likiditeit wat die groep handhaaf en wat tot hulle beskikking is vir absorpsie en uitbreiding van maatskappye nie slegs vir hulself nie maar vir alle maatskappye onder hulle beheer of invloedseer, wat dus ook nie geraak word deur morele maatreëls deur die Staat nie, gebruik hulle ook die begrip van "leningsrekeninge" waarvolgens maatskappye van die groep se ledige fondse na hulle toe kom; die beleggingsmaatskappye tree dus op soos in- en uitklaringsbanke sonder om onder die Bankwet te ressorteer.

iv)

Nog 'n metode wat die AAC-groep kon toepas om maatskappye onder hulle beheer en invloedseer te betrek, anders as deur verkryging van 51% aandeelhouding, wat intendeel ook inder kapitaalbelegging vereis, is, dat dit vir die groep slegs nodig sou wees om die belange van sekere sleutelfigure wat stemvolmagte, afkomstig van passiewe aandeelhouders, by vergaderings het, en tradisioneel beheer oor 'n maatskappy uitoefen, te bekom, wat dus as inskakeling nêr as uitskakeling beskou kan word.

v)

Volgens die patroon van inskakeling van deur beleggingsmaatskappye onder die AAC-groep, soos aangetoon, word die totale bates en jaarlikse winste en kontantvloei uit vrykomende fondse onder die uiteindelijke beheer geplaas van die sentrale beleggingsmaatskappye byvoorbeeld AMIC, WRITS, De Beers of Rand Mines wat op hulle beurt weer deur die AAC groep geadministreer word of waarin die groep 'n groot seggenskap het deur belegging of gemeenskaplike aandeelhouding (verwys na die aandeelhouding in AAC en De Beers, bladsy 12 tot 43 en bladsy 93 tot 94 en gevolglik kom daardie maatskappye dus onder die uiteindelijke beheer van die beheerders van AAC wat, volgens vermoede, in die buiteland gesetel is.

Bylaag V /

Bylaag V bladsy 129 tot 143 verskrik die leëte wat aanloos hoe gering die belasting aanspreeklikheid van hierdie groot beleggingsmaatskappye is verskrik die rede daarvoor en aanbevelings vir verwydering van die anomalieë in ons belastingpatroon.

Bevindinge in hierdie verband is die volgende :-

- 1) Die aanname waarop artikel 10(1)(k)(i) van ons Belastingwet, wat sulke maatskappye se dividendinkomste vrystel van belasting, gebaseer is, word onjuis bewys deur die feite van hierdie maatskappye soos beskryf op bladsy 129 in Bylaag V. Artikel 10 stel maatskappye vry van belasting op dividende ontvang, op die aanname dat dié dividende weer uitbetaal word en uiteindelik in die hande van individue belas gaan word. Hierdie tipe beleggingsmaatskappye soos AAC en AMIC, se inkomste is reeds uit beleggings wat hulle maak uit ander maatskappye.

Sub-bylaag V(2) bladsy 150 toon die volgende feite vir 10 maatskappye wat binne die AAC-groep geadministreer word, oor 'n tydperk van 10 jaar wat strek vanaf 1956 tot 1965 :-

- a) Belasting betaal, uitgedruk as 'n persentasie van winste voor belasting, beloop slegs 5.4%.
- b) 'n Bedrag van R92.4 miljoen (verskil tussen dividende ontvang en dividende uitgekeer), was nooit érens aan belasting onderhewig nie. verder is 'n gedeelte van dividende wat wel uitgekeer is, weer op hul beurt ook deur dergelike maatskappye ontvang, waar 'n deel daarvan op dieselfde patroon teruggehou is en dus ook nooit belas is nie.

ii) Met die /.....

skappe vorm, soos lokaal, op bladsy 132 tans nie aan belasting onderbewig nie.

iii)

Die huidige belastingtarief vir maatskappye beloop ongeveer 40% (spaarheffing ingesluit) wat konstant bly ongeag die omvang van die belastbare inkomste, in teenstelling met die progressiewe belastingtariewe wat op individue van toepassing is en reeds die maksimum van 72.1/2% (spaarheffing ingesluit) bereik op 'n marginale inkomste bokant R18.000,00 (verwys Bylaag V bladsy 132).

iv)

Ten opsigte van gerealiseerde en ongerealiseerde winste van die beleggingsmaatskappye wat op aandelebeleggings gemaak word en as sulks tans nie belasbaar is nie, geld die volgende :-

a) Gerealiseerde winste op aandelebeleggings ontstaan nie net deur beursverkope nie, maar hoofsaaklik waar een maatskappy, wat deel van 'n bepaalde groep maatskappye vorm, aandele deur hom gehou na 'n ander maatskappy binne dieselfde groep oorplaas teen markwaarde, in ruil vir kontant of lenings wat later kontant word: die winste word nie belas nie;

b) Ongerealiseerde winste op aandelebeleggings, as gevolg van die appresiasie van aandele, is die grootste enkele bron van deurlopende kapitaal groei van die beleggingsmaatskappye, soos beskryf op bladsy 12 en in Sub-bylaag V(2) kolom (b) bladsy 130. word die netto styging in die markwaarde van genoteerde aandele van 'n aantal maatskappye oor 'n periode van 10 jaar aangetoon. Die feit dat daar in sekere jare 'n daling in die markwaarde van genoteerde aandele was, doen geen afbreuk aan die

beraming /.....

bevinding nie, omdat daar uit aktiwiteit ook verliese gemaak word. Die aandelewinste is nie 'n getoëerde verskynsel nie, maar 'n deurlopende doelbewuste jaarlikse bron van groei, wat nie vir individue geld nie, asook nie vir maatskappye wat hulle groei uit aktiwiteit kry nie. Daarom behoort die aandelebeleggings van die maatskappye wie se sistematiese groei ook uit die appresiasie van aandelebeleggings ontstaan, as handelsvoorraad beskou te word, wat teen markpryse aan belasting onderwerp gemaak behoort te word. Dit sal nie geld in gevalle waar 'n maatskappy wat as enkel maatskappy 'n meerderheidsbelegging vir beheerdoeleindes in 'n ander maatskappy het nie, waar die appresiasie van sodanige aandele van belasting vrygestel behoort te wees.

By die toepassing van die Inkomstebelastingwet word presies die omgekeerde gedoen van wat logies gedoen behoort te word, want die individu wat 'n paar aandeletransaksies het, word volgens die diskresie van die Ontvanger van Inkomste, belas weens die sogenaamde "motief" om te spekulêr, in plaas van dat hy aangemoedig word om te belê, in teenstelling met maatskappye wat grootskaals aandeletransaksies deurlopend doen en vrygestel word van belasting.

Hierdie is twee enorme leemtes en foute in ons wetgewing.

v) Die /.....

v) Die tarief waarteen buitelandse aandeelhouders in Suid-Afrikaanse maatskappye belas word, is uiteenstaande in verhoging in die tarief met $7\frac{1}{2}\%$ na 15%, nog laag in vergelyking met die tariewe van toepassing in sekere lande byvoorbeeld België (35%) en die Verenigde Koninkryk (41.25%). Soos aangetoon in Bylaag V bladsy 141.

vi) Weens die feit dat die huidige stelsel van spaarheffings gekoppel is aan die belasting betaalbaar deur maatskappye en waar maatskappye relatief min belasting in verhouding tot hulle inkomste betaal, soos beskryf op bladsy 142, kan die stelsel nie baie effektiel wees nie as die rede vir die instelling daarvan in gedagte gehou word, naamlik om fondse wat beskikbaar is vir belegging en verbruiksbesteding te verminder.

Bylaag VI (bladsy 162 tot 176.) bevat beredenerings en gevolgtrekkings met betrekking tot ontwikkeling van die Bantoetuislande, waarin tot die slotsom gekom word dat Blanke stemregdraende privaatkapitaal nie in die Bantoetuislande toegelaat behoort te word nie; dat groot Staats finansierings- en ontwikkelingskorporasies die funksie, ontwikkeling van die Bantoetuislande en gewese Protektorate asook ontwikkeling van randgebiede doelgerig behoort aan te pak (in plaas van BBK met betrekking tot laasgenoemde). Die bylaag verstrek ook aanduidings van moontlike bronne van finansiering en wyse van noodsaaklike gebruikmaking van Blanke ondernemerstalent vir dié doeleindes en van die basis waarop die Blanke uiteindelik onttrek kan word.

Die gewese Protektorate word in hierdie oorwegings betrek omdat die bevolkings van daardie gebiede op dieselfde wyse as die ander Bantoegebiede, bydra tot die verswarting van ons stede en platteland.

Vir voorkoming van verdere verswarting en 'n omkeer van die proses, nie alleen ten opsigte van ons stedelike gebiede nie, maar ook ten opsigte van ons platteland, is dit noodsaaklik dat nie slegs Bantoetuislande en gewese Protektorate vinstig vir werkverskaffing aan die Bantoe ontwikkel moet word nie, maar dat desentralisasie van nywerheid na randgebiede ook doelbewus deur Staatskorporasies aangepak moet word, benewens die aan bande lê van seker ontwikkeling in Blanke stedelike gebiede.

Die oorwegende /.....

Die oorewegende toename in fabrieks- en konstruksie-aktiwiteit oor die afgelope 20 jaar, was by wyse van uitbreiding van bestaande fabrieks- en konstruksie-instellings en nie deur die skepping van nuwe fabrieks- en konstruksie-instellings nie.

AAC-groep se groot toetrede tot binne die twee gebiede (fabriekswese en konstruksie), veral sedert September 1963, toe AMIC gestig is, was dan ook noodsaaklik by wyse van belegging in bestaande maatskappye deur beleggingsmaatskappye van AAC en daaropvolgende uitbouing van hulle aktiwiteite in die stedelike gebiede waar hulle reeds gevestig was.

Fabriekswese en konstruksie en daarmee gepaardgaande dienste in ons stedelike gebiede, is amper die uitsluitlike werkverskaffers van die adisionele Nie-Blanke nuwe toetreders tot die arbeidsmark, die landbou uitgesluit.

Met AAC se groterwordende invloed, deur absorpsie en assimilasië van fabriekswese en konstruksie, die AAC-groep se groot likiditeit en sy beheer oor groot jaarliksvrykomende gemobiliseerde fondse van die privaatsektor, kan verwag word dat deur die AAC-groep se optrede in stedelike gebiede, oor die hele trefwydte van nywerheids-, konstruksie- en diens-uitbreiding, die Bantoe in steeds groeiende verhoudings sal toestroom tot die gebiede van ons bestaande nywerheidsvestigings, tensy nuwe vestigings, maar veral uitbreidings, pertinent deur die Staat aan bande gelê word.

Weens AAC se gevestigde belange en sy bekende en verklaarde beleid van anti-apartheid en pro-integrasie, is dit onder sy huidige omstandighede hoogs onwaarskynlik dat die AAC-groep uit eie beweging vrywilliglik sal desentraliseer; intendeel, die waarskynlike is dat hulle dit sal weerstaan.

Dr. Diëderichs het op 9 Februarie 1967 verklaar dat hoewel die vestiging van nuwe nywerhede in die randgebiede in sekere gevalle moontlik minder ekonomies mag wees as vestiging in Blanke stedelike gebiede, eersgenoemde nogtans die aangewese weg is omdat die sosiale koste van nywerhede in die stede hoër is as die ekonomiese koste van randgebiede; ook dat die Regering sodanige vestiging verkies bo ekonomiese welvaart, omdat dit 'n belangrike faktor in die volk se voortbestaan is.

Dit /.....

Dit blyk noodsaaklik te wees om die ontwikkeling en werkverskaffing van die land in sy geheel te sien (alle bevolkingsgroepe en landsgebiede) want wil ons dit slegs in wit RSA-gebiede hê, loop ons gevaar om te verswart en op die lang duur met ander rasse te integreer.

Verder kan uit die beheerpatroon en absorpsie-drang van die AAC-groep, soos reeds aangetoon, tot die gevolgtrekking gekom word dat die toelating van 'n groep soos hierdie tot die terreine van die ontwikkeling van die Bantoetuislande, daartoe kan lei en sonder teenmaatreëls daartoe sal lei, dat die totale ekonomie van die tuislande in so 'n groep se hande beland. Die ooglopende gevolge is duidelik, veral as gereken word dat die aangetoonde grootte van die groep se invloedseer bewerkstellig is onder toestande van sogenaamde "gelyke" kompetisie van groepe en mense buite hulle invloedseer.

5. Maandlike optredes tot regstelling:

Die omvangryke verspreidheid in 'n aantal maatskappye van substansie en gesaghebbende invloed in aantal kommoditeite en aktiwiteite, asook omvang van produksie, en die feit dat direksies en besture van die konstituerende maatskappye van die AAC-groep sō saamgestel sal wees dat die groep se sentrale beleid en mikpunte nooit in gevaar kom nie, het tot gevolg dat as die nasionale liggame van die bedryfstakke waarin die maatskappye van die AAC-groep funksioneer, standpunte ten opsigte van wesenlike beleidsaangeleenthede teenoor die Regering inneem, is dit in baie gevalle nie meer die kollektiewe stem van die georganiseerde, verantwoordelike, demokratiese nywerheidsinstellings nie, maar die "stem" van die beheerders van die AAC-groep. Daarom vertolk dit meesal nie meer die kollektiewe vrye menings van die privaatsektor met betrekking tot hul eie en die land se belange nie, maar weens AAC se invloed oor maatskappye en kommoditeite, verneem die Regering in meeste gevalle slegs maar die opinie van die AAC-groep (aangebied as die opinie van bedryfsvoortakkinge) met betrekking tot die internasionale belang en politieke sienswyses van die AAC internasionale groep.

Ry maar deur enige gebied van ons land - enige groot onderneming se naam sal feitlik sonder uitsondering in Bylaag IV verskyn.

Die /.....

Die onwenslikheid van die faktore wat aanleiding gegee het tot die toestandkoning van so 'n toestand en die onwenslikheid van so 'n toestand self, is nie meer iets (en was in werklikheid nooit) op die vlak van 'n (vir die doel) onbeholpe Monopoliewet nie. Dit is op die vlak van wesenlike landspolitiek, veral in 'n tydperk van beheerde ekonomieë. Daarom moet effektiewe reguleringsmetodes, wat nie maklik te vinde is nie, nie slegs gesoek word in die verwydering van blatante anomalieë en diskriminasies nie, maar ook langs weë vandoelgerigte politiek, om deur middel van beleidskepping en uitvoering, landsbelange eerste plek te besorg en te heverlig bo AAC-groepshelang.

Die oplossing lê nie in optrede teen individuele maatskappye binne die AAC-invoedsleer nie (dit nou nie die probleem oplos om die Uniegebou op te blaas as 'n ander party ooit die Regering sou verower nie), intendeel, hulle oorwegende aandeelhouers is meesal ons publiek (wat self nie van AAC se magposisie mag weet of hou nie) wie se stemkrag verydel is deur die funksioneringspatroon van AAC. Verder is die maatskappye wat binne die AAC-invoedsfeer val, so 'n wesenlike deel van landse ekonomie en -welvaart dat geen oplossing aanneemlik kon wees wat die maatskappye as sodanig ernstig sou beskadig nie.

1. VERWYDERING VAN ANOMALIEË:

Sub-bylag V(4) (bladsy 160...) toon dat AAC en 6 van sy geadministreerde beleggingsmaatskappye in 1963 'n finansiële groei (styging in nettowaarde) van R128.6 miljoen gehad het, met 'n gesamentlike aandeelkapitaal daarteenoor van slegs R79.5 miljoen: hierdie groei was R105.2 miljoen uit styging in markwaarde van genoteerde beleggings (132% van aandeelkapitaal) en slegs R23.4 miljoen uit wins na dividende en belasting (29% van aandeelkapitaal). Die 1963-patroon in hierdie verband is nie 'n getsoleerde een nie, intendeel, uit die voet van sub-bylag V(4) sal blyk dat die feite vir 1962 en 1961 hierdie patroon aksentueer. Gedurende 1963 was die betrokke 7 maatskappye se totale waardegroei (voor dividende en belasting R179.4 miljoen. (R105.2 miljoen uit styging in markwaarde van genoteerde beleggings en R74.2 miljoen (Bylaag V(2) kolom (2)) uit kontant-beleggingsinkomste). Die inkomstebelasting wat hulle betaal het, was slegs R4.1 miljoen (Bylaag V(2) kolom (3)), dit wil sê 2.3% van totale netto-inkomste. Die posisie van dieselfde 7 maatskappye oor die 10 jare, 1956 tot 1965, opgesom uit sub-bylae V(2) en V(3), is dat hulle R1,122.1 miljoen nettowins gemaak het.

(R562.9 /

R562.9 miljoen uit styging in markwaarde van genoteerde beleggings en R559.2 miljoen uit kontantbeleggingsinkomste; hulle is R29.1 miljoen in belasting betaal, dit wil sê 2.6% van totale netto-inkomste. Anders gestel, van die kontantbeleggingsinkomste van R559.2 miljoen is R374.4 miljoen in dividende uitbetaal, dit wil sê op die oorblywende R184.8 miljoen, waarvan die grootste gedeelte onder 'n wanbegrip vrygestel is van belasting in tēlme van Artikel 10(1)(i) van die belastingwet, is slegs R29.1 miljoen belasting betaal, terwyl die hierbo genoemde R562.9 miljoen uit styging in markwaarde van genoteerde beleggings onbelas was.

Die groei van hierdie tipe beleggingsmaatskappy, hoofsaaklik uit toename in markwaarde van genoteerde beleggings, is deel van hulle funksioneringspatroon, inkomstepatroon en winspatroon; dit is nie in die aard van toevallige groei-opevallings nie. Nog minder vloei dit by enige enkele maatskappy uit noodsaaklikheid van daardie beleggings vir beheerdoeleindes, want laasgenoemde geskied by wyse van 'n groepfunksioneringspatroon en die beleggings van individuele maatskappye neem die karakter aan van handelsvoorraad, soos 'n boer se veestapel, wat ook lopende kontantinkomste gee en aanwas in waarde, beide belasbaar.

Die bogemelde syfers maak 'n bespotting nie slegs van ons belastingstelsel nie maar ook van die verouderde opvatting dat kapitaal ongereeld ¹⁾ gemobiliseer word slegs deur die uitgifte van aandele, obligasies of ander effekte, veral as die syfers in verband gebring word met die betrokke 7 maatskappye se groei van slegs R21.1 miljoen in aandeelkapitaal oor die 10 jaar en die opportunistiese "beleggingsmetodes" wat op bladsy 14 en 15 van hierdie verslag beskryf is, waardeur hulle honderde miljoene rande "mobiliseer" en wat deur hul sukses, aanleiding kan gee tot manipulasies. Wat van die bogemelde 7 beleggingsmaatskappye hierbo gesê is, geld vir alle beleggingsmaatskappye van hierdie aard.

Daarom kom dit uit die voorafgaande en uit die afleidings wat reeds vroeër in hierdie verslag gemaak is, wenslik voor dat : -

- 1) Alle dividendontvangstes deur maatskappye teen volle tariewe belas word, met moontlike uitsluiting alleen

1) - In teenstelling met gereelde mobilisasie, soos van /..... publieke besparing deur premies aan versekeringsmaatskappye, bydraes tot pensioenfondse, ander besparingsvorme deur bougenootskappe, banke, groei-

van die bedrae wat werklik in dividende herverklaar is, waarvoor 'n saak uitgemaak kan word dat ook op hierdie herverklaarde inkomste belasting gehef behoort te word teen 'n volle of 'n verminderde tarief;

2) Hierdie tipe beleggingsmaatskappye teen volle tariewe belas behoort te word op :

- a) Toename op markwaarde van genoteerde beleggings;
- b) Appresiasies, deur omskepping van lenings in aandele; en
- c) Wins met oorplasing van blokke aandele vanaf een maatskappye na 'n ander maatskappye binne dieselfde invloedseer;

3) 'n Belasting op onuitgekeerde winste heringestel word op publieke maatskappye, 'n verlaagde tarief op dividend-ontvangstes in die vorm van bonusaandele mag geregverdig wees om laasgenoemde soort dividenduitkering aan te moedig, ten einde die verhouding van uitgerekte aandelekapitaal tot totale nettowaarde gunstiger te maak en dus die aandele van hierdie maatskappye meer verhandelbaar en ook toegankliker sal maak vir die kleiner belegger. Die huidige belasting op bonusaandele in terme van nominale waarde is ook 'n leemte wat regstelling vereis;

4) 'n Progressief verhogende belastingtarief op maatskappye ingestel word, wat progressief styg na voorsiening vir 'n basiese opbrengs op opbetaalde aandelekapitaal (dit sal ook die uitwerking hê dat opbetaalde aandelekapitaal verhoog sal word, in verhouding tot netto-waardes); die voordeel van 'n onprogressiewe basiese tarief op "kapitaal" behoort ook aan individue vergun te word;

5) Die buitelandse aandeelhoudersbelasting waarvan die tarief aansienlik ruimte laat vir verhoging, moontlik verder verhoog word;

6) /.....

6) Die belastingwysigings wat voorgestel is, aangebring word om die anomalieë wat aangedui is te verwyder en dat die nodige voorsorgmaatreëls getref word sodat met die wysigings bereik word wat daarmee beoog word en dat hulle nie verdere laste plaas op klein en middelslag maatskappye en individue nie; en dat die nodige voorsorgmaatreëls getref word teen belastingontduiking deur byvoorbeeld die tegniek van vorming van 'n aantal maatskappye;

7) Individue spesifiek aangemoedig word om in maatskappye te belê, deur pertinente vrystelling van belasting op winste benede 'n bepaalde bedrag, op die verkoop van aandele.

Verdere moontlike optredes vir die verwydering van anomalieë kan die volgende insluit :-

Soos aangedui deur sub-bylaag V(3) het die 7 maatskappye wat op bladsy 22 genoem is, in 1965 gesamentlik uitgegewe aandeelkapitale gehad van R79.5 miljoen en kontantfondse van R152.8 miljoen; De Beers (sien bylaag V(3)) alleen, met 'n opbetaalde aandeelkapitaal van R21 miljoen, het kontantfondse van R167.8 miljoen gehad. Die maatskappye se krediteureverpligtinge is gering, behalwe dat 'n maatskappy soos AAC byvoorbeeld leningsrekeninge van en aan verwante en ander maatskappye hou, wat in Desember 1965 onderskeidelik, R112 miljoen en R45 miljoen was (Bylaag II) - prakties 'n deposito-nemende in- en uitklaringsbank vir maatskappye van die groep, sonder dat hy onder die Bankwet val. Die buitengewone likiditeit van hierdie tipe maatskappye dien hulle absorpsiedrang en stel hulle en die maatskappye binne hulle beleggingsveld, vry van die huidige monetêre maatreëls van die Staat, terwyl hulle nie deur die belasting-spaarheffing geraak word nie, omdat hulle vir praktiese doeleindes nie belasting betaal nie.

Weens hierdie feite en die afleidings wat alreeds vroeër in hierdie verband gemaak is, kom dit geregverdig voor dat :-

8) Beleggingsmaatskappye van hierdie aard, wat werklik 'n groot deel van die geldmark en kapitaalmobilisasie van die land beheer, onder die Bankwet en/of die Wet op Finansiële Instellings (Belegging van Fondse) betrek moet word, en dat /.....

en dat moontlik radikale wysigings tot dié wette daarvoor aangebiring word. (Die feit dat 'n maatskappy ook ander aktiwiteite het, soos byvoorbeeld De Beers ten opsigte van diamante, hoel geen afbreuk daaraan te doen dat dit as 'n beleggingsmaatskappy geklassifiseer kan word nie);

- 9) Bo-en-behalwe die invloed van die belastingspaarheffing, wat 'n praktiese werklikheid sal word indien die voorgestelde belastingwysigings aangebiring word, kom dit voor dat wat hierdie tipe maatskappye aanbetref, wat los staan van die Staat se monetêre maatreëls, enige kontantfondse waaroor hulle mag beskik en wat 'n bepaalde persentasie van hulle opbetaalde aandelekapitaal oorskry na voorsiening vir korttermynskulde, verpligtend in Staatseffekte belê behoort te word. (Dit sal hulle absorpsievermoëtem en hulle noop tot verklaring van dividende by wyse van bonusaandele, om opbetaalde kapitaal te verhoog, wat hulle genoteerde aandele meer toeganklik sal maak vir die klein belegger, naas voorsiening van kapitaal aan Staatsbeleggings- en ontwikkelingskorporasies).

I. OPTREDES VAN DOELGERIGTE POLITIEKE BELEIDSAARD:

In sekere kringe word gevoel dat staatstoetrede tot bedryfsaktiwiteit slegs geregverdig is wanneer privaatinisiatief huiwer om toe te tree. Daar is ook kringe wat 'n tweede noodsaaklikheid vir staatstoetrede tot bedryfsaktiwiteit sien, naamlik :-

- a) Om landsbeleid doelgerig uit te voer en 'n sukses te maak, met betrekking tot noodsaaklike desentralisasie van nywerheid, veral na randgebiede, en die noodsaaklike ontwikkeling van alle Bantoetuislande, om die toestroming na ons Blanke gebiede te stuit en die stroom terug te keer, sodat die nodige werkgeleenthede geskep sal word in groeipunte anders as slegs die huidige, en afsonderlike ontwikkeling sodoende 'n praktiese werklikheid te maak. Doen die Regering dit nie, sal die

AAC /.....

AAC groep dit sekerlik nie doen om ons landsbeleid ten opsigte van die Bantoe uit te voer nie - die enigste twee instansies sterk genoeg om die beleid ener syds deur te voer of andersyds te dwarsboom.

b)

Om in landsbelang die land veilig te maak met betrekking tot strategiese kommoditeite, deur eie (die Staat se) produksie, of om strategiese kommoditeite intern of ekstern toeganklik te hou vir onmiddellike Staatsbeheer, wanneer sodanige beheer aangewese is, en

c)

Beveiliging van privaatinisiatief teen onbehoortlike konkurrensie soos byvoorbeeld teen dié van die AAC-groep en sy invloedseer; wat ten opsigte van enige kommoditeits-groep binne 'n paar jaar prakties die hele landsmark onder sy beheer of invloed kan kry en ander instellings op daardie aktiwiteitssterrein tot "vrywillige oorgawe" kan bring, met totale ondergang as enigste alternatief. Met die mag in een groep gesetel om privaatinisiatief op prakties alle belangrike terreine in die land tot só 'n abnormaal hoë mate van onveiligheid te reduceer, insluitende strategiese Staatskorporasies, soos byvoorbeeld Eskor met staal, blyk die Staat se plig onbetwisbaar duidelik. Indien monopoliewetgewing, of ooreenkoms met so 'n mags-groep soos AAC, nie toereikend is nie, mag die stigting van groot Staatskorporasies wat op dieselfde wyse funksioneer, maar met 'n doel in die openbare belang, die enigste effektiewe metode blyk.

Die toestand en tendense soos dit in hierdie verslag ont-leed is, dui ook onweerspreklik daarop dat nasionalise-ring van byvoorbeeld die myne, geen oplossing vir enige van die probleme bied nie, omdat so 'n stap nie tot desen-tralisasie van nywerhede sal lei nie en ook nie die ver-swarting van Blanke gebiede sal verhoed nie. Al wat daardeur op die gebied van fabriekswese, konstruksie en dienste bereik kan word, is om bestaande aktiwiteit

na ander /.....

na ander sentra te verplaas, wat nie ekonomies wenslik en prakties is nie; dit is die afbreiding van bestaande aktiwiteit en vestiging van nuwe aktiwiteit wat Staatsheer verg.

Dit is voor die hand liggend hoe onwenslik dit is dat 'n magstoestand in die hand van een groep, sels een man, of sels 'n buitelandse pressiegroep, kan ontwikkel het, sonder dat dit van die Staat of die publiek moontlik was om die aard, omvang en invloed daarvan te kon peil sonder 'n byna onmoontlik groot ondersoek, wat ook alleen volledig kan wees indien van Staatsweë onder die kommissiewet gemagtig. Daarom is wetgewing om openbaarmaking te verplig, noodsaaklik.

In die lig van voorgaande blyk dit, vir doeleindes van uitvoering van landsbeleid en om nie die bestaande maatskappye in die struktuur van ons landse ekonomie te benadeel nie, noodsaaklik dat die Regering positiewe stappe doen om hulle by die uitvoering van landsbeleid te betrek. Vir hierdie doel blyk dit noodsaaklik dat : -

- 1) Groot Staats beleggings-, finansierings- en ontwikkelingskorporasies in die lewe geroep word; dat hulle aanvanklike bron van finansiering die toewysing deur die Staat sal wees van beleggings deur maatskappye in staatssekte, van hulle oormatige likiede fondse, soos uiteengesit op bladsy 13, maar dat hulle 'n spesifieke funksie sal hê om kapitaal van die privaatsektor op groot skaal te mobiliseer, en om tot die volste praktiese mate met privaatinisiatief, en dus instellinge van die privaatsektor, saam te werk ten einde gebruik te maak van die feit

dat /.....

dit elkeen van die goew. aantal maatskappye binne AAC se invloedsteer se oorwegende aandeelhoudings in die hande van duisende relatiewe klein aandeelhouders is wat geen belang stel in die effektiwiteit van daardie maatskappye nie en om hulle volmagte te verkry, soosook dié van ander beleggende aandeelhouders soos assurance maatskappye, pensioenfondse en ander institusionele beleggers wat die Staat se beleid goedgesind mag wees en sal wil deurvoer. Dit kan geregtvaardig wees om 'n groter persentasie as tans, van die fondse van alle soorte institusionele finansiële instellings by die Staat te laat belê, teen kompeterende rentekoerse, vir uiteindelijke vloei na en verdere finansiering van Staatsbeleggings-korporasies. Op hierdie manier kan die magskonsentrasie van AAC uiteindelik tot 'n redelike en hanteerbare dimensie verminder word. In hierdie verband kan optredes toegespits word op daardie maatskappye binne of buite die AAC-groep, wat elkeen 'n groot aantal verdere maatskappye onder hulle beheer het in die terreine van die fabriekswese, konstruksie en finansies, soos byvoorbeeld : African and European, Rand Selection, AMIC, Mainstraat Beleggings, General Mining en Rand Mines.

Ook buite die AAC groep kan die voorgestelde Staatskorporasies optree deur instellings buite die groep wat die Regering se beleid goedgesind is en daadwerklik staan, te versterk en binne die invloedsteer van die Staatskorporasies te betrek. Dit kan gedoen word sonder direkte beheer oor en dus vermindering van

outonomie /.....

outonome funksionering van hierdie instelling.
 Dit sal tegelyk privaat-inisiatief versterk, mark-
 en bestaansonsekerheid verwyder omdat dit be-
 dreiging deur groot magskonsentrasies uitskakel,
 en nogtans die Regering deur middel van die
 Staatskorporasies toegang tot die maatskappye
 se kommoditeite verleen wanneer dit om strate-
 giese oorwegings nodig mag wees.

- 2) 'n Verdere pertinente opdrag aan Staatskorporasies
 kan wees om self instellinge in die lewe te roep
 viz : -

- a) Ontwikkeling van die Bantoeluislande
 (verwys na Bylaag VI); en
- b) Ontwikkeling van nywerhede in die rand-
 gebiede met die oog op desentralisasie.

- 3) Dit oorweeg kan word om in voorgaande verband
 eers ooreenkoms met AAC te probeer bereik,
 waardeur hy vir Staatseffekte gedeelte van sy
 belange in aangewese beleggingsmaatskappye
 aan die Staat afstaan: die Staatsbeheerde be-
 leggingsmaatskappye sal dan op hierdie wyse,
 of deur die in paragraaf (2) hierbo genoem,
 seggenskap verkry deur middel van hul seg-
 genskap in die tans AAC geadministreerde
 beleggingsmaatskappye in die honderde maat-
 skappye waarin die AAC-groep tans beleg-
 gings het.

- 4) Dieselfde optrede soos vervat in paragraaf (3)
 hierbo, ook kan geld met betrekking tot maat-
 skappye wat belange het in strategiese kommodi-
 teite.

Dit kom voor, dat indien 'n groep, soos die AAC-
 groep, kollektief deur alle maatskappye waarin

enige /.....

enige maatskappye van die groep beleggings het, of maatskappye onder beheer van maatskappye wat wesenlik gemeenskaplike aandeelhouders het soos byvoorbeeld AAC en De Beers, gesamentlik met maatskappye waarin hulle direkte of indirekte belange het meer as 'n bepaalde persentasie van die produksie of mark van 'n bepaalde kommoditeit beheer, hulle die mark onveilig vir privaatinisiatief kan maak en 'n strategiese kommoditeit vir die Staat en ander instellings onbereikbaar of minder bereikbaar kan maak en dus die volkshuishouding onveilig maak. In sulke gevalle is verskeie alternatiewe optredes moontlik, byvoorbeeld die Staat kan deur onderhandelinge sulke beherende maatskappye oorreed, of deur wetgewing verplig, om vir Staatseffekte van hul belange aan Staatskorporasies af te staan, of die Staat kan na ooreenkoms, of deur wetgewing, direkteure in die raad van die beherende en die meer belangrike maatskappye van die groep aanstel en so die nodige beveiliging bewerkstellig. Soortgelyke optrede is ook aangewese waar die bepaalde marktaandeel van 'n strategiese kommoditeit, nie alleen deur aandeelhouding nie, maar op enige ander wyse, beheer word, byvoorbeeld deur gemeenskaplike direkteurskappe, beheerooreenkomste kartelvorming of hoe ookal. Dit blyk dus nodig dat 'n wet op strategiese kommoditeite daargestel word, wat onder andere soos volg sal bepaal : -

a) Die /.....

- a) Die Regering sal die mag hê om enige kommoditeit as 'n strategiese kommoditeit te ag en sodanige kommoditeit kan dan as strategiese kommoditeit onder die wet ressorteer.
- b) Enige maatskappy wat direk of indirek, op watter wyse ookal, (sê) 15% of meer van 'n strategiese kommoditeit se plaaslike produksie of mark beheer, moet deur 'n direksie van Suid-Afrikaners beheer word, waarvan die Regering die helfte mag benoem. Waar verskeie maatskappye in een beheer-groep elk minder as 15% van die mark beheer maar gesamentlik 15% oorskry, sal hierdie bepaling van toepassing wees op elk van sodanige maatskappye. Dit sal die absorpsiedring van maatskappye soos AAC en sy beleggingsmaatskappye baie goue tem.
- c) Sodra 'n kommoditeit tot 'n strategiese kommoditeit verklaar word sal nie Suid-Afrikaners op die direksie van 'n maatskappy wat hierdeur geraak word, outomaties onthef wees en die maatskappy sal onmiddellik die Registrateur van Maatskappye verwittig. Ook hierdie bepaling sal 'n remnende invloed hê op maatskappye wat net daarop uit is om ander in te sluk.
- d) Vir doeleindes van die bepaling van 'n maatskappy se aandeel in die mark van enige kommoditeit sal die Departement Handel en Nywerheid 'n berekening maak op grond van sodanige gegewens as wat by beskikbaar mag hê, of wat deur 'n sentrale liggaam aan hom verstrekk is,

en /.....

en enige maatskappy sal verplig wees om enige verdere toelating te verstrek wat die Departement of 'n sentrale liggaam van tyd tot tyd of as getoelde opgawe mag aanvra. 'n Maatskappy wat deur 'n verklaring van die Minister getaak word, sal toegang tot die Departement se berekeninge hê, maar die verklaring word onmiddellik van krag, onderworpe aan appêl tot die houe.

e) Solanige bepalinge nie slegs op maatskappye van toepassing sal wees nie, maar op enige beheerliggaam wat die produksie of bemarking van 'n kommoditeit behartig.

f) In geen maatskappy wat 'n belang in 'n strategiese kommoditeit het, mag buitelandse aandeelhoudings in die naam van benoemdes wees nie.

By die aanstelling van direkteure wat die Staat in hierdie maatskappye verteenwoordig, behoort uiterste sorg aan die dag gelê te word dat die doel met die aanstellings nie alleen verfydel word deur die benoeming van persone wat nie sal doen wat met hul aanstelling beoog word nie, of moontlik verder sal bydra tot die skadelike toedrag van sake, deurdat hulle lojaliteit gekoop kan word met 'n ete of 'n drankie of enige vorm van eervolle onthaal, 'n direkteurskap elders, of skynpopulariteit nie.

5) /.....

5) Vir die doelreiffende toepassing van optredes of wetgewing, rakende strategiese kommoditeite en belastingwetgewing, is dit nodig dat wetgewing ingedien word vir verpligte openbaarmaking van feite en gegewens rakende maatskappye.¹⁾ soos volg :

- a) Die name en nasionaliteit van direkteure;
- b) Die name en werklike eienaars van aandeelhoudings van uitgereikte aandelekapitaal (moet van toepassing wees op binnelandse sowel as buitelandse aandeelhoudings);
- c) Die prinsipale van benoemdes, in gevalle van aandeelhouding namens ander;
- d) Die name van alle maatskappye of instellings wat by beheerkontrakte van watter aard ookal en op welke basis ookal betrek is, met vermelding daarvan of die beheer uit hooftde van aandeelhouding of ooreenkoms, of wat ookal is;
- e) Ten opsigte van elke ooreenkoms wat beheer van 'n ander maatskappy of instelling raak, die volgende :
 - Die naam van die ander instelling;
 - Die aard van die ooreenkoms;
 - Die omvang van beheer;
 - Die omvang van beheer oor die ander instelling;

1) Die /.....

- 1) Maatskappye wat geraak behoort te word, is byvoorbeeld dié wat beheer oor strategiese kommoditeite het (soos bespreek op bladsy 32), groot beheergroepe wat die landse ekonomie kan beïnvloed, en nie maatskappye waar dit geen betekenis sal hê nie.

- f) Die totale effektiewe aandeelhouing deur elk van die afsonderlike maatskappye van 'n maatskappyegroep, in maatskappye wat deel van so 'n groep vorm, of wat buite die groep val, maar wat wel as gevolg van aan-deelnouding in sodanige maatskappye direk of indirek onder 'n groep se invloedseer is.

Die daarstelling van 'n liggaam met inspeksiemagte wat direk aan die Regering verantwoordelik is, ten einde te kan bepaal of die voorgestelde Wet op Strategiese Kommoditeite op 'n bepaalde maatskappy (of ander eienaar) van toepassing gemaak moet word, of 'n maatskappy in die openbare belang optree en of hy die nodige openbaarmaking doen vir doeleindes van die belastingwetgewing, sowel as vir die vasstelling van beheergroepe, en vir die bepaling van buitelandse belange in sy beheer.

I.	Toename van Nie-Blankes in Blanke gebiede in die RSA	37 tot 39.
II.	Anglo American Corporation of South Africa Limited (AAC) as individuele maatskappy	40 tot 44.
III.	Maatskappye waarin die Anglo American Corporation of South Africa Limited maatskappiegroep (AAC-groep) geopenbaarde belange het en wat binne of buite die groep geadministreer word	45 tot 94.
IV.	Maatskappye waarin die Anglo American Corporation of South Africa Limited maatskappiegroep (AAC-groep) belange het, ingedeel ooreenkomstig hulle hoofsaaklike kommoditeite of aktiwiteite	95 tot 128.
V.	Leemtes in die belasting gehef op maatskappye, met betrekking tot dividendinkomste, onuitgekeerde winste en belastingtariewe, winste op aandeelbeleggings, dividende uitgekeer aan buitelandse aandeelhouders en die spaarheffing	129 tot 143.
V. (1)	Wins, belasting en dividende van 4 groot maatskappye in die AAC-groep vir die 10 jaar tydperk 1956 tot 1965.	144.
V. (2)	'n Finansiële analise met betrekking tot gekonsolideerde beleggingsinkomste, wins voor belasting, belasting en dividende betaal en jaarlikse netto styging in markwaarde van genoteerde aandele van sekere maatskappye waarin die AAC-groep direkte of indirekte belange het, vir die tydperk 1956 tot 1965 (finansiële jare)	145 tot 151.
V. (3)	'n Finansiële analise met betrekking tot gekonsolideerde totale bates, genoteerde beleggings, kontantfondse, opbetaalde kapitaal en opgehoorte winste en reserwes van AAC en ander direkte en indirekte belange het vir datums wat strek oor die tydperk 1956 tot 1965 (finansiële jare)	152 tot 159.
V. (4)	'n Illustrasie van die grootste bronne van finansiële groei vir 'n aantal maatskappye binne die AAC-groep, naamlik apoteiasies in genoteerde aandeelbeleggings winste na belasting en dividende betaal, met 'n aanduiding van die relatief klein opbetaalde aandeelkapitaal vir die tydperk 1951 tot 1963	160 tot 161.
VI.	Voorstelle vir die ontwikkeling van die Bantoe lande.	162 tot 176.

TOENAME VAN NIE BLANKES IN BLANKE
GEBIED IN DIE R.S.A.

Verhouding van Blankes teenoor Bantoes in blanke
stedelike gebiede.

	1936	1946	1951	1960 ²⁾
Blankes	52%	48%	47%	43%
Bantoes	48%	52%	53%	57%

Verhouding van blankes teenoor Bantoes in blanke
landelike gebiede.

	1936	1946	1951	1960 ²⁾
Blankes	24%	21%	18%	14%
Bantoes	76%	79%	82%	86%

In die Witwatersrandree was die posisie in 1966 soos volg : - ³⁾

	Oosrand	Wesrand	Sentraal Rand	Vanderbijlpark	Totaal
Blankes	29.4%	20.1%	31.4%	49.5%	32.6%
Bantoes	69.3%	78.3%	60.0%	50.3%	64.5%
Kleurlinge en Asië	1.3%	1.5%	8.6%	0.2%	2.9%

Minister M. C. Botha het onlangs verklaar dat, indien die ontwikkeling toegelast word om op die huidige patroon voort te gaan, die Bantoebevolking net in die Witwatersrandgebied alleen binne af sienbare tyd met meer as 350,000 sal toeneem.

.....

- 1) Behalwe wat spesifiek anders is getoon, sal die term "Nieu-blankes" alle die blanke groep in.
- 2) Jonger statistiek nog nie beskikbaar nie.
- 3) Adjunk-minister B. Coetzer : The Star : 21.6.1966.

RSA (GEHEEL) /.....

A. PLANTEN:

Economie Sektore.	JAAR.		Totaalname per Sektor		Toe- name.	Af- name.
	1940	1941	Indiv. naam.	Gesamen- lik.		
1. Landbou, Bosbou en Visserij	11,800	10,518	-	-	-	1,971
2. Myndere	62,3	11,863	-	-	-	506
3. Fabriekswese	10,113	24,122	1,721	-	7)	-
4. Kantakale	2,101	41,122	14,619	21,740	120%	-
5. Dienste, Maatsk. betreft bedien.	110,045	731,313	84,168	84,168	80%	-
(a) Totaalname in Sektor 1 tot 5				95,969	100%	-
(b) Totaal Netto Totaalname in Sektor 1 tot 5				97,431	-	-
(c) Totaal Netto Afname in Sektor 1 tot 5				-	-	8,477
(d) - (b)				-	-	-

B. NIE-BLANKES.

Economie Sektore.	JAAR.		Totaalname per Sektor		Toe- name.	Af- name.
	1940	1941	Indiv. naam.	Gesamen- lik.		
1. Landbou, Bosbou en Visserij	1,551,300	1,739,431	156,072	156,072	32%	-
2. Myndere	543,829	555,890	11,731	11,731	3%	-
3. Fabriekswese	478,244	725,236	240,989	-	51)	-
4. Kantakale	97,056	163,356	68,396	319,374	65%	-
5. Dienste, Maatsk. betreft en bedien- des	1,149,910	1,810,703	-	-	14)	-
(a) Totaalname in Sektor 1 tot 5				435,178	100%	-
(b) Totaal Netto Totaalname in Sektor 1 tot 5				418,064	-	-
(c) Totaal Netto Afname in Sektor 1 tot 5				-	-	64,213
(d) - (b)				-	-	-

Postname /

1) Naam van nie-blanke bevolkingskatte in.

Bostaande twee tabelle toon dat vir die tydperk 1960 tot 1965 Fabriekswese 1% en Konstruksie 1% van die totale nuwe blanke toetreders tot hierdie arbeidsmark opgeneem het, dit wil sê altesaam 20% of 21,740 uit 'n totaal van 105,908; so het Die Dierste, Motorbandel en bediendes sowat 80% opgeneem. In dié tydperk het Mynbou, Landbou, Bosbou en Visserie 7,971 blanke op die ekonomie ontfang. Totaal 97,481 blanke was daar oor die tydperk 418,964 nie-blanke nuwe toetreders tot die arbeidsmark, waarby 'n ontfanging van 64,213 nie-blanke werknemers uit Die Dierste, Motorbandel en bediendes in ag geneem is; gevolglik moes 483,177 nie-blanke, waarvan altesaam 65% deur Fabriekswese (51%) en Konstruksie 14%, en 32% deur Landbou, Bosbou en Visserie in werk opgeneem word. Siegs 5% is deur Mynwese gemaak.

Die syfers in bostaande twee tabelle geslegs die ekonomies-bedrywige bevolking aan. As in ag geneem word dat nie-blanke toetreders in die blanke stedelike en plattelandse gebiede meesal hul gesinne saambring, blyk dit duidelik hoe die blanke gebiede besig is om te verswaar, die Regering se beleid ten spijt.

5 RAMING DEUR DIE DEPARTEMENT BEPLANNING
VAN DIE VRAAG NA NIE-BLANKE ARBEID IN DIE
RSA VIR DIE TYDPERK 1965 TOT 1971.

Tydperk	Distrikte	Vraag na Nie-blanke arbeid ('000)			
		Landbou.	Fabriekswese en Konstruksie	Mynbou.	Totaal.
1965	1,679.7	1,739.4	890.6	555.6	4,865.3
1966	1,739.7	1,767.6	925.1	554.2	4,986.6
1967	1,801.8	1,796.2	960.9	549.4	5,108.3
1968	1,866.1	1,825.3	998.2	546.0	5,235.6
1969	1,932.8	1,854.8	1,036.8	543.0	5,367.4
1970	2,001.8	1,884.8	1,077.0	540.6	5,504.2
1971	2,073.2	1,915.4	1,118.7	538.2	5,645.5

ANGLO AMERICAN CORPORATION OF SOUTH
AFRICA LIMITED (AAC)
AS INDIVIDUELE MAATSKAPPY.

AAC as enkel maatskappy (filiale ingesluit), is op 25 September 1917 in die RSA gef'korporeer met die hoofdoel om op te tree as finansierings- en behe- rende maatskappy en om bestuurs-, tegniese- en sekretariële dienste ten behoeve van nywer-, beleggings- en industriële maatskappye te onderneem.

Op 31 Desember 1965 het AAC se bates volgens balansstaatsyfers R314 miljoen bedra. Die verskil tussen boekwaarde en markwaarde van beleggings op laasgenoemde datum het R194 miljoen beloop, dit wil sê ander appresiasies uitgesluit, was die waarde van die maatskappy se bates R508 miljoen.

Die aard van AAC se bates op 31 Desember 1965, was soos volg :-

	<u>R. miljoen</u>
1. Beleggings :	
- Genoteerd (markwaarde R277 miljoen)	83
- Ongenoteerd	19
2. Kontant op hande, deposito en kort ken- nisingewing	103
3. Lenings aan verwante en ander maatskappye	45
4. Ander bates :	
- Debiteure, aandeelhouing in filiaalmaat- skappye en ander lenings	64
<u>Totaal:</u>	<u>314</u>

Bogenoemde bates van AAC was soos volg gefinansier :-

	<u>R. miljoen</u>
1. Opbetaalde kapitaal	17
2. Aandele premie	69
3. Reserwes - Inkomste	94
4. Lenings van filiaal- en verwante maatskappye	112
5. Obligasies	8
6. Krediteure	14
<u>Totaal:</u>	<u>314</u>

Vir die boekjaar geëindig 31 Desember 1965 was AAC se inkomste- posisie soos volg : -

	<u>R. miljoen</u>
Inkomste uit beleggings	22.8
Inkomste uit rente en ander bronne	11.6
<u>Sub-totaal:</u>	<u>34.4</u>
<u>Min:</u> Rente betaal en afskrywings	8.5
Wins voor belasting	25.9
Voorsiening vir belasting	1.2
<u>Netto wins:</u>	<u>24.7</u>

Die markwaarde van AAC (as individuele maatskappye) se genoteerde beleggings het gedurende 1965 met R15.9 miljoen tot R277.1 miljoen gestyg, teenoor 'n toename van R14.3 miljoen tot R388.4 miljoen in die markwaarde van die gekonsolideerde bates van AAC en sy 14 filiale, wat neerkom op 'n daling van R1.6 miljoen in die markwaarde van genoteerde beleggings van die filiale vir dieselfde jaar.

In vergelyking met AAC as individuele maatskappy, vervul AAC se filiale, soos blyk uit boeksyfers op 31 Desember 1965, feitlik 'n ondergeskikte rol. Teenoor die totale bates van R314 miljoen van AAC as individuele maatskappy, beloop die totale bates van AAC en sy filiale slegs R336 miljoen, terwyl die gekonsolideerde netto wins R29.4 miljoen bedra het (slegs R4.7 miljoen hoër as dié van AAC as individuele maatskappy).

Die netto wins voor belasting uit beleggings en ander aktiwiteite en die netto groei in die verskil tussen boekwaarde en markwaarde van genoteerde beleggings van AAC en sy filiale gesamentlik oor die 10 jaar periode geëindig 31 Desember 1965 het onderskeidelik R193.9 miljoen en R186.7 miljoen beloop (verwys Bylaag V(2)). Belasting en dividende betaal was onderskeidelik R14.0 miljoen en R108.2 miljoen oor daardie tydperk (verwys Bylaag V(2) in hierdie verband).

Met betrekking tot die beheer oor Anglo American Corporation word die volgende uit AAC se 1965-jaarverslag aangehaal : -

" The /.....

" The ownership of the Corporation is world-wide, with shareholders in every continent. More than half the share capital is held in South Africa, with the United Kingdom and other countries in Europe accounting for 40 per cent. The number of individual shareholders in Group companies is over 150,000. "

In 1955 was die gewone (stemregdraende) aandele van AAC soos volg gehou : -

	<u>Aantal aandeel- houers.</u>	<u>Aantal aandele gehou.</u>	<u>% van totale uit- gereikte gewone aandele.</u>
Banke en maatskappye deur hulle benoem	265	1,308,876	16.71%
Versekeringsmaatskappye, Trustmaatskappye en maat- skappye deur hulle benoem.,	372	883,971	11.28%
Societe Interprofessionelle pour la Compensation des Valuers Mobilieras (SICOVAM)	1	1,102,454	14.07%
Ander aandeelhouers	11,058	4,540,041	57.94%
	<u>11,696</u>	<u>7,835,342</u>	<u>100.00%</u>

Uit 'n ontleding wat gedurende 1965 gedoen is van die gewone aandele (stemregdraende) uitgereik tot aan die einde van 1964, blyk die volgende : -
Ontleding van AAC aandeelhouers soos op 31.12.1964: 1)

<u>Buitelands.</u>	<u>Aandele.</u>	<u>Persentasie van totaal.</u>
Societe Interprofessionelle pour la Compensation des Valuers Mobilieras (SICOVAM), Frankryk	730,000	5.8
Cecil Holdings Limited - Londen ...	725,000	5.7
Union Bank of Switzerland - Switzerland	298,000	2.4
Barclays Bank (Nominees) - Londen	93,000	0.7
Consolidated Mines Selection Co. - Londen ...	92,632	0.7
SA Mutual Life Assurance - Londen.	78,850	0.6
Bank of Scotland - Londen	70,555	0.6
Societe de Banque Suisse - Switzerland	64,850	0.5
Security Nominees Limited - Londen.	64,490	0.5
	<u>2,217,377</u>	<u>17.5</u>

<u>Binnelands.</u>	<u>Aandeel.</u>	<u>Persentasie van totaal.</u>
SA Mutual Finance Corp. (Pty.) Ltd.	923,873	7.3
Resident Nominees (44 Main St.) ...	852,000	6.7
Standard Bank Nominees	302,000	2.4
Barclays Bank Nominees	279,974	2.2
RAL Nominees (Private) Ltd.	116,000	0.9
UAL Nominees (Pty.) Ltd.	84,019	0.7
SANLAM	74,700	0.6
Southern Life Invest. Corp. (Pty.) Ltd.	70,900	0.6
Mine Officials' Pension Fund	71,300	0.6
Mine Employees' Pension Fund	53,500	0.4
Harry F. Oppenheimer	56,535	0.4
General Mining and Finance Corp. ...	50,319	0.4
	<u>2,935,120</u>	<u>23.2</u>
Meer as 10,000 aandeelhouders besit die res	7 521,503	59.3
	<u>12,674,000</u>	<u>100.0</u>

Met die groot hoeveelheid aandeel in die hande van benoemdes is dit nie moontlik om te sê wie (dit wil sê watter individue) AAC beheer nie, maar soos vantevore opgemerk is die deursnee aandeelhouders nie juis geïnteresseerd in die verkiesing van direkteure nie en teken hoogstens 'n volmag ten gunste van bestaande direkteure. Dit is dus hoogwaarskynlik dat die effektiewe beheer van AAC berus by die feitlik anonieme houders (wat selfs in die buiteland mag wees) van 'n paar relatief klein maar soliede blokke aandeel.

Soos blyk uit boeksyfers op 31 Desember 1965, is dit insiggewend dat AAC as maatskappy met 'n relatief klein gewone aandeelkapitaal, naamlik minder as R13 miljoen tesame met sy relatief ondergeskikte filiale, bates op 31 Desember 1965 van R336.1 miljoen besit het. (Indien die toename in markwaarde bo boekwaarde van AAC en sy filiale se genoteerde beleggings soos op 31 Desember 1965 in aanmerking geneem word, naamlik R249.7 miljoen, behoort die totale bates R585.8 miljoen). Alhoewel die totale waarde van AAC se bates indrukwekkend voorkom, lê sy betekenis as beheerende maatskappy in die funksioneringspatroon

van die /.....

van die AAC-groep¹⁾ soos in Bylaag III uiteengesit.

- 1) "The Anglo American Corporation Group embraces a large number of investment, mining and industrial companies in which it has shareholdings and which it administers." - Bron:
AAC se 1965-jaarverslag.

MAATSKAPPYE WAARIN DIE ANGLO AMERICAN CORPORATION
OF S.A. LTD. MAATSKAPPYEGROEP (AAC-GROEP) 1) GEOPEN-
WAARDE BELANGE HET EN WAT BINNE OF BUITE DIE GROEP
GEADMINISTREER WORD.

I. FILIAALMAATSKAPPYE VAN AAC EN HULPE BELANGE:

1. Filiaalmaatskappye van AAC:

Maatskappye waarin die filiale van AAC belange het.

1. AAC (Australia) Ltd.
2. AAC (Central Africa) Ltd.
3. AAC of SA (New & Am. Inc.) Ltd.
4. AAC Services Ltd.
5. AA Processing Co. Ltd.
6. AA (Recreation Services) Ltd.
7. African Loans and Investments Ltd.
8. Ameri-cosa Broking Agencies (Proprietary) Ltd.
9. Ameri-cosa Land and Estates Ltd.
 (a) AA Northern Properties Ltd.
 (b) Ameri-cosa Properties Ltd.
10. African and European Investment Co. Ltd.
 (Belê hoofsaaklik in Steenkool).

Amalgamated Collieries of S.A. Ltd.:

- Blesbok Colliery Ltd.
- Cornelia Colliery Ltd.
- New Largo Colliery Ltd.
- Schoongesicht Colliery.
- Springfield Collieries Ltd.
- Witbank Coal Holdings.
- Anglo American Industrial Corp. Ltd. (Verwys na bl. 58)
- Blinkpan Colliery Ltd.
- Charter Consolidated Ltd. (Verwys na bl. 71)
- Henderson (Tvl.) Estates Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
 23/.....

1) " The Anglo American Corporation Group

embraces a large number of investment, mining and industrial companies, in which it has shareholdings and which it administers. " (Verwys Anglo American Corp. of SA Ltd. 49ste Jaarverslag, 1965 : bladsy 47).

The Cold Steel and Vanadium Corp. Ltd.:

- Longstone Minerals (Pty.) Ltd.
- Cold Steel and Vanadium Co. (Pty.) Ltd.

- Hout en Staal Beleggings (Edms.) Bep. v. v.

- Ingagane Colliery (Pty.) Ltd.

- Natal Anthracite Colliery Ltd.

- Natal Coal Exploration Co. Ltd.

- New Central Witwatersrand Areas Ltd. (Verwys na bl. 48)

- Platinum Prospecting Co. (Pty.) Ltd.

President Brand Gold Mining Co. Ltd.:

- Free State Sasiplaas Gold Mining Co. Ltd.

- President Brand Gold Mining Co. Ltd.

- Rand Selection Corp. Ltd. (Verwys na bl. 50)

- S.A. Coal Estates (Witbank) Ltd.

- Swaziland Iron Ore Development Co. Ltd.

The Coronation Collieries Ltd.:

- (Blesbok Colliery Ltd.) ¹⁾
- Vryheid Coronation Ltd.

- The Newcastle Platberg-Colliery Ltd.

- The Vereeniging Estates Ltd. (Verwys na bl. 56)

- Transalloys (Pty.) Ltd.

- Trans-Natal Coal Corp. Ltd. (Verwys na bl. 79)

- Transvaal Coal Corp. Ltd.

- Transvaal Cons. Land and Expl. Co. Ltd. (Verwys na bl. 84)

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
46 /

1) - Wanneer die naam van 'n maatskappy in hierdie lysing voorkom, word dit in die vermelding van die maatskappy reeds vooraf in hierdie Bylaag voorgelê; in die kumulatiewe totale word 'n maatskappy alreeds by eerste vermelding getel.

10. African and European Investment

Co. Ltd. (Vervoeg).

— Tongala Colliery (Pty.) Ltd.

— Vientouren Colliery Ltd.

— (Vryheid Coronation Ltd.)

— Welton Gold Mining Co. Ltd.

— Western Deep Levels Ltd.

— Witbank Colliery Ltd.

— Zambiao Anglo American Ltd.
(Vervoeg nr bl. 58)

— Zuluwani Natal Collieries Ltd.:

— Indumeni Coal Mines Ltd.

— Vryheid Coke Ltd.

11. Lydenburg Estates Ltd. -

12. New Rhodesia Investments Ltd.: -

(a) Appraised Securities Ltd.

(b) Blue Skies (Private) Ltd.

(c) Consolidated Mines Holdings
(Rhodesia) Ltd.

13. The New Era Consolidated Ltd. -

14. South African Mines Selection Ltd. -

Kumulatiewe Aantal Maatskappye

62 /

II. MAATSKAPPYE WAT BINNE DIE AAC-GROEP BEADMINISTREER
WORD EN HULLE BELANGE:

Maatskappye wat binne die groep
beadministreer word.

Belange van maatskappye wat binne die
groep beadministreer word.

Anglo American Investment Trust
 Ltd.

(Belê hooftsaaklik in Diamante).

Rock and Hard Metal Products (SA) Ltd.:

— EPT (Pty.) Ltd.

— LTA Ltd. (Verwys na bl. 65)

— De Beers Consolidated Mines Ltd.

(Verwys na bl. 73)

— Diamond Purchasing and Trading Co.
 Ltd.

— Industrial Distributors Ltd.

— Industrial Grit Distributors (Shannon) Ltd.

— The Diamond Corporation Ltd.

— The Diamond Trading Co. Ltd.

— Wankie Colliery Co. Ltd. (Verwys na
 bl. 69)

Angled Holdings (Pty.) Ltd.

(New Central Witwatersrand Areas
 Ltd.)

(Belê hooftsaaklik in Mynbou).

— (De Beers Consolidated Mines Ltd.)
 (Verwys na bl. 73)

— Doodfontein Gold Mining Co. Ltd.

— Hartebeestfontein Gold Mining Co. Ltd.

— Kloof Gold Mining Co. Ltd.

— Libanon Gold Mining Co. Ltd.

— (Natal Anthracite Colliery Ltd.)

— Nchanga Consolidated Copper Mines.

— (President Brand Gold Mining Co. Ltd.)
 (Verwys na bl. 46)

— Rhokoni Copper Mines Ltd.:

— Batuli Mines Ltd.

— Barotse Mines Ltd.

— Chumbishi Mines Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
 83 /

- Chromituma Mines Ltd.
- Chisangwa Mines Ltd.
- Mafubira Copper Mines Ltd.
- (Nobongwe Consolidated Copper Mines Ltd.)
- Rhokana Copper Refineries Ltd.
- (Swaziland Iron Ore Development Co. Ltd.)
- (The Coronation Collieries Ltd.)
(Verwys na bl. 46)
- The Zambia Broken Hill Development Co. Ltd.
- Union Platinum Mining Co. Ltd.
- Vard Reels Exploration Mining Co. Ltd.
- (Vryheid Coronation Ltd.)
- (Wankie Colliery Co. Ltd.)
(Verwys na bl. 69)
- Waterval (Rustenburg) Platinum Mining Co. Ltd.
- (Welkom Gold Mining Co. Ltd.)
- (Zuignuin Natal Collieries Ltd.)
(Verwys na bl. 47)

Orange Free State Investment
Trust Ltd.
(Beleë hooftaaklik in OVS
Goudmyne).

- Cape Verde (Pty.) Ltd.
- Free State Geduld Mines Ltd.:
 - Freddie's Consolidated Mines Ltd.
- General Expl. OFS Ltd.:
 - Afrikaner Prop. Mines Ltd.
(Verwys na bl. 72)
 - (Cecil Rhodes Prop. Mines Ltd.)
 - JCI Co. Ltd.
(Verwys na bl. 74)
 - Lorraine Gold Mines Ltd.
 - Pongietersrust Platinum Ltd.
- Harmony Gold Mining Co. Ltd.
- Jeanette Gold Mines Ltd.

Orange Free State Investment
Trust Ltd. (Vervolg).

- (Kl. of Gold Mining Co. Ltd.)
- (Lorraine Gold Mines Ltd.)
- (President Brand Gold Mining Co. Ltd.)
(Verwys na bl. 46)
- (President Steyn Gold Mining Co. Ltd.)
- St. Helena Gold Mining Co. Ltd.

Overseas and Rhodesia Investment
Co. Ltd.

(Rand Selection Corp. Ltd.)
(Bele Maatskappij in Goudmyne).

- AAC of Rhod. Ltd.
- AAC of SA Ltd.
- (AA Investment Trust Ltd.)
(Verwys na bl. 48)
- African Gold & Base Metal Holdings Ltd.
- (Amalgamated Collieries of SA Ltd.)
(Verwys na bl. 45)
- Anderick (Pty.) Ltd.
- (Anglo American Industrial Corp. Ltd.)
(Verwys na bl. 58)
- (Ansell Holdings (Prop.) Ltd.)
- Apex Mines Ltd.
- Bracken Mines Ltd.
- Brakpan Mines Ltd.
- Brakspruit Platinum (Pty.) Ltd.
- British South Africa Co. Ltd.
- Buffelsfontein Gold Mining Co. Ltd.
- Carlton Centre (Pty.) Ltd.
- Cecilia Park (Pty.) Ltd.
- Central Mining and Investment Corp.
Ltd.
- (Charter Consolidated Ltd.)
(Verwys na bl. 71)

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
118/.....

Rand Selection Corp. Ltd.
(Verwys).

- C.D. Developments Ltd.
- Consolidated Goldfields of SA Ltd.
- Crescent Development (Pty.) Ltd.
- Dagg Fontein Mines Ltd.:
 - 140 Daggfontein Mines Ltd.
- (De Beers Consolidated Mines Ltd.)
(Verwys na bl. 73)
- Dewhurst Farms Ltd.
- (Downtonfontein Gold Mining Co. Ltd.)
- Elsburg Gold Mining Co. Ltd.
- Epoch Investments Ltd.
- First Union General Inv. Trust Ltd.
- Forest Industries and Veneers Ltd.
- (Free State Geduld Mines Ltd.):
 - (Freddies Consolidated Mines Ltd.)
- (Grootvlei (Prop.) Mines Ltd.)
- (Harmony Gold Mining Co. Ltd.)
- (Hartebeestfontein Gold Mining Co. Ltd.)
- (Highveld Steel and Vanadium Corp. Ltd.) (Verwys na bl. 46)
- (Hollandstraat-See Beleggings (Edms) Bpk.)
- Industries de Caju Mocita Limitada.
- (Ingagane Colliery (Pty.) Ltd.)
- Inpower Works (Pty.) Ltd.
- (JCI Co. Ltd.) (Verwys na bl. 74)
- J. L. Clark and Co. Ltd.:
 - J. L. Clark Textiles (Pty.) Ltd.
 - J. L. Clark Cotton Co. (Pty.) Ltd.
- Kansanshi Copper Mining Co. Ltd.
- Kinross Mines Ltd.
- (Kloof Gold Mining Co. Ltd.)
- Leslie Gold Mines Ltd.

Rand Selection Corp. Ltd.
(Verwysg).

(L. van der Merwe Gold Mines Ltd.)

(L. van der Merwe Ltd.) (Verwys na bl. 65)

Lydenburg Platinum Ltd.

(Verwys na bl. 76)

M. J. van der Merwe (1963) (Edms.)
Rpk.

McCarty Main Holdings (Pty.) Ltd.

Mozambique Fisheries Ltd.

Natal Ammonium Colliery Ltd.

(Natal Coal Exploration Co. Ltd.)

(Nchanga Consolidated Copper Mining
Ltd.)

(New Largo Colliery Ltd.)

(Orange Free State Investment Trust)
Ltd. (Verwys na bl. 49)

Pamela Trawlers (Pty.) Ltd.

(President Brand Gold Mining Co. Ltd.):

— (Free State Saniplaas Gold Mining
Co. Ltd.)

— (President Steyn Gold Mining Co. Ltd.)

— Prestin (Pty.) Ltd.

— (Pretoria Coast Platinums Ltd.)

— Rand Mines Ltd. (Verwys na bl. 80)

— Randsel Investment Ltd.:

— Jameson Mining Holdings (Pty.)
Ltd.

— Rand American Investments
(Pty.) Ltd.

— Rhodes Investments Ltd.

— Rhodesian Acceptances Ltd.

— (Rhokina Corporation Ltd.)
(Verwys na bl. 48)

— Ropes and Rappings Ltd.:

— Fibre Spinners and Weavers
(Pty.) Ltd.

— First S.A. Cordage (Pty.)
Ltd.

— Lighthouse Net and Twine
(Pty.) Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
103/.....

(Vervolg).

- Sornie (Africa) (Pty.) Ltd.
- Rand Tin & Zinc Corp. Ltd.
- (SA Coal Estates (Wilbank) Ltd.)
- SA Townships Mining and Finance Corp. Ltd.
- (St. Helena Gold Mining Co. Ltd.)
- Samuel L. of SA Ltd. (Verwys na bl. 67)
- Swaziland Development Corp. Ltd.
- (Swaziland Iron Ore Development Co. Ltd.)
- Tanganyika Concessions Ltd.
- (The Coronation Collieries Ltd.)
- (Verwys na bl. 46)
- (The Newcastle Platberg Colliery Ltd.)
- The SA Breweries Ltd.:
 - African Distillers (Rhod.) Ltd.
 - (Carlton Centre (Pty.) Ltd.)
 - 35 Filiale in RSA
 - 4 Filiale in Rhodesia
 - Grand Hotel Cape Town (Pty.) Ltd.
 - Hippo Valley Estates Ltd.
 - Ohlsson's Cape Breweries Ltd.
 - Rhodesian Breweries Ltd.
 - Rhodesian Wines (Pvt.) Ltd.
 - Stellenbosch Farmers Wine Trust Ltd.:
 - Stellenbosch Farmers Winery Ltd.
 - 9 Vol Filiale.
 - The Commercial Hotel Co. Ltd.
 - The Hotel Victoria Ltd.
 - The SA Breweries Hop Farmers (Pty.) Ltd.
 - Union Breweries.
- The SA Land and Exploration Co. Ltd.
- The Southern Cross Steel Co. (Pty.) Ltd.
- The SWA Co. Ltd.:

Rand Selection Corp. Ltd.
(Vervolg).

54.

Tsumeb Corp. Ltd.

Tsumeb Exploration Co.
Ltd.

(The Zambia Broken-Hill Development
Co. Ltd.)

(Transalloys (Pty.) Ltd.)

(Trans-Natal Coal Corp. Ltd.)

Transvaal and Delagoa Bay Investment
Co. Ltd.

(Transvaal Vanadium Co. (Pty.) Ltd.)

(The Vereeniging Estates Ltd.)
(Verwys na bl. 56)

Tongaat Sugar Co. Ltd.

Trojan Nickel Mine (Pvt.) Ltd.

(Tsumeb Corp. Ltd.)

UC Investments Ltd.

UDC Bank Ltd.

Umgababa Minerals Ltd.

United Dominions Corporation (SA)
Ltd.

(Union Platinum Mining Co. Ltd.)

(Vaal Reefs Exploration and Mining
Co. Ltd.)

(Vryheid Coronation Ltd.)

Virginia-Merriespruit Investments
(Pty.) Ltd.

(Waterval (Rustenburg) Platinum Mining
Co. Ltd.)

(Welkom Gold Mining Co. Ltd.)

West Driefontein Gold Mining Co. Ltd.

West Rand Investment Trust Ltd.

West Witwatersrand Areas Ltd.
(Verwys na bl. 80)

Western Areas Gold Mining Co. Ltd.

(Western Deep Levels Ltd.)

Western Holdings Ltd.

Western Ultra Deep Levels Ltd.

Winkelhaak Mines Ltd.

(Witbank Colliery Ltd.)

Kumulatiewe Aantal Maatskappye

Rand Selection Corp. Ltd.
(Vervolg).

55.

(Zambian Anglo American Ltd.)

Zandpan Gold Mining Co. Ltd.

Zinc Products Ltd.

(Verwys na bl. 69)

(Zulu Natal Collieries Ltd.)

(Verwys na bl. 47)

South African Townships Mining
and Finance Corporation Ltd.)

AA Mineral Searches Ltd.

(AA Prospecting Co. Ltd.)

AA Prospecting Co. (South) Ltd.

(African Gold and Base Metal
Holdings Ltd.)

Barbrook Mining and Exploration
Co. (Pty.) Ltd.

(Brakpan Mines Ltd.)

(Cecelia Park (Pty.) Ltd.)

Chartered Exploration Ltd.

(Dewhurst Farms Ltd.)

EMA (Rhodesia) Ltd.

(Free State Geduld Mines Ltd. :)

(Freddies Consolidated Mines
Ltd.)

Kaffrarian Metal Holdings (Pty.) Ltd.

(Prestin (Pty.) Ltd.)

Prospecting and Mineral Interest Ltd.

Springs Mines Ltd.

(The SA Land and Exploration Co. Ltd.)

(The SWA Co. Ltd.)

(Verwys na bl. 53)

(Transvaal Vanadium Co. (Pty.) Ltd.)

Vlakfontein Gold Mining Co. Ltd.

(Welkom Gold Mining Co. Ltd.)

(Western Deep Levels Ltd.)

St. Andrews Securities Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye

252 /

(The Vervetiging Estates Ltd.)
 (Belê no. 45) (in kink in
 Steenk in kink in)

Verre gemaakte Goudmyners (SA)
 Ltd. (Verwys na bl. 45)

(The Springbok Colliery Ltd.)

(The Springbok Colliery Ltd.)

(The Springbok Colliery Ltd.)

— Alfred Nicholas Corp. Ltd.

— Alphonse Williams and Doose Ltd.

— Brownland Metal Sections (SA)
 (Pty.) Ltd.

— Bus Bodies (SA) Ltd.

— Pan African Industries.

— Rhodesian Engineering and Steel
 Construction Co. Ltd.

— Union Construction (Pty.) Ltd.

Hume Limited:

— Hume Contractors (Pty.) Ltd.

— Hume Pre-stressed Concrete
 Products (Pty.) Ltd.

— Kilprivier Lime Works (Pty.)
 Ltd.

— Monoweld Holdings Ltd.

— Plastic Lining (Pty.) Ltd.

— Superconcrete Pipes (SA) Ltd.

— The Hume Pipe Co. (Rhod.) Ltd.

— The Hume Pipe Co. (Zambia) Ltd.

— Tubex.

— (Ingagane Colliery (Pty.) Ltd.)

— (Natal Coal Exploration Co. Ltd.)

— (New Largo Colliery).

— (President Brand Gold Mining Co. Ltd.):

— (Free State Sasiplaas Gold Mining
 Co. Ltd.)

— (President Steyn Gold Mining Co. Ltd.)

— (SA Coal Estates (Witbank) Ltd.)

— Springbok Colliery Ltd.

— (The Coronation Collieries Ltd.)
 (Verwys na bl. 46)

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
 271 /

The Vereeniging Estates Ltd.
(Vervolg).

The Union Steel Corporation of SA
Ltd.:

- Atlantic Aluminium Co. (Pty.) Ltd.
- Vredebaai Disc. Co. (Pty.) Ltd.
- Uco Housing Co.

(Transvaal Coal Corp. Ltd.)

(Umgala Colliery (Pty.) Ltd.)

Vanderbijl Engineering Corporation Ltd.:

- Babcock and Wilcox of Africa (Pty.) Ltd.
- Duncanville Works (Pty.) Ltd.
- First Electric Corp. of SA, Ltd.
- (Inpower Works (Pty.) Ltd.)
- Ruberowen (SA) Ltd.
- Steel Wheel and Axle (SA) (Pty.) Ltd.
- Vector Projects and Construction Ltd.

Vereeniging Brick and Tile Ltd.:

- Marico Mineral Co. (Pty.) Ltd.
- Redland Tiles of Rhodesia Ltd.
- Refractory Minerals (Pvt.) Ltd.
- The African Tile Co. (Pty.) Ltd.
- Vereeniging Tiles Ltd.

Vereeniging Consolidated Mills Ltd.:

- Vereeniging News (Prop.) Ltd.

(Welkom Gold Mining Co. Ltd.)

(Zuinguin Natal Collieries Ltd.)
(Verwys na bl. 47)

(Western Deep Levels Ltd.)

(St. Helen's Gold Mines Ltd.)

(Freddies Consolidated Mines Ltd.)

(West Rand Investment Trust Ltd.)
(Belê hoofsaaklik in Trans-
vaalse Goudmyne).

Blyvooruitsicht Gold Mining Co. Ltd.

(Buttelstein Gold Mining Co. Ltd.)

(Doornfontein Gold Mining Co. Ltd.)

(Hartebontfontein Gold Mining Co.
Ltd.)

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
291/.....

519

1997

-

100

WAC (Ethical) Ltd.

-

End

10

-

WU

Anglo American Industrial Corp. Ltd.
(Vervolg).

- Postmasburg Ores (Manganese) Pty. Ltd.
- SA Manganese Ltd.
- African Products Manufacturing Co.
- Glucose and Starch.
- African Wire Ropes Ltd. :
 - African Wire Ropes (Natal).
 - African Wire Ropes (Rhod).
 - General Wire Co. (Pty.) Ltd.
 - Haggie Son and Love.
 - National Wire Corporation of SA Ltd.
 - Rand Ropes Ltd.
- (Anglo American Corp. (Rhod.) Ltd.)
- Anglo Transvaal Industries Ltd. :
 - Bitroid Ltd.
 - Claude Neon Lights (SA) Ltd. :
 - Claude Neon Lights (Rhod.) Ltd.
 - Claude Plastic Signs (SA) Ltd.
 - Neon and Cold Cathode Eluminations (Pty.) Ltd.
 - Neon Flourescent (SA) Ltd.
 - A. Fernandes and Cia Lta Mozambique.
 - Colas SA Ltd.
 - Consolidated Glass Works Ltd. :
 - Cape Glass Works Ltd.
 - Consolidated Glass Works (Rhod.) Ltd.
 - Consolidated Glass (Zambia) Ltd.
 - Consol Moulds and Dies (Pty.) Ltd.
 - Consol Plastics (Pty.) Ltd.
 - J.W. Cussons Engineering (Pty.) Ltd.

(Vervolg).

- Industrial Sand and
Engineering Co. Ltd.

- Industrial Sands (Pvt.) Ltd.

- Union Glass Works Ltd.

Ang. Transvaal Industries Ltd. (Vervolg):

- Decorative Boards (Pty.) Ltd.

- Guest Keen Anglovaal Automotive
Components Ltd.

- H and M Engineering (Pty.) Ltd.

- National Bolts and Rivets Ltd.

- Nail and Chain Ltd.:

(National Bolts and Rivets Ltd.)

- Bolt Manufacturers
Africa Ltd.

- CBR Bentall Ltd.
(Salisbury).

- SA Bolts and Nuts
(Pty.) Ltd.

- Sharp Control Gear
(Pty.) Ltd.

- Nail Industries.

- Pigott Maskew Ltd.

- South Atlantic Corp. Ltd.:

Globe Engineering Works Ltd.:

- Concentra Ltd.

- Kimberley Engineering
Works Ltd.

- The Kergeulen Co. Ltd.

- Shipwright and Engineer's
Holdings Ltd.:

- Misplon and Co. Ltd.

- Underwater Welders
(SA) Ltd.

- Louw and Halvorsen
Ltd.

- Cape Town Ship-
wrights and Boat-
builders Co. Ltd.

- Globe Engineering Works
(SWA) (Pty.) Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
354 /

(Vervolg).

Anglo Transvaal Industries Ltd.
(Vervolg).

- Reinforcing Structural
Eng. Co. Ltd.

- James Brown and Home
Ltd.:

- James Brown Holdings
Ltd.

- James Brown
Prop's Ltd.

- James Brown
Ltd.

- Gearing (Pty.) Ltd.

- Irvin and Johnson Ltd.:

- East Fisheries Ltd.

- Frosted Foods Co.
(Pty.) Ltd.

- Home Preserves
Co. Ltd.

- J and J Fish
Products (Pty.)
Ltd.

- Maconochie Bros.
Ltd.

- National Trawling
and Fishing Co.
Ltd.

- Coastal Fisheries
1939 (Pty.) Ltd.

- Steel Metals Ltd.:

- Fenter Africa (Pty.)
Ltd.

- SA Hydraulic Plant
Co. (Pty.) Ltd.

- The Steel Metal
Products Corp.
of Africa Ltd.

- Vangover Engineering
Works (Pty.) Ltd.

- Forest Engineering
(Pty.) Ltd.:

- Hopetell (Pty.)
Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
375/.....

- Vorlozer (SA) (Pty.) Ltd.
- Witwatersrand Brick and Tile Co. Ltd. :
- Anglo Vaal Brick and Tile Co. Ltd.
- Boere Industries (Pty.) Ltd.
- Cassedale Farms (Pty.) Ltd.
- Homestead Dairies (Pty.) Ltd.
- J. J. Kirkness Ltd.
- Lawley Brick and Clay Ind. (Pty.) Ltd.
- National Base Metals (Pty.) Ltd.
- Primrose Steel Windows (Pty.) Ltd.
- Reef Steel Co. (Pty.) Ltd.
- S. A. Clay Industries.
- SA Clay and Steel (Pty.) Ltd.
- Spitzkop Colliery (Pty.) Ltd.
- Zuurbekom Mining and Development Co. (Pty.) Ltd.
- Wright Anderson (SA) Ltd.

Associated Manganese Mines of SA Ltd. :

- Gloucester Manganese Mines Postmasburg.
- (Feralloys.)
- Cato Ridge Development Co. Ltd.

(Boart and Hard Metal Products (SA) Ltd. :

- (FPT (Pty.) Ltd.)
- (LTA Ltd.) (Verwys na bl. 65)

De Beers Industrial Corporation Ltd. :

- (Boart and Hard Metal Products (SA) Ltd.):
- (FPT (Pty.) Ltd.,
- (LTA Ltd.) (Verwys na bl. 65)

- AE and CI Housing and Estates Ltd.
- AE and CI (Paints) Ltd.
- AE and CI (Rhod.) Ltd.
- Cape Explosives Works Ltd.
- Capex Ltd.
- Dima Products Ltd.
- Docowa Minerals Ltd.
- Dulux Ltd.
- Jenson and Nicholson (SA) (Pty.) Ltd.
- Kynoch Ltd.
- Lewis Berger and Sons (SA) Ltd.
- Miller Weedon Travel (Pty.) Ltd.
- Plant Protection (Pty.) Ltd.
- Rand Carbide Ltd.
- Rodia Ltd.
- SA Nylon Spinners (Pty.) Ltd.
- SA Titan Products (Pty.) Ltd.
- Travel Trails (Pty.) Ltd.
- Northern Cape Brick Co. Ltd.
- Northern Lime Co. Ltd.
- (SA Nylon Spinners (Pty.) Ltd.)
- The Iron Duke Mining Co.
- Ferrous Scrap Distributors (Pty.) Ltd.
- (Highveld Steel and Vanadium Corporation Ltd.) (Verwys na bl. 46)
- Hulett's Sugar Corporation Ltd.:
- Denville Estates Ltd.
- Hulett's Sugar Corporation (Rhod.) Ltd.:
- Triangle Ltd.:

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
422 /

Anglo American Industrial Corporation
Ltd. (Vervolg).

64.
Hulette Sugar Corporation (Rhod.)
Ltd. (Vervolg).

Triangle Ltd. (Vervolg)

- High Springs (Pty.) Ltd.
- Lowveld Sugar Co. Ltd.
- Mankwe Sugar Co. Ltd.
- Tokwe Development Co. Ltd.
- Triangle Animal Feeds Ltd.

Refineries Investments Ltd.:

- Geo. Clark and Son (SA) (Pty.) Ltd.
- Hulaire (Pty.) Ltd.
- Hulette (SA) Refineries Ltd.
- Hulsmith (Pty.) Ltd.
- Kemp Development Co. (Pty.) Ltd.
- Mooifontein Plantations (Pty.) Ltd.
- Refined Sugars and Syrups (SA) (Pty.) Ltd.
- The Natal Estates Ltd.

Transafrican Board Mills (Pty.) Ltd.:

- Ngoyce Paper Mills (Pty.) Ltd.
- Hultech (Pty.) Ltd.
- Piet Retief Paper Mills Ltd.

- Ukulu Properties Ltd.

- Zululand Sugar Millers and Planters Ltd.:

- Scotts Properties Ltd.

Industex Ltd.:

- Union Cotton Mills (Pty.) Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
445/.....

Anglo American Industrial Corp. Ltd.
(Vervolg).

(LTA Ltd.):

65.

- Amalgamated Construction and Contracting Co. (Pty.) Ltd.
- Dyckerhoff and Wideman Thompson (Pty.) Ltd.
- East London Block (Mnl.) Co. (Pty.) Ltd.
- Foundation Contractors.
- James Thompson (SA) Ltd.
- Lewis Construction Co. Ltd.
- LTA Building and Manufacturing Co. Ltd.
- LTA Civil Engineering Ltd.
- LTA Engineering Co. Ltd.
- LTA Industrial Systems (Pty.) Ltd.
- LTA Manufacturing (Pty.) Ltd.
- LTA Properties Ltd.
- LTA Roads and Earth Works Ltd.
- LTA Roads and Earth Works (Swaziland) Ltd.
- LTA (SWA) (Pty.) Ltd.
- Malcolm Pipe Scaffolding Ltd.
- MACE
- MLS Construction Co. (Pty.) Ltd.
- National Pump Services (Pty.) Ltd.
- National Pump Services (OFS) (Pty.) Ltd.
- Norman de Jager (Pty.) Ltd.
- Phalaborwa Concrete Works (Pty.) Ltd.
- Reliance Fire Fighting Equipment (Pty.) Ltd.
- Reliance Plumbing Co. Ltd.
- SA Block and Concrete (Pty.) Ltd.
- Shaft Sinkers Pty. Ltd.
- Shaft Sinkers (Canada) Ltd.
- S and P Engineering (Pty.) Ltd.
- Steeleedale Reinforcing and Trading Co. Ltd.
- The Cement Gun Co. of SA (Pty.) Ltd.

Anglo American Industrial Corp. Ltd.
(Vervolg).

66.

(LTA Ltd.) (Vervolg).

Thompson-Pfeffer (Pty.) Ltd.

Union Joinery and Importing
Co. Ltd.

Vecor Projects and Construction
Ltd.)

VPC Holdings (Pty.) Ltd.

McCarthy Main Holdings (Pty.) Ltd.:

Elings (Pty.) Ltd.:

Technical Construction.

Atkinson-Oates Motors Ltd.

Airco Engineering Ltd.

Airconditioning and
Engineering Co. Ltd.

OFS Land and Estate Co. (Pty.) Ltd.:

Stone and Allied Industries (OFS)
Ltd.

Oranje Koelkamers Bpk.:

Swaziland Meat Corporation Ltd.

Raine Engineering Co. Ltd.

Robor Ltd.:

Federated Timbers.

Hillman Bros.

Robor (Cape) (Pty.) Ltd.

Rocape Properties (Pty.) Ltd.

(Ropes and Mattings Ltd.)
(Verwys na bl. 52)

RMB Alloys.

SA Board Mills Ltd.:

Balatum SA (Pty.) Ltd.

(SA Breweries Ltd.)
(Verwys na bl. 53)

SA Permanent Building Society.

Scaw Metals Ltd.:

Flather Bright Steels (Pty.) Ltd.

(OFS Land Estate Co. Ltd.):

(Stone and Allied Industries
(OFS) Ltd.)

Scaw Alloys Ltd.

Kumulatiewe Aandael Maatskappye

Anglo American Industrial Corp. Ltd.
(Vervolg).

Scaw Metals Ltd. (Vervolg)

- Scaw Metals Housing Co (Pty.) Ltd.
- Scaw Products Ltd.
- Scaw-Tow Foundries Ltd.:

- Mutulira Iron and Steel Co. Ltd.
- Nchanga Iron and Steel Co. Ltd.

(Stewards and Lloyds of SA Ltd.):

- Bundy Tubing Co. of SA.
- Eagle Tube Co. (Pty.) Ltd.
- Pipe Couplings (Pty.) Ltd.
- S and L of Rhodesia Ltd.
- S and L (Malawi) Ltd.
- S and L of SWA Ltd.
- S and L of Zambia Ltd.
- The Scottish Tube Co. of SA Ltd.

- Swaziland United Transport.

- (The Southern Cross Steel Co. (Pty.) Ltd.)

- (The Union Steel Corporation of SA Ltd.):

- (African Aluminium Co. (Pty.) Ltd.)
- (African Disc Co. (Pty.) Ltd.)
- (Usco Housing Co.)

- Thompson Ramco SA (Pty.) Ltd.

- Tiger Oats and National Milling Co. Ltd.:

- Alderton Ltd.
- Cape Marine Oil Holdings Ltd.:
- Cape Oil Products Ltd.
- Marine Oil Refineries of America Ltd.
- Swadep Ltd.

- Coligne Properties Ltd.

- Combined Shipping and Trading Co. London.

- Comshipco Netherland.

Anglo American Industrial Corp. Ltd.
(Vervolg).

68.
Tiger Oats and National Milling Co. Ltd.
(Vervolg).

- Delmas Milling Co. Ltd.
- Glenmore Products Ltd.
- Jacob Truckel Ltd.
- Leontenberg Mills Ltd.
- Local Depot Ltd.
- Milling and Trading (Cape) Ltd.
- Milling and Trading (EL) Ltd.
- Milling and Trading (PE) Ltd.
- National Milling and Trading Co. Ltd.
- Palta Harris (Pvt.) Ltd. Bulawayo.
- Palta Harris (Pvt.) Ltd. Salisbury.
- SA Oil Mills (Pty.) Ltd.
- Stenhouse Holdings.

The Kaffrarian Steam Mill Co. Ltd.:

- Butterworth Bakery (Pty.) Ltd.
- Collens Bakery (Pty.) Ltd.

at: Durban,
East London,
Queenstown.

- Three Bears Cereals Ltd.

Tiger Oats Co.:

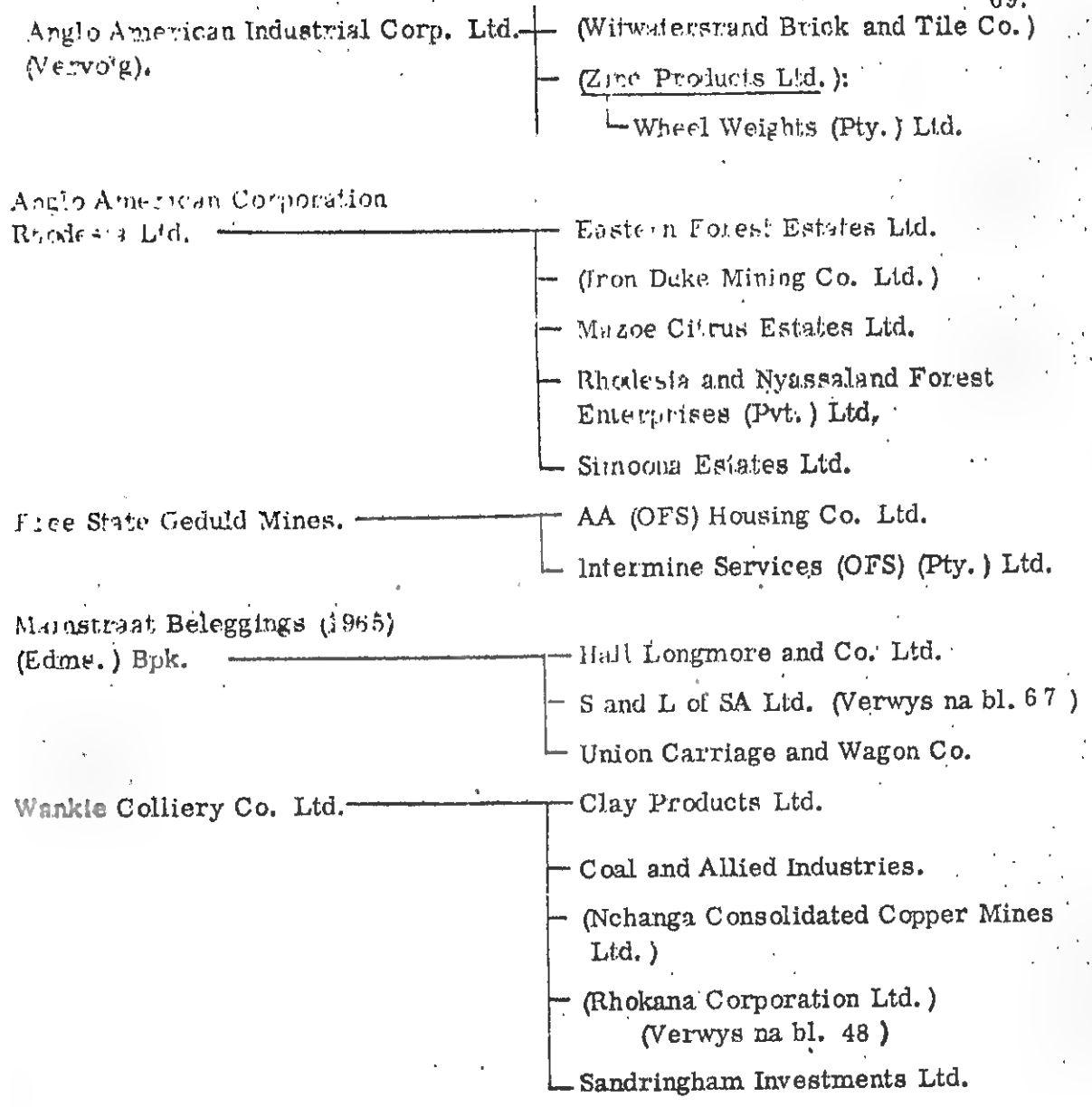
- The Cereal Manufacturing Co. Ltd.

- Welkom Milling Co.
- S. Wainstein and Co. (Pty.) Ltd. (Cape).
- S. Wainstein and Co. (Pty.) Ltd. (Natal).

- United Transport.
- (Vereeniging Brick and Tile Co. Ltd.)
- Western Transvaal Regional Water Supply Co. (Pty.) Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye

750 /

AA Prospecting Services (Pty.) Ltd.	x
AA Rhodesian Development Corp. Ltd.	x
Amalgamated Construction Co. Ltd.	x
Amlew Ltd.	x
Anmercosa (Canadian) Exploration Ltd.	x
Anmercosa Sales Ltd.	x
Astron Investments Ltd.	x
Central Reserves (Pty.) Ltd.	x
Central Reserves (Lusaka) Ltd.	x
Central Reserves (Pvt.) Ltd.	x
Chartered Properties (Pvt.) Ltd.	x
De Beers Rhodesia Investments Ltd.	x

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
579 /.....

x In hierdie gevalle is inligting aangaande beleggings nie beskikbaar nie sodat die betrokke maatskappye se belange nagegaan kon word nie.

Deer Drilling Co., Ltd.	x
Diavolo Ltd.	x
Hard Metals Canada Ltd.	x
Highveld Development Co., Ltd.	x
Indus das de Nossa Senhora de Fatima Ltd.	x
Kimberly Searchers Ltd.	x
Northbridge Ltd.	x
Monozite and Mineral Ventures Ltd.	x
Mozambique Development Corp. Ltd.	x
Northbridge Ltd.	x
Overseas and Rhodesian Investment Co., Ltd.	x
Peak Timbers Ltd.	x
Power Transmissions (Prop.) Ltd.	x
Rhodesian Copper Products Ltd.	x
Rockbite Products Ltd.	x
Shannon Diamond and Carbide Ltd.	x
Southbridge Ltd.	x
Spes Bona Exploration and Mining Co. Ltd.	x

x In hierdie gevalle is inligting aangaande
beleggings nie beskikbaar nie sodat die
betrokke maatskappye se belange nage-
gaan kon word nie.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
597 /

III. MAATSKAPPE WAARIN DIE AAC-GROEP BELANGE HET
MAAR WAT BUITE DIE AAC-GROEP GEADMINISTREER
WORD:

Maatskappye wat buite die AAC-groep
geadministreer word.

Belange van maatskappye wat buite
die AAC-groep geadministreer
word.

Charter Consolidated Ltd.

Centramic SA Ltd.

Consolidated Mines Holdings (Rhod.)
Ltd.

Consolidated Mines Selection (Jhb.)
Ltd.

Equinox Investments Ltd.

Swaziland Collieries Ltd.

Belange van Charter Consolidated
Ltd. in die Verenigde Koninkryk.

BSA Co. Ltd.

BSA Co. Holdings Ltd.

BSA Co. Investments Ltd.

Cecil Investments Ltd.

Central Mining and Investment Corp.

Central Mining Finance Ltd.

Centramic (UK) Limited.

Chartered Consolidated Services Ltd.

Consolidated Mines (Investments) Ltd.

Consolidated Mines Selection Ltd.

Elastic Rail Spike Co. Ltd.

Financial and Mining Holdings Ltd.

Heatrae Ltd.

A Moir and Co. Ltd.

Rathdown Industries Ltd.

Rhodesian Railways Trust Ltd.

A and P Stevens Electronic Ltd.

Wall Trust Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
621 /.....

Belange /.....

Belange van Charter Consolidated Ltd.
in Kanada.

- Centramic (Canada) Ltd.
- Conlaurum Holdings Ltd.
- Interlink Investments Ltd.

Belange van Charter Consolidated Ltd.
In Bermuda.

- Greenpoint Co. Ltd.
- Katrine Co. Ltd.
- Pattern Co. Ltd.

General Mining and Finance
Corporation Ltd.

- (AA Industrial Corporation Ltd.)
- (AAC of SA Ltd.)
- Africair Ltd.
- (Afrikander Prop. Mines Ltd.):
 - Brakfontein Navigation Steam Collieries (Pty.) Ltd.
 - Champion Wire Industries (Pty.) Ltd.
 - Delmas Collieries (Pty.) Ltd.
 - National Coal Co. (Pty.) Ltd.
 - Riverside Anthracite Collieries (Pty.) Ltd.
 - Space Metals (Pty.) Ltd.
- Assegai Paper Bag Works Ltd.
- Austral Iron and Engineering Works.
- Babrosco Mines Ltd.
- Baberton Mines Ltd.
- Blinkpoort Gold Syndicate Ltd.
- (Blyvooruitzicht Gold Mining Co. Ltd.)
- (Bracken Mines Ltd.)
- (Buffelsfontein Gold Mining Co. Ltd.)
- Buffalo Fluorspar (Pty.) Ltd.
- Cadac Engineering Works (Pty.) Ltd.
- Chemico (Pty.) Ltd.
- Chrome Mines of SA Ltd.

General Mining and Finance
Corporation Limited (Vervolg).

73.

- Clydesdale (Tvl.) Colliery Ltd.
- Commonwealth Development and Finance Co. Ltd.
- Consolidated Sugar and General Industries Ltd.
- (De Beers Consolidated Mines Ltd.):
 - Adamant Laboratories (Pty.) Ltd.
 - Annex Kleinzec.
 - Comptoire Diamantare Anversois.
 - Consolidated Co. Bultfontein.
 - Consolidated Diamond Mines (SWA).
 - (Diamond Purchasing and Trading Co. Ltd.)
 - (Diamond Trading Co. Ltd.)
 - Griqualand West Diamond Mining Co. (Du Toitspan) Mine.
 - HLG Ltd.
 - (Industrial Distributors Ltd.)
 - Industrial Distributors Sales Ltd.
 - (Industrial Grit Distributors (Shannon). Ltd.)
 - Marine Diamond Corp. Ltd.
 - New Jagersfontein Mining and Exploration.
 - Premier (Tvl.) Diamond Mining.
 - South West Finance Corp. Ltd.
 - (The Diamond Corporation Ltd.)
 - Tidal Diamonds (SWA) Ltd.
 - Ultra High Pressure Units Ltd.
 - Ultra High Pressure Units (Ireland).
- (Doornfontein Gold Mining Co. Ltd.)
- Durban Roodepoort Deep Ltd.
- East Rand Extensions Ltd.
- East Rand Prop. Mines Ltd.
- Electrolytic Metal Corporation Ltd.
- Ellaton Gold Mining Co. Ltd.
- Fairview Consolidated Mines Ltd.
- (Free State Geduld Mines Ltd.)
(Verwys na bl. 49)
- (General Exploration (OFS) Ltd.)
(Verwys na bl. 49)

Kumulatiewe Aantal Maatskappye

668 /

General Mining and Finance
Corporation Limited (Vervolg).

74.

- General Manganese Products.
- General Exploration and Finance Co. Ltd.
- Harmony Gold Mining Co. Ltd.)
- Haribeesfontein Gold Mining Co. Ltd.
- Howo Sugar Estates Ltd.
- Imex (Pty.) Ltd.:
 - Export Sales (Pvt.) Ltd.
 - Fisher-Imex (Canada) Inc.
 - Fisher-Imex (USA) Inc.
 - Imex Engineering Sales (Pty.) Ltd.
 - Imex Food Sales (Pty.) Ltd.
(Cape Town)
(Johannesburg)
 - Imex Italiana S. p. A.
 - Imex Malawi Ltd.
 - Imex Mercantile (UK) Ltd.
 - Imex Mozambique Ltd.
 - Imex Portuguesa SARL.
 - Mundialimex France SA.
 - SPG Development Co. (Pty.) Ltd.
 - (Tubex (Pty.) Ltd.)
- (Johannesburg Cons. Investment Co. Ltd.):
 - African Asbestos Cement Corporation Ltd.
 - Ainsworth (Prop.) Ltd.
 - Argus Printing and Publishing Co. Ltd.
 - Barberton Iron and Steel (Prop.) Ltd.
 - Barnato Brothers Ltd.
 - Barnato Holdings Ltd.
 - Beverley Investment Co. (Prop.) Ltd.
 - (Cape Verde (Prop.) Ltd.)
 - Consolidated Collieries Ltd.
 - Consolidated Murchison (Transvaal) Goldfields and Development Co. Ltd.

General Mining and Finance
Corporation Ltd. (Vervolg).

75.

(Johannesburg Consolidated Investment
Co. Ltd.) (Vervolg).

- Conway Farm (Pty.) Ltd.
- Douglass Enterprises (Prop.)
Ltd.
- Elsburg Gold Mining Co. Ltd.)
- Free State Development and
Investment Corp. Ltd.:
- General Investments and
Extensions Ltd.
- (Harmony Gold Mine).
- (Kloof Gold Mining Co. Ltd.)
- Odendaalsrust Gold Mining
Co. Ltd.
- (Western Areas Gold
Mining Co. Ltd.):
- (Elsburg Gold Mining
Co. Ltd.)
- Glencairn Holdings (Prop.) Ltd.
- Government Gold Mining Areas
(Modderfontein) Consolidated
Ltd.
- Hawkswick Investments Ltd.
- JCI General Engineering Ltd.
- Lenning Holdings (Pty.) Ltd.:
- Benoni Engineering Works
and Steel Foundry (Pty.)
Ltd.
- Longbourn Investments (Pty.) Ltd.
- Louw's Creek Timber (Prop.) Ltd.
- Lowveld Transport Co. (Pty.) Ltd.
- Martins Rent-a-Car Ltd.
- Matte Smelters (Prop.) Ltd.
- New State Areas Ltd.
- Phalaborwa Engineering Co.
(Prop.) Ltd.
- Phoenix Colliery Ltd.:
- (Consolidated Collieries Ltd.)
- (Potgietersrust Platinums Ltd.)
- Prestige Motors Ltd.
- Kumulatiewe Aantal Maatskappye

- Rand Mutual Assurance Co. Ltd.
- Rustenburg Platinum Mines Ltd.
- (SA Breweries).
(Verwys na bl. 53)
- SA Minerals Corporation Ltd.
- Shafford Investments Ltd.
- Shannon Sawmills (Prop.) Ltd.
- Sunningdale Farm (Pty.) Ltd.
- Teba Trust (Pty.) Ltd.
- The East Champ d'Or Gold
Mining Co. Ltd.
- The Natal Cambrian Collieries
Ltd.
- The Randfontein Estates Gold
Mining Co. (Witwatersrand)
Ltd.
- (Western Areas Gold Mining
Co. Ltd.):
 - (Elsburg Gold Mining Co.
Ltd.)
- Witwatersrand Gold Mining
Co. Ltd.
- Kenilworth Estates Ltd.
- (Kinross Mines Ltd.)
- (Kloof Gold Mining Co. Ltd.)
- Kulesha Investment Co. (Pty.) Ltd.
- (Leslie Gold Mines Ltd.)
- Lodestar Diamond Mining Co. (Pty.)
Ltd.
- (Lorraine Gold Mines Ltd.)
- (Lydenburg Platinum Ltd.):
 - Van Riebeeckstad Development
Co. (Pty.) Ltd.
- Mandy Engineering Works (Pty.)
Ltd.
- Marble Lime and Associated
Industries Ltd.
- Marievale Consolidated Mines Ltd.
- (Marine Diamond Corporation Ltd.)

General Mining and Finance
Corporation Ltd. (Vervolg).

77.

Metal Traders Ltd.

Masuli Asbestos Mining and
Exploration Co. Ltd.:

- African Chrysotile Asbestos Ltd.
- ACA Grading, Blending and Sales
(Pty.) Ltd.

Mynk's Beleggings Bpk.

National Die Castings (Pty.) Ltd.

National Finance Corporation of SA.

(Nchanga Consolidated Copper Mines
Ltd.)

(Orange Free State Investment Trust
Ltd.):

- (Anglo American Industrial
Corporation Ltd.)
- (Cape Verde (Pty.) Ltd.)
- (Free State Geduld Mines Ltd.)
- (General Exploration (OFS) Ltd.)
(Verwys na bl. 49)
- (Harmony Gold Mining Co. Ltd.)
- (Jeannette Gold Mining Co. Ltd.)
- (Kloof Gold Mining Co. Ltd.)
- (Lorraine Gold Mines Ltd.)
- (President Brand Gold Mining
Co. Ltd.):
- (Free State Saaiplaas Gold
Mining Co. Ltd.)
- (President Steyn Gold Mining
Co. Ltd.)
- (St. Helena Gold Mining Co.
Ltd.)
- (Welkom Gold Mining Co. Ltd.)
- (West Wits Areas Ltd.)
- (Western Holdings Ltd.)

Palmiet Chrome Corporation (Pty.) Ltd.

Plettenberg Bay Estates Ltd.

(President Brand Gold Mining Co. Ltd.):

- (Free State Saaiplaas Gold
Mining Co. Ltd.)

General Mining and Finance
Corporation Ltd. (Vervolg).

78.

- (President Steyn Gold Mining Co. Ltd.)
- (Read Selection Corporation Ltd.)
- Riversdale Anthracite Collieries (Pty.) Ltd.
- Ryan Nigel Investment Co. Ltd.
- SA Food Extracts Ltd.
- SA Pulp and Paper Industries Ltd.:
 - Board and Paper Mills (Pty.) Ltd.
 - Hudson Bay (Pty.) Ltd.
 - Pal Timber Industries (Pty.) Ltd.
 - PB Forestry Lands and Estates (Pty.) Ltd.
 - SA Adamas Fibre.
 - SAPPI (Rhodesia) Ltd.
 - SAPPI Sales Ltd.
- Scotts African Finance Co. Ltd.
- South Roodepoort Main Reef Areas Ltd.
- Southern Diamond Corporation Ltd.
- Southern van Rhyn Reef Gold Mining Co. Ltd.:
- Latrobe Investment Co. (Pty.) Ltd.
- (St. Helena Gold Mining Co. Ltd.)
- (Stillfontein Gold Mining Co. Ltd.)
- (Superconcrete Pipes (SA) Ltd.)
- Swartkops Seesoul Bpk.
- Tavistock and South Witbank Collieries Ltd.
- Technimetals (Pty.) Ltd.
- (The Grootevlei Prop. Mines Ltd.)
- The New Pioneer Central Rand Gold Mining Co. Ltd.:
- The Klerksdorp Record (Pty.) Ltd.
- (The Randfontein Estate Gold Mining Co. Witwatersrand Ltd.)

- Federale Prospekteerders Bpk.
- Free State Farmers Mutual
Exploration and Mining
Corporation Ltd.
- Koppoortje Collieries Ltd.:
 - Koppoortje Colliery.
- Koornfontein Colliery Ltd.:
 - (Blackpan Colliery).
 - Koornfontein Colliery.
- Pongola Exploration Ltd.
- Power Coal Holdings Ltd.:
 - Hendrina Coal Field.
- The Natal Navigation Collieries
and Estate Co. Ltd.:
 - Elandsberg Anthracite
Colliery.
 - Hlobane Colliery.
 - Kilbarchan Colliery.
 - Northern Natal Navigation
Collieries - Coke Works.
 - Northfield Colliery.
- The Transvaal Navigation
Collieries & Estate Co. Ltd.:
 - Transvaal Navigation
Colliery.
- Usutu Collieries Ltd.:
 - Usutu Collieries Ermelo.
- Transvaal Orangia Exploration Ltd.
- Tweefontein United Collieries.
- (UC Investments Ltd.)
- (Union Carriage and Wagon Co. Ltd.)
- (Union Platinum Mining Co. Ltd.)
- (Vaal Reefs Exploration and Mining
Co. Ltd.)
- (Vereeniging Estates Ltd.)
(Verwys na bl. 56)
- (Welkom Gold Mining Co. Ltd.)
- (West Driefontein Gold Mining Co. Ltd.)
- West Rand Consolidated Mines Ltd.
- (West Rand Investment Trust Ltd.)
(Verwys na bl. 57)

- (Rivvooruitzicht Gold Mining Co. Ltd.)
- Carltonville Estates Ltd.
- Driefontein Gold Mining Co. Ltd.)
- (Free State Sandplaat Gold Mining Co. Ltd.)
- (Kloof Gold Mining Co. Ltd.)
- (Labanon Gold Mining Co. Ltd.)
- (Venter'spoort Gold Mining Co. Ltd.)
- (West Driefontein Gold Mining Co. Ltd.)
- West Wits Investments Ltd.
- (Western Areas Gold Mining Co. Ltd.)
- (Western Deep Levels Ltd.)
- (Western Ultra Deep Levels Ltd.)
- (Western Areas Gold Mining Co. Ltd.)
- (Western Deep Levels Ltd.)
- (Western Holdings Ltd.)
- (Western Transvaal Regional Water Supply Co. (Pty.) Ltd.)
- Windmill Fertilizers (SA) (Pty.) Ltd.
- (Winkelhaak Mines Ltd.)
- (Zandpan Gold Mining Co. Ltd.)

Rand Mines Ltd.

Accepting Bank for Industry Ltd.

- (African Wire Ropes Ltd.)
(Verwys na bl. 59)
- (Argus Printing and Publishing Co. Ltd.):
- Argus SA Newspapers Ltd.
- Friend Newspapers Ltd.:
- Combined Publishers
(Pty.) Ltd.
- Northern Cape Printers Ltd.

(Argus Printing and Publishing Co.
Ltd.) (Vervolg).

- Argus News Printing Works
(Pty.) Ltd.
- Rhodesia Printing and Publishing
Co. Ltd.
- Sauer Steel Properties (Pty.)
Ltd.
- Stein Thigewers (Edms.) Bpk.
- World Printing and Publishing
Co. (Pty.) Ltd.
- Astra Metal Co. (Pty.) Ltd.
- Astra Nourse Metals Corporation
(Pty.) Ltd.
- (Barbrook Mining and Exploration Co.
(Pty.) Ltd.)
- Base Metals Management (Pty.) Ltd.
- (Blyvooruitzicht Gold Mining Co. Ltd.)
- Central Medicine Co. (Pty.) Ltd.
- Central Rand Freehold (Pty.) Ltd.
- City Deep Ltd.
- Conning and Co. (Pty.) Ltd.
- Consolidated Crushers (Pty.) Ltd.
- Consolidated Lighting Ltd.
- Consolidated Main Reef Mines and
Est. Ltd.
- Cornerstone Industries (Pty.) Ltd.
- Crown Mines Ltd.
- Dave Properties (Pty.) Ltd.
- (De Beers Industrial Corporation Ltd.)
(Verwys na bl. 62)
- Di Scrittions Plantage (Mpy.) Bpk.
- Douglas Colliery Ltd.
- (Durban Roodepoort Deep Ltd.)
- (East Rand (Pty.) Mines Ltd.)
- Elgin Fireclay Holdings Ltd.
- English Electric Leo-Computer
Services (Pty.) Ltd.
- Exchange Yard (Pty.) Ltd.
- Feers Estates (Pty.) Ltd.
- Feero Estates (Pty.) Ltd.

Rand Mines Ltd. (Vervoig).

Ferreira Estates Co. Ltd.

G. tenhuys Deep Ltd.

Gons Engineering (Pty.) Ltd.

(Hartmann Gold Mining Co. Ltd.)

H. G. Gold (Pty.) Ltd.

Hex River Textile Mills Ltd.

(Hume Ltd.) (Verwys na bl. 56)

Jackmore Investments (Pty.) Ltd.

La Riviera (Pty.) Ltd.

Landsay Saker Motor Holdings Ltd.

Manhattan Syndicate of Mashonaland Ltd.

Merriespruit (OFS) Gold Mining Co. Ltd.

Midsteel (Pty.) Ltd.

Milsell Chrome Mines (Pty.) Ltd.

Modderfontein B Gold Mines Ltd.

Modderfontein East Ltd.

Monarch Film Productions (Prop.) Ltd.

National Discount House of SA Ltd.

Noordelike Beleggings en Ontwikkelings-Korporasie Bpk.

(Platinum Prospecting Co. (Pty.) Ltd.)

Pretoria Portland Cement Co. Ltd.:

- Cape Portland Cement Co.

- Chilanga Cement Ltd.

- Durban Cement Ltd.

- Eastern Province Cement Co. Ltd.

- Paper Sacks SA Ltd.

- Premier Portland Cement Co. (Rhodesia) Ltd.

- Simoona Investment Co. Ltd.

- United Portland Cement Co. (Pvt.) Ltd.

- Propan Ltd.

- Protea Holdings Ltd.

- Rand Mines Exploration Co. (Pty.) Ltd.

Rand Mines Ltd. (Vervolg).

83.

- Rand Mines Mineral Holdings (Pty.) Ltd.
- Rand Mines (SWA) Exploration Co. (Pty.) Ltd.
- RMB Africa (Pty.) Ltd.
- RMB Lodge (Pty.) Ltd.
- Roberts Construction Holdings Ltd.
- Roeder and Chrome Mine (Pty.) Ltd.
- Rose Deep Ltd.
- SA Forest Investments Ltd.
- SA Shipping and Finance Corporation.
- Slag Holdings Ltd.
- (Swaziland Collieries Ltd.)
- The Central Accepting Bank Ltd.
- The Corner House (Pty.) Ltd.
- The Corner House Investment Co. Ltd.:
 - (Modderfontein B Gold Mines Ltd.)
 - (Rose Deep Ltd.)
 - (SA Film Studios (Pty.) Ltd.)
 - Transvaal Gold Mining Estates.
- The Cornerhouse Lab's (Pty.) Ltd.
- The LAL Engineering Co. (Pty.) Ltd.
- (The Northern Line Co. Ltd.)
- The SA Pipe Co. Ltd.
- The Salt Glazed Pipe Manufacturers Association (Pty.) Ltd.
- (The Southern Cross Steel Co. (Pty.) Ltd.)
- Theronwood Asbestos Mines (Pvt.) Ltd.
- Thos. Barlow and Sons Ltd.:
 - Barlows Electrical and Engineering Co. Ltd.
 - Barlows Manufacturing Co. Ltd.
 - (Hillman Bros.)
 - Wright Bong and Head Waghison.
- Thos. Begbie and Co. (Pty.) Ltd.
- Trans-Atlas Holdings Ltd.

(Transvaal Gold Mining Estates Ltd.)

(Transvaal Consolidated Land and
Exploration Co. Ltd.):

— (Astra Nourse Metals
Corporation (Pty.) Ltd.)

— (Broken Mines Ltd.)

— (Bucks, van Platinums (Pty.)
Ltd.)

— (Blyvooruitzicht Gold Mining
Co.)

— (Cape Portland Cement Co. Ltd.):

— Ready Mixed Concrete
Cape (Pty.) Ltd.

— (City Deep Ltd.)

— (Consolidated Main Reef Mines and
Estates Ltd.)

— (Doornfontein Gold Mining Co.)

— (Durban Roodepoort Deep Ltd.)

— (East Rand Prop. Mines Ltd.)

— (English Electric Leo-Computer
Services (Pty.) Ltd.)

— Felt-Textiles of S.A. Ltd.

— (Harmony Gold Mining Co. Ltd.)

— (Henry Gould (Pty.) Ltd.)

— (Hume Ltd.) (Verwys na bl. 56)

— Jahula Foods Ltd.:

— Nucleus Products (Pty.) Ltd.

— Sellers Eng. (Pty.) Ltd.

— (Leslie Gold Mines Ltd.)

— (Milsell Chrome Mine (Pty.) Ltd.)

— (Platinum Prospecting Co. (Pty.)
Ltd.)

— Premier Portland Cement Co.
Ltd.:

— (Chilanga Cement Ltd.)

— Ndola Lime Co. Ltd.

— (United Portland Cement
Co. Ltd.)

— (Pres. Brand Gold Mining Co.
Ltd.):

(Pres. Brand Gold Mining Co. Ltd.) (Vervolg).

— (Free State Saaiplaas Gold Mining Co.)

— (Pres. Slegyn Gold Mining Co.)

— (Pretoria Portland Cement Co. Ltd.) (Verwys na bl. 82)

— (RMB Alloys).

— (RoodeRand Chrome Mine (Pty.) Ltd.)

— (SA Coal Estates (Witbank) Ltd.)

— (SA Pulp and Paper Industries Ltd.) (Verwys na bl. 78)

— (St. Helena Gold Mining Co. Ltd.)

— Tecel Prospecting Co. (Pty.) Ltd.

— (The Corner House Investment Co. Ltd.)

— The Northern Zinc Co. Ltd.

— (The SA Pipe Co. (Pty.) Ltd.)

— (The Southern Cross Steel Co. (Pty.) Ltd.)

— (Transvaal & Delagoa Bay Investment Co. Ltd.)

— (UC Investments).

— (Vaal Reefs Exploration and Mining Co.)

— Van Dyksdrift Colliery.

— Welgedacht Exploration Co. Ltd.

— (Welkom Gold Mining Co. Ltd.)

— (West Driefontein Gold Mining Co. Ltd.)

— (West Witwatersrand Areas Ltd.)

— (Western Areas Gold Mining Co. Ltd.)

— (Western Deep Levels Ltd.)

— (Western Holdings Ltd.)

— (Winkelbaak Mines Ltd.)

— Winterveld (TCL) Chrome Mines (Pty.) Ltd.

Kumulatiewe Aantal Maatskappye
883/.....

Rund Mines Ltd. (Vervolg).

(Transvaal Cons. Land and Expl. Co. Ltd.) (Vervolg).

(Witbank Colliery Ltd.)

(Zambian Anglo American Ltd.)
(Verwys na bl. 58)

(Transvaal & Delagoa Bay Investment Co. Ltd.):

(Di Scrittions Plantage Mpy. Bpk.)

(Douglas Colliery Ltd.)

(Manhattan Syndicate of Mashonaland Ltd.)

(The SA Pipe Co. Ltd.)

(Tweefontein United Collieries Ltd.);

(UC Investments).

Utrecht Colliery.

(Van Dyksdrift Colliery).

Viking Mining Co. (Pty.) Ltd.

Virginia Merriespruit Investments (Pty.) Ltd.

Vos Brothers (Pty.) Ltd.

Wesmincor (Pty.) Ltd.

(Winterveld TCL) Chrome Mines (Pty.) Ltd.

(Witbank Colliery Ltd.)

British Newfoundland Corp. Ltd. x

British and Rhodesia Discount House Ltd. x

Chemical Holdings (Pty.) Ltd. x

City Developments Ltd. x

Consolidated Share Registrars Ltd. x

Copperbelt Power Co. Ltd. x

Falcon Investment Ltd. x

Ferguson Shiers (Rhod. X Pvt.) Ltd. x

First Union General Investment Trust Ltd. x

Founders Building Society. x

Kumulatiewe Aantal Maatskappye

898 /

x In hierdie gevalle is inligting aangaande beleggings nie beskikbaar
 nie sodat die betrokke maatskappye se belange nagegaan kon word
 nie.

Hudson Bay Mining and Smelting
Co. Ltd.

Manca Oil and Gas.

Johannesburg Board of Executors
and Trust Co. Ltd.

Johannesburg Board Mortgage
Nominees (Pty.) Ltd.

Industrial Finance Corp.	x
Kasemp Mineral Ltd.	x
Mining Timber Ltd.	x
Netherlands Bank of SA Ltd.	x
Ocean Mining AG.	x
Ocean Science and Engineering Inc.	x
Plywoods Ltd.	x
Rhodesian Acceptances Ltd.	x
Rhodesian Alloys (Pvt.) Ltd.	x
The Discount House of SA Ltd.	x
The Rhodesian Iron and Steel Co. Ltd.	x
The Rhodesian Milling Co. (Pvt.) Ltd.	x
The Ridgeway Hotel Ltd.	x
Union Acceptances Ltd.	x
Union Investment Co.	x

TOTALE AANTAL MAATSKAPPYE ONDER DIE BEHEER
EN/OF INVLOEDSFEER VAN DIE AAC - GROEP:

918.

x In hierdie gevalle is inligting aangaande beleggings nie beskikbaar
nie sodat die betrokke maatskappye se belange nagegaan kon word nie.

IV. Alhoewel Bylaag III so akkuraat en volledig moontlik opgestel is, is dit nogtans onderhewig aan die volgende voorbehoude : -

- (i) 'n Omvattende ontleding van die AAC-groep se belange, leeggings, ooreenkomste, benoemdes met betrekking tot aandeelhouding, volmagte om by aandeelhoudersvergaderinge te stem en dergelyke ongeopenbaarde of gedeeltelik geopenbaarde besonderhede van metodes van funksionering deur die Groep, was nie moontlik nie aangesien sodanige ondersoeke slegs deur middel van magtiging onder die Wet op Ondersoekkommissies kon geskied.
- (ii) Hierdie Bylaag sluit maatskappye in waarin AAC as enkel maatskappy geen direkte belegging het nie, byvoorbeeld "Scaw Metals Limited" en ander waarin dit 'n relatief klein direkte belang het. Sodanige maatskappye val desnieteenstaande ongetwyfeld binne die invloedseer van die AAC-Groep. Die Bylaag sluit egter ook maatskappye in waarin die AAC-Groep relatief groot beleggings het soos byvoorbeeld "Vanderbijl Ingenieurswerke korporasie Beperk (Vikor)", maar wat weer nie binne die invloedseer van die AAC-Groep val nie.
 * Om sodanige maatskappye weg te laat sou om bogenoemde redes dus nie korrek wees nie.
- (iii) Weens die feit dat die finansiële jare van die verskillende maatskappye nie oor dieselfde tydperke strek nie, is die moontlikheid van geringe duplisering of weglating nie uitgesluit nie.
- (iv) Sekere maatskappye publiseer nie volledige beleggingsportefeuljes nie met die gevolg dat slegs daardie belange wat deur die AAC-Groep geopenbaar is, aangetoon is.
- (v) Belange van die AAC-Groep in en deur privaatmaatskappye wat nie finansiële state/jaarverslae publiseer nie en ten opsigte waarvan inligting nie gereadlik be-

V.

FUNKSIONERINGSPATROON:

Die volgende word aangehaal uit AAC se 1965 Jaarverslag :-

Profile of the Group:

The Anglo American Corporation Group embraces a large number of investment, mining and industrial companies, in which it has shareholdings and which it administers. Outside this Group, the Corporation is also associated with De Beers Consolidated Mines and Charter Consolidated. The association with De Beers has existed for many years. Charter Consolidated, which is based in London, was formed in April, 1965 by the merger of three British mining-finance houses, in all of which the Corporation had substantial shareholdings.

(The British South Africa Company, the Central Mining and Investment Corporation Limited and the Consolidated Mines Selection Company Limited).

Like other South African mining-finance houses, Anglo American Corporation operates on what is known as "the group system"; providing administrative and technical services to the companies within the Group. There are two main advantages of the system. First, the parent house is able to maintain a complete range of professional and technical staff, which it would be impossible for an individual company to afford; its services are available to all Group companies, however small. Secondly, because of its financial strength and standing, the parent house is able to secure finance for expansion and development, either from its own resources or through its ability to raise capital from outside sources. Since 1960, for example, the Anglo American Corporation Group has raised long-term loans totaling over R100 million in Switzerland, West Germany, Holland, the United States, and the United Kingdom.

The /.....

The valuation of the mining and industrial companies administered by the Corporation is in excess of R1,200 million. 1) In 1965 Group mines were responsible for 38 per cent. of South Africa's gold production (equivalent to approximately 27 per cent. of free world production, 50 per cent. of Zambia's copper (10.7 per cent. of free world production), and 35 per cent. of South Africa's coal.

Notwithstanding its growing interests elsewhere, the Group remains predominantly African. Of its role in Africa the Chairman wrote in 1963: "There is, I believe, a special need at the present time for a large mining and industrial group such as ours, operating in many different African countries and concentrating attention not on the political differences which divide them but on their common need to raise the standard of living of the people. Some years ago my father defined the aim of the Anglo American Corporation as being to make profits for our shareholders, but to do it in such a way as to make a real contribution to the welfare of the countries where we operate. This seems to me to be just as valid today as when he said it. We shall bring to our task long and wide experience in many parts of Africa and great goodwill and faith, not only in the material but also in the human potential of the continent". "

In Tabel I op bladsy 91, wat saamgestel is uit AAC se 1965 Jaarverslag, word 'n opsomming van maatskappye volgens sektor aangebied. (Soos uit Bylaes III en IV blyk, wat 'n ontleding gee van die maatskappye en sektore waarin AAC direkte of indirekte belange het, is die aantal maatskappye wat binne die AAC-Groep se invloedseer val, veel meer as die 243 wat deur hulle aangetoon word.)

1) Hierdie is 'n oorbekende beeld: Bylaag V(3) toon dat slegs 10 maatskappye wat binne die AAC-Groep geadministreer word se totale bates volgens boeksyfers op 31 Desember 1965 R853.5 miljoen beloop het. (R1,632.9 miljoen insluitende verskil tussen boekwaarde en markwaarde van genoteerde beleggings).

Belange van die AAC-Groep volgens sektor.
(Soms deur AAC self aangegee).

	Maatskappye deur AAC-Groep geadministreer.	Maatskappye geadministreer deur ander maatskappye.	Totaal Maatskappye.
AAC en sy filiale	19	-	19
Finansiering en Belegging	12	12	24
Goud	17	18	35
Diamantmyne en Handel	-	6	6
Koper, Basiese Metale en Minerale	10	10	20
Steen kool	18	5	23
Platina	-	6	6
Prospekteerwerk	11	3	14
Algemene Belegging	2	1	3
Bank- en Trustmaatskappye	3	9	12
Eiendom	5	3	8
<u>Industrieel:</u>			
Finansiering en Belegging	3	2	5
Landbou en Bosbou	6	2	8
Blouerye en Wyn	-	2	2
Bouwerk en Konstruksie, ens.	4	4	8
Chemies	-	1	1
Voedsel, Vissery, Suiker	3	5	8
Yster, Staal en Ingenieursbedryf	6	13	19
Motors en Vervoer	-	3	3
Diverse	9	2	11
Tekstiel	-	4	4
<u>TOTAAL</u> Industrieel:	31	38	69
Diverse Maatskappye	2	2	4
<u>TOTAAL:</u>	130	113	243

TABEL II op Bladz. 93 gee 'n ontleiding van die aandeelhoudings in De Beers Consolidated Mines Limited (binnelands sowel as buitelands) van aandeelhouders wat elk meer as 50,000 aandele hou, met 'n aanduiding van die groot aantal aandeelhouders wat minder as 50,000 aandele besit het, soos op 31 Desember 1942.

Verder blyk die aantal gemeenskaplike aandeelhouders van De Beers Consolidated Mines Ltd. en Anglo American Corporation of S.A. Limited (AAC) duidelik uit 'n vergelyking van Tabel 2 van hierdie bylaag met Bylaag II (Bladz. 42).

TABEL II: /.....

	67	
Goud	67	
Canadium	1	
Chroom	6	
Sink	3	
	8	
Ander Minerale	20	
	223	
<u>FINANSIERING EN BELEGGING:</u>	119	
<u>BANK- EN TRUSTMAATSKAPPY:</u>	15	
<u>LIENDOM:</u>	35	
<u>PROSPEKTERING EN ONTWIKKELING:</u>	28	
<u>ANDER IN DIT VERBODENDE:</u>		
<u>SEMENT:</u>	11	
<u>ALLOOIE:</u>	5	
<u>GEBOUW, KONSTRUKSIE EN VERWANTE BEDRYWE:</u>	26	
<u>VERF:</u>	4)
<u>RUBBER:</u>	1)
<u>KUNSMIS:</u>	2)
<u>BELIGTING:</u>	7)
<u>VOEDSEL, SUIKER EN VIS:</u>	62)
<u>DRANKHANDEL:</u>	62)
<u>TEKSTIEL:</u>	13) 192.
<u>PAPIER, DRUKKERYE EN KOERANTWESE:</u>	21)
<u>GLAS EN PLASTIEK:</u>	8)
<u>CHEMIKALIE:</u>	8)
<u>MOTORHANDEL:</u>	4)
<u>LANDBOU EN BOSBOU:</u>	19	
<u>DIVERSE:</u>	85	

TOTALE AANTAL MAATSKAPPY: 918

AANDEELHOUDERS VAN DE BEERS CONSOLIDATED MINES
LTD. SOOS OP 31 DESEMBER 1964.

A. Aandehouders met elk meer as 50,000 aandele besit:

	<u>Aantal</u> <u>Aandele.</u>	<u>%</u>
<u>Buitenland:</u>		
Societe Interprofessionelle pour la Compensation des Valeurs Mobilieras (SICOVAM).	2,312,960	6.8
Swiss Bank Corporation	133,865	0.4
International Nominees	116,600	0.3
Banque Belge Ltd.	103,306	0.3
Credit Suisse Geneva Nominees Limited	98,910	0.3
Control Nominees Limited	88,844	0.3
Society Nationale Diavestment	77,550	0.2
Midland Bank Overseas Nominees Limited	73,036	0.2
Bishopgate Nominees Limited	72,719	0.2
Control Nominees Limited	70,204	0.2
Rothschild Nominees	68,065	0.2
Rothschild Nominees	58,051	0.2
Hambros Bank Nominees Limited	66,947	0.2
Bank of Scotland Nominees Limited	65,580	0.2
Control Nominees Limited	63,614	0.2
The British Linen Bank London Nominees Limited	57,180	0.2
Midland Bank Executor and Trustee Company Limited	80,430	0.2
	<u>3,607,761</u>	<u>10.6</u>

Binnelands:

Anglo American Investment Trust Limited	5,879,086	17.3
Security Nominees	1,833,884	5.4
Standard Bank Nominees Tvl. (Pty.) Ltd.	1,630,771	4.8
Barclays Bank DCO Nominees (Pty.) Ltd.	1,076,258	3.2
South African Mutual Finance Corp. (Pty.) Ltd.	971,400	2.9
Resident Nominees (Pty.) Ltd. (44, Main Street)	513,963	1.5
Barclays Bank DCO Nominees (Pty.) Ltd.	283,568	0.8
Overseas Nominees Co. Incorporated	275,200	0.8
U.A.L. (Pty.) Limited	188,663	0.6
Anglo American Corporation of SA Limited	174,100	0.5
Mine Officials Pension Fund	134,600	0.4
The Southern Life Investment Corp. (Pty.) Ltd.	115,600	0.3
SANLAM	115,000	0.3
Escom Pension and Provident Fund	100,000	0.3
Mine Employees' Pension Fund	96,400	0.3
Depository Nominees Incorporated	96,648	0.3
Syfiets Northern Nominees Limited	92,840	0.3
Nederlandse Bank van Suid-Afrika (Pty.) Ltd.	81,226	0.2
The Northern Ass. Company Limited	75,000	0.2
Syfiets Nominees Limited	73,400	0.2
Crossley Investment (Pty.) Limited	67,000	0.2
	<u>13,874,607</u>	<u>40.7</u>

		94.
<u>Aantal</u>		<u>%</u>
<u>Aandeel.</u>		

B. Groot aantal aandelhouders wat minder als
50,000 aandeel bezit

16,588,184	48.7
<u>34,070,552</u>	<u>100.0</u>

BYLAAG IV /.....

B Y L A A G IV.

MAATSKAPPYE WAARIN DIE ANGLO AMERICAN CORPORATION OF SA
LTD MAATSKAPPYEGROEP (AAC-GROEP) ¹⁾ BELANGE HET, INGEDEEL
OOREENKOMSTIG HULLE HOOFSAAKLIKE KOMMODITEITE OF AKTIWITEITE.

(* Dui aan dat die maatskappy binne die AAC-Groep geadministreer word.)

G O U D:

- Blinkpoort Gold Syndicate Ltd.
- Blyvooruitzicht GM Co. Ltd.
- Bracken Mines Ltd.
- * Brakpan Mines.
- Buffelsfontein GM Co. Ltd.
- City Deep Ltd.
- Crown Mines Ltd.
- Cons. Main Reef Mines and Estate Ltd.
- Cons. Murchison Tvl. Goldfields and Development Co. Ltd.
- * Daggafontein Mines Ltd.
- Doornfontein GM Co. Ltd.
- Durban Roodepoort Deep Ltd.
- * East Daggafontein Mines Ltd.
- East Rand Extensions Ltd.
- East Rand (Pty.) Mines Ltd.
- Ellaton GM Co. Ltd.
- Elsburg GM Co. Ltd.
- Fairview Cons. Mines Ltd.
- * Freddie's Cons. Mines Ltd.
- * Free State Geduld Mines Ltd.
- * Free State Saalplaas GM Co. Ltd.
- Geldenhuis Deep Ltd.
- Gen. Exploration OFS Ltd.
- Government GM Areas (Modderfontein) Cons. Ltd.
- Harmony GM Co. Ltd.
- Hartebeestfontein GM Co. Ltd.
- * Jeanette Gold Mines Ltd.
- Kinross Mines Ltd.
- Kloof GM Co. Ltd.

Leslie /

1) "The Anglo American Corporation Group embraces a large number
of mining and industrial companies, in which it has sharehold-

(GOLD) (Vervolg.)

- Leslie GM Ltd.
- Liberty GM Co. Ltd.
- Lionel G. Mines Ltd.
- Mervale Cons. Mines Ltd.
- Merrimspoor (OFS) GM Co. Ltd.
- Modderfontein B Gold Mines Ltd.
- Modderfontein East Ltd.
- New State Areas Ltd.
- Odendaalsrust GM Co. Ltd.
- * President Brand GM Co. Ltd.
- * President Steyn GM Co. Ltd.
- Randfontein Est. GM Co. (Witw.) Ltd.
- Rose Deep Ltd.
- Southern van Rhyr Reef GM Co. Ltd.
- South Roddepoort Main Reef Areas Ltd.
- * Spes Bona Expl. and Mining Co. Ltd.
- * Springs Mines Ltd.
- St. Helena Gold Mines Ltd.
- Stilfontein G.M. Co. Ltd.
- The East Champ d'Or GM Co. Ltd.
- The Grootvlei (Prop.) Mines Ltd.
- The New Pioneer Central Rand GM Co. Ltd.
- The Randfontein Estate GM Co. Witwatersrand, Ltd.
- * The SA Land and Exploration Co. Ltd.
- Transvaal GM Estates Ltd.
- * Vaal Reefs Expl. and Mining Co. Ltd.
- Venterspost GM Co. Ltd.
- Vlakfontein GM Co. Ltd.
- * Welkom Gold Mining Co. Ltd.
- Western Areas GM Co. Ltd.
- * Western Deep Levels Ltd.
- * Western Holdings Ltd.
- * Western Reefs Expl. and Dev. Co. Ltd.
- West Driefontein GM Co. Ltd.
- West Rand Cons. Mines Ltd.

Winkelhaak /.....

GOUD (Vervolg).

Wirkelsnek Mines Ltd.
 Witwatersrand GM Co. Ltd.
 Zandpoort GM Co. Ltd.

GOUD: AANTAL MAATSKAPPYE:67.STYLFIE N K O O L:

- Alexander Prop. Mines Ltd.
- Amalgamated Collieries of SA Ltd.
- Apex Mines.
- Blesbok Colliery Ltd.
- Blinkpan Colliery Ltd.
- Brakfontein Navigation Steam Collieries (Pty.) Ltd.
- Clydesdale Transvaal Colliery Ltd.
- Coal and Allied Industries Ltd.
- Consolidated Collieries Ltd.
- Cornelia Colliery.
- Delmas Collieries (Pty.) Ltd.
- Douglas Colliery Ltd.
- Elandsberg Anthracite Colliery.
- Federale Prospekteerders Bpk.
- Free State Farmers Mutual Expl. Mining Corp. Ltd.
- Hendrina Coal Field.
- Hlobane Colliery.
- * Indument Coal Mines Ltd.
- * Ingagane Colliery (Pty.) Ltd.
- Kilbarchan Colliery.
- Klippoortjie Colliery.
- Klippoortjie Collieries Ltd.
- Koornfontein Colliery.
- Koornfontein Colliery Ltd.
- Manhattan Syndicate of Mashonaland Ltd.
- Natal Ammonium Colliery Ltd.
- Natal Anthracite Colliery Ltd.
- Natal Coal Expl. Co. Ltd.

(STEENKOOL) (Vervolg).

- * New Largo Colliery Ltd.
- Northern Natal Navigation Collieries - Coke Works.
- Norport Colliery.
- Phoenix Colliery Ltd.
- Pongola Expl. Ltd.
- Prize Coal Holdings Ltd.
- Riverside Anthracite Collieries (Pty.) Ltd.
- Riverside Anthracite Collieries (Pty.) Ltd.
- SA Coal Estates (Witbank) Ltd.
- Schoongesicht Colliery.
- Spitzkop Colliery (Pty.) Ltd.
- * Springbok Colliery Ltd.
- * Springfield Collieries Ltd.
- Swaziland Collieries Ltd.
- Tavistock and South Witbank Collieries Ltd.
- * The Coronation Colliery Ltd.
- The Natal Cambrian Colliery Ltd.
- The Natal Navigation Collieries and Estate Co. Ltd.
- The Newcastle-Platberg Colliery Ltd.
- The Transvaal Navigation Collieries and Estate Co. Ltd.
- Trans-Natal Coal Corp. Ltd.
- * Transvaal Coal Corp. Ltd.
- Transvaal Navigation Collieries.
- Tweefontein United Collieries.
- Umgala Colliery (Pty.) Ltd.
- Usutu Collieries Ermelo.
- Usutu Collieries Ltd.
- Utrecht Colliery.
- Van Dyksdrift Colliery.
- * Vierfontein Coal Holdings Ltd.
- * Vierfontein Colliery Ltd.
- Vryheid Coke Ltd.
- * Vryheid Coronation Ltd.
- * Wankie Colliery Co. Ltd.
- Welgedacht Expl. Co. Ltd.
- * Witbank Coal Holdings Ltd.

STEENKOOL: (V. 1948)

Witwatersrand Consolidated Ltd.

Zuid-Afrikaansche Diamant Maatskappij Ltd.

STEENKOOL: AANTAL MAATSKAPPYE:67.WITWATERSRAND:

Anglo American Laboratories (Pty.) Ltd.

Anglo American Ltd.

Compagnie Diamantaire Anversois Cons. Co. Bultfontein.

Cons. Diamond Mines of SWA.

De Beers Cons. Mines Ltd.

Diamond Purchasing and Trading Co. Ltd.

Diamond Trading Co. Ltd.

Gruqualand West Diamond Mining Co. (Du Toitspan Mine).

HLL Ltd.

Industrial Distributors 1948 Ltd.

Industrial Distributors Sales Ltd.

Lorraine Diamond Mining Co. (Pty.) Ltd.

Marine Diamond Corp. Ltd.

New Jagersfontein Mining and Exploration.

Premier (TV) Diamond Mining.

Southern Diamond Corp. Ltd.

The Diamond Corp. Ltd.

Tidal Diamonds SWA Ltd.

Ultra High Pressure Units (Ireland).

Ultra High Pressure Units Ltd.

Williamson Mine.

Williamson's Diamonds Ltd.

DIAMANTE: AANTAL MAATSKAPPYE:23.WITWATERSRAND:

* Anmercoast Sales Ltd.

Baberton Mines.

Baluba Mines Ltd.

* Bancroft Mines Ltd.

Chambers /

KOPER (Vervolg).

Chambishi Mines Ltd.

Chibuluma Mines Ltd.

Chisangwa Mines Ltd.

Kansanshi Copper Mining Co. Ltd.

Mufulira Copper Mines Ltd.

Nchanga Cons. Copper Mines Ltd.

Rhodesian Copper Products Ltd.

Rhokana Copper Refineries Ltd.

Rhokana Corporation Ltd.

KOPER: AANTAL MAATSKAPPYE: 13.K A L K:

Kliprivier Lime Works (Pty.) Ltd.

Marble Lime and Associated Industries Ltd.

Ndola Lime Co. Ltd.

The Northern Lime Co. Ltd.

KALK: AANTAL MAATSKAPPYE: 4.M A N G A A N:

Associated Manganese Mines of SA Ltd.

General Manganese Products.

Gloucester Manganese Mines (Postmasburg).

Manganore Iron Mining Ltd.

Postmasburg Ores (Manganese) Pty. Ltd.

SA Manganese Ltd.

Viking Mining Co. (Pty.) Ltd.

MANGAAN: AANTAL MAATSKAPPYE: 7.A S B E S:

ACA Grading, Blending and Sales (Pty.) Ltd.

African Chrysotile Asbestos Ltd.

Msauli Asbestos Mining and Expl. Co. Ltd.

Thornwood Asbestos Mines (Pvt.) Ltd.

ASBES: AANTAL MAATSKAPPYE: 4.

W A N S A D U E M:

• Tvl. Vanadium Co. (Pty.) Ltd.

VANADIUM: AANTAL MAATSKAPPYE: 1.

C H R O M I U M:

Chrome Mines of SA Ltd.

Henry Gould (Pty.) Ltd.

Mitsui Chrome Works (Pty.) Ltd.

Palmiet Chrome Corp. Ltd.

Rosetown Chrome Mine (Pty.) Ltd.

Winterveld (TCL) Chrome Mines (Pty.) Ltd.

CHROOM: AANTAL MAATSKAPPYE: 6.

S I N K:

Rio Tinto Zinc Corp. Ltd.

The Northern Zinc Co. Ltd.

• Zinc Products Ltd.

SINK: AANTAL MAATSKAPPYE: 3.

P L A T I N A:

Braksrust Platinum (Pty.) Ltd.

Lydenburg Platinums Ltd.

Matte Smelters (Pty.) Ltd.

Platinum Prospecting Co. (Pty.) Ltd.

Potgietersrust Platinum Ltd.

Rustenburg Platinum Mines Ltd.

Union Platinum Mining Co. Ltd.

Waterval (Rustenburg) Platinum Mining Co. Ltd.

PLATINA: AANTAL MAATSKAPPYE: 8.

A N D I E R M I N E R A L I E:

Ancor Overseas Ltd.

Pabrosco Mines Ltd.

Buffalo /.....

ANDER MINERALE (Anderveg)

- * Balfour Beatty (Pty.) Ltd.
- * De Beers Minerals Ltd.
- * De Beers Mines Ltd.
- * De Beers Mining Co. Ltd.
- * Froestone Minerals (Pty.) Ltd.
- * Kumba Resources Ltd.
- * Kumba Resources Co. (Pty.) Ltd.
- * Mineral Dev. Corp. (Pty.) Ltd.
- * Monique and Mineral Ventures Ltd.
- * National Base Metals Ltd.
- * Refractory Minerals (Pvt.) Ltd.
- * SA Minerals Corp. Ltd.
- * Swaziland Iron Ore Dev. Co. Ltd.
- * The SWA Co. Ltd.
- * The Zambia Broken Hill Dev. Co. Ltd.
- * Trojan Nickel Mine (Private) Ltd.
- * Tsumeb Corp. Ltd.
- * Umgababa Minerals Ltd.

ANDER MINERALE: AANTAL MAATSKAPPYE: 20.

FINANSIERING EN BELEGGING:

- * AAC (Australia) Ltd.
- * AAC (Central Africa) Ltd.
- * AAC of SA Ltd.
- * AAC of SA (North America) Ltd.
- * AA Corporation Rhodesia Ltd.
- * AA Industrial Corp. Ltd.
- * AA Inv. Trust Ltd.
- * African and European Investment Co. Ltd.
- * African Gold and Base Metal Holdings Ltd.
- * African Loans and Investments Co. Ltd.
- * Anglo Transvaal Industries Ltd.
- * Ansell Holdings (Pty.) Ltd.
- * Appraised Securities Ltd.

FINANSIERING EN BELEGGING: (Vervolg).

- Asv. Inv. (Prop.) Ltd.
- Barrick Goldfields Ltd.
- Barrick Holdings Ltd.
- Barrick Inv. Co. (Pty.) Ltd.
- Barrick (Pty.) Ltd.
- British New Portland Corp. Ltd.
- British Rhodesian Discount House Ltd.
- British SA Co. Ltd.
- BSA Co. Holdings Ltd.
- BSA Co. Investments Ltd.
- Cecil Investments Ltd.
- Central Mining and Inv. Corp. Ltd.
- Central Mining Finance Ltd.
- Chartered Cons. Ltd.
- Commonwealth Development and Finance Co. Ltd.
- Comstarum Holdings Ltd.
- Cons. Goldfields of SA Ltd.
- * Cons. Mines Holdings (Rhod.) Ltd.
- Cons. Mines (Investments) Ltd.
- Cons. Mines Selection (Jhb.) Ltd.
- De Beers Holdings Ltd.
- De Beers Industrial Corp. Ltd.
- De Beers Rhodesia Investments Ltd.
- Douglom Enterprises (Proprietary) Ltd.
- Elgin Fireclay Holdings.
- * Epoch Investments Ltd.
- Equinox Investments Ltd.
- Falcon Investments Ltd.
- Financial and Mining Holdings Ltd.
- First Union General Inv. Trust Ltd.
- * Forest Industries and Veneers Ltd.
- Founders Building Society.
- Free State Dev. and Inv. Corp. Ltd.
- General Investments and Extensions Ltd.
- General Mining and Finance Corp.
- Glencarn Holdings (Pty.) Ltd.

FINANSIERING EN BELEGGINCS: (Vervolg):

- Hawkswick Investments Ltd.
 Highveld Dev. Co. Ltd.
 Hollandstraat Ses Beleggings (Edms.) Bpk.
 Industrial Finance Corp. of SA Ltd.
 Interlock Investments Ltd.
 Jackson Inv. (Pty.) Ltd.
 James Brown Holdings Ltd.
 Jameson Mining Holdings (Pvt.) Ltd.
 JCI Co. Ltd.
 Johannesburg Board of Executors and Trust Co. Ltd.
 Kufesha Investment Co. (Pty.) Ltd.
 Langbourn Investments (Pty.) Ltd.
 Latrobe Investment Co. (Pty.) Ltd.
 * Lydenburg Estates Ltd.
 * Mainstraat Beleggings (1965) (Edms.) Bpk.
 Mosambique Dev. Corp. Ltd.
 Mynkor Beleggings Bpk.
 National Finance Corp. of SA.
 * New Central Witwatersrand Areas Ltd.
 * New Rhodesia Inv. Ltd.
 Noordelike Beleggings en Ontwikkelings Korp. Bpk.
 * OIS Inv. Trust Ltd.
 * OFS Land and Estate Co. (Pty.) Ltd.
 * Overseas and Rhodesia Inv. Co. Ltd.
 Power Transmissions (Prop.) Ltd.
 Protea Holdings.
 Rand American Inv.'s (Pty.) Ltd.
 Rand Mines Ltd.
 * Rand Selection Corp. Ltd.
 Randsel Investments Ltd.
 Refineries Investments Ltd.
 Rhodesian Acceptances Ltd.
 Rhodesian Railway Trust Ltd.
 Rhodes Investments Ltd.
 Ryan Nigel Inv. Co. Ltd.
 SA Forest Inv.'s Ltd.
 * SA Mines Selection Ltd.

FINANSIERING EN BELEGGINGEN: (Vervolg):

- SA Trustbros Mining and Finance Corp. Ltd.
- Securities and Finance Co. Ltd.
- Shannon Investments Ltd.
- Shipwrights and Eng. Holdings Ltd.
- Sinoma Inv. Co. Ltd.
- St. Andrews Securities Ltd.
- Stonhouse Holdings.
- South West Finance Corp.
- Switz and Dev. Corp. Ltd.
- The Corner House Inv. Co. Ltd.
- The Corner House (Pty.) Ltd.
- The Discount House of SA Ltd.
- The New Era Cons. Ltd.
- The Vereeniging Estates Ltd.
- Trans Atlas Holdings Ltd.
- Tvl. Cons. Land and Expl. Co. Ltd.
- Tvl. and Delagoa Bay Inv. Co. Ltd.
- Tvl. Orangia Expl. Ltd.
- UC Investments Ltd.
- Union Acceptances Ltd.
- Union Investment Co.
- United Dominions Corp. (SA) Ltd.
- Virginia - Merriespruit and Inv. (Pty.) Ltd.
- VPC Holdings (Pty.) Ltd.
- Wall Trust Ltd.
- West Rand Inv. Trust Ltd.
- West Wits Inv. Ltd.
- West Witwatersrand Areas Ltd.
- Western Ultra Deep Levels Ltd.
- Zambian Anglo American Ltd.

FINANSIERING EN BELEGGING: AANTAL MAATSKAPPY: 119.

BANK- EN TRUSTMAATSKAPPYE:

- Account Bank for Industry Ltd.
- * Americosi Broking Agencies (Pty.) Ltd.
- * Central Reserves (Lusaka) Ltd.
- * Central Reserves (Proprietary) Ltd.
- * Central Reserves (Rhod.) (Pvt.) Ltd.
- Cons. Share Registers Ltd.
- National Discount House of SA Ltd.
- Netherlands Bank of SA Ltd.
- Rand Mutual Ass. Co. Ltd.
- Rhodesian Acceptances Ltd.
- Roulo Trust Ltd.
- SA Permanent Building Society.
- Toba Trust (Pvt.) Ltd.
- The Central Accepting Bank Ltd.
- UDC Bank Ltd.

BANK- EN TRUSTMAATSKAPPYE: AANTAL
MAATSKAPPYE:

15.

IE II IE III IV V VI:

- AA Housing Co. Ltd.
- * AA Northern Properties Ltd.
- * AA (OFS) Housing Co. Ltd.
- AE and CI Housing and Estates Ltd.
- * Amercosia Land and Estate Ltd.
- * Amercosia Properties.
- * Carlton Centre (Proprietary) Ltd.
- Carltonville Estates Ltd.
- * Cecelia Park (Proprietary) Ltd.
- Central Rand Freehold (Pty.) Ltd.
- * Charter Properties (Pvt.) Ltd.
- City Development Ltd.
- Coligny Properties Ltd.
- Crescent Developments (Pty.) Ltd.
- Dave Properties (Pty.) Ltd.
- Denville Estates Ltd.

Fecio Estates (Proprietary) Ltd.
 Fecio Estates (Pty.) Ltd.
 Fecio Estate Co. Ltd.
 Henderson (Pty.) Estates Ltd.
 Hudson Estates (Pty.) Ltd.
 Kempton Estates Ltd.
 Le Riviera (Proprietary) Ltd.
 LTA Properties Ltd.
 Pretorius Bay Estates Ltd.
 Preston (Proprietary) Ltd.
 Rochem Properties (Pty.) Ltd.
 Sauer Street Properties (Pty.) Ltd.
 Seaw Metals Housing.
 Seaw Products Ltd.
 Seouts Properties Ltd.
 The Natal Estates.
 Ukulu Properties Ltd.
 Vasco Housing Co.
 Van Riebeeckstad Dev. Co. (Pty.) Ltd.

LIENDOM: AANTAL MAATSKAPPYE: 35.

PROSPEKTING EN ONTWIKKELING:

- * AA Mineral Searches Ltd.
- * AA Prospecting Co. Ltd.
- * AA Prospecting Co. (South) Ltd.
- * AA Prospecting Services (Pty.) Ltd.
- * AA Rhodesian Dev. Corp. Ltd.
- * Annercosa Canadian Expl. Co. (Pty.) Ltd.
- Barbrook Mining and Expl. Co. (Pty.) Ltd.
- Cape Verde (Proprietary) Ltd.
- Cato Ridge Dev. Co. Ltd.
- * Chartered Exploration Ltd.
- * Deep Drilling Co. Ltd.
- * EMA Rhodesia Ltd.
- * Kalliraman Metal Holdings (Pty.) Ltd.

PROSPEKTERING EN ONTWIKKELING: (Vervolg).

- Kemp Dev. Co. (Pty.) Ltd.
- Kimberline Searchers Ltd.
- Millbridge Ltd.
- Northridge Ltd.
- Prospecting and Mineral Interests Ltd.
- Rand Mines Expl. Co. (Pty.) Ltd.
- Rand Mines Mineral Holdings (Pty.) Ltd.
- Rand Mines SWA Expl. Co. (Pty.) Ltd.
- Southridge Ltd.
- Tungavik Concessions Ltd.
- Tecel Prospecting Co. (Pty.) Ltd.
- Tokwe Dev. Co. Ltd.
- Tsumeb Expl. Co. Ltd.
- Wessminkor (Pty.) Ltd.
- Zuurbekom Mining and Dev. Co. (Pty.) Ltd.

PROSPEKTERING EN ONTWIKKELING: AANTAL
MAATSKAPPYE:

28.

AANKOMST VAN NIEUWE MAATSKAPPYEN:

- African Disc Co. (Pty.) Ltd.
- African Metals Corporation Ltd.
- African Wire Ropes Ltd.
- African Wire Ropes (Natal).
- African Wire Ropes (Rhodesia).
- Ainsworth (Proprietary) Ltd.
- Aurco Engineering Ltd.
- Airconditioning and Engineering Co. Ltd.
- Alphus Williams and Dowse Ltd.
- Amalgamated Construction Co. Ltd.
- Amalgamated Const. and Contracting Co. (Pty.) Ltd.
- Astra Metal Co. (Pty.) Ltd.
- Astra-Nourse Metals Corp. (Pty.) Ltd.
- Austral Iron and Engineering Works.
- Dubcock and Wilcox of Africa (Pty.) Ltd.

- Barbenton Iron and Steel (Pty.) Ltd.
- Barlows Elec. and Engineering Co. Ltd.
- Barlows Manufacturing Co. Ltd.
- Benson Engineering Works and Steel Foundry (Pty.) Ltd.
- * Bolt and Hard Metal Products SA Ltd.
- Boere Ind. (Pty.) Ltd.
- Bolt Manufacturers (Africa) Ltd.
- Brown Bull Metal Sections SA (Pty.) Ltd.
- Burley Tanning Co. of SA.
- Bux Boches SA.
- Cadie Engineering Works (Pty.) Ltd.
- Cape Town Shipwrights and Boat Builders Co. Ltd.
- CEB Rental Ltd. (Salisbury).
- * Diacarb Ltd.
- Dorman Long (Africa) Ltd.
- Duncanville Works (Pty.) Ltd.
- Dyckerhoff and Widmann Thompson (Pty.) Ltd.
- Eagle Tube Co. (Pty.) Ltd.
- East London Block Manufacturer Co. (Pty.) Ltd.
- Electrolytic Metal Corp. (Pty.) Ltd.
- Elgin Engineering Co. (Pty.) Ltd.
- Federated Timbers.
- Fenter Africa (Pty.) Ltd.
- First Electric Corp. of SA Ltd.
- Flather Bright Steels (Pty.) Ltd.
- Forest Engineering (Pty.) Ltd.
- Foundation Contractors (Pty.) Ltd.
- * FPT (Pty.) Ltd.
- Geating (Pty.) Ltd.
- General Wire Co. (Pty.) Ltd.
- Globe Engineering Works Ltd.
- Globe Engineering Works SWA (Pty.) Ltd.
- Gons Engineering (Pty.) Ltd.
- Haggie Son and Love.
- Hall Longmore and Co. Ltd.

H and M. Engineering (Pty.) Ltd.
Hazel Metals Canada Ltd.
Highvoid Steel and Vanadium Corp. Ltd.
Hibbard Bros.
Hoyetell (Pty.) Ltd.
Hume Ltd.
Hume Contractors (Pty.) Ltd.
Hume Prestressed Concrete Products (Pty.) Ltd.
Hings (Pty.) Ltd.
Inpower Works (Pty.) Ltd.
James Brown and Hamer Ltd.
James Thompson SA Ltd.
JCI General Eng. Ltd.
J. L. Clark and Co. Ltd.
J.W. Cussons Eng. (Pty.) Ltd.
Kimberley Eng. Works Ltd.
L and F Metter (Pty.) Ltd.
Lenning Holdings (Pty.) Ltd.
Lewis Construction Co. Ltd.
Louw and Halvorsen Ltd.
LTA Civil Engineering Ltd.
LTA Engineering Co. Ltd.
LTA Industrialised Systems (Pty.) Ltd.
LTA Ltd.
LTA Manufacturing (Pty.) Ltd.
LTA (SWA) (Pty.) Ltd.
MACE.
Mandy Eng. Works (Pty.) Ltd.
McCarthy Main Holdings (Pty.) Ltd.
Metal Traders Ltd.
Midsteel (Pty.) Ltd.
MLS Construction Co. (Pty.) Ltd.
Monoweld Holdings Ltd.
Mulhira Iron and Steel Co. Ltd.
Nail and Chain Ltd.
Nail Industries Ltd.

National Bolts and Rivets Ltd.
National Die Castings (Pty.) Ltd.
National Pump Services (Pty.) Ltd.
National Pump Services (OFS) (Pty.) Ltd.
National Wire Corp. of SA Ltd.
Nchanga Iron and Steel Co.
Norman de Jager (Pty.) Ltd.
Pan African Industries Ltd.
Phalaborwa Concrete Works (Pty.) Ltd.
Phalaborwa Eng. Co. (Pty.) Ltd.
Pipe Couplings (Pty.) Ltd.
Primrose Steel Windows (Pty.) Ltd.
Raine Engineering Co. Ltd.
Rand Ropes Ltd.
Reetsteel Co. (Pty.) Ltd.
Reinforcing Structural Eng. Co. Ltd.
Reliance Fire Fighting Equipment (Pty.) Ltd.
Reliance Plumbing Co. Ltd.
Rhodesia Pipe Co. (Pvt.) Ltd.
Rhodesian Engineering and Steel Const. Co. Ltd.
Robor Ltd.
Robor (Cape) (Pty.) Ltd.
* Rockbite Products Ltd.
Rubergwen SA Ltd.
SA Block and Concrete (Pty.) Ltd.
SA Bolts and Nuts (Pty.) Ltd.
SA Clay and Steel (Pty.) Ltd.
SA Hydraulic Plant Co. (Pty.) Ltd.
S and L (Malawi) Ltd.
S and L of Rhodesia Ltd.
S and L. of SWA Ltd.
S and L of Zambia Ltd.
S and P Engineering (Pty.) Ltd.
Scaw Metals Ltd.
Scaw-Tow Foundries Ltd.

Serby Engineering (Pty.) Ltd.
 Sellers Engineering.
 Shalt Sinkers (Canada) Ltd.
 Shalt Sinkers (Pty.) Ltd.
 Shannon Diamond and Carbide Ltd.
 Sharp Control Gear (Pty.) Ltd.
 Shipwrights and Eng. Holdings Ltd.
 South Atlantic Corporation.
 Space Metals (Pty.) Ltd.
 Steel Wheel and Axle SA (Pty.) Ltd.
 Steeleade Reinforcing and Trading Co. Ltd.
 Steelmetals Ltd.
 Stewarts and Lloyds of SA Ltd.
 Superconcrete Pipes (SA) Ltd.
 Technical Construction.
 Technimetals (Pty.) Ltd.
 The Hume Pipe Co. (Rhodesia) Ltd.
 The Hume Pipe Co. (Zambia) Ltd.
 The LAL Eng. Co. (Pty.) Ltd.
 The Rhodesian Iron and Steel Co. Ltd.
 The SA Pipe Co. Ltd.
 The Scottish Tube Co. of SA Ltd.
 The Southern Cross Steel Co. (Pty.) Ltd.
 The Steel and Metal Products Corp. of Africa Ltd.
 The Union Steel Corp. of SA Ltd.
 Thompson-Pfeiffer (Pty.) Ltd.
 Thompson Ramco SA (Pty.) Ltd.
 Thos. Barlow and Sons Ltd.
 Thos. Begbie and Co. Ltd.
 Tubex (Pty.) Ltd.
 Underwater Welders (SA) Ltd.
 Union Carriage and Wagon Co.
 Union Construction (Pty.) Ltd.
 Vanderbijl Engineering Corporation Ltd.
 Vangover Engineering Works (Pty.) Ltd.

YSTER-, STAAL- EN INGENIEURSBEDRYF: (Vervolg).

113.

Vecor Projects and Construction Ltd.
Wheel Weights (Pty.) Ltd.
Wright Anderson SA Ltd.
Wright Boag and Head Wrightson.

YSTER-, STAAL- EN INGENIEURSBEDRYF:
AANTAL MAATSKAPPYE:

160.

SEMENT: AANTAL MAATSKAPPYE:

African Asbestos Cement Corp. Ltd.
Cape Portland Cement Co. Ltd.
Chilanga Cement Ltd.
Durban Cement Ltd.
Eastern Province Cement Co. Ltd.
Premier Portland Cement Co. Rhod. Ltd.
Pretoria Portland Cement Co. Ltd.
Ready Mixed Concrete (Cape) (Pty.) Ltd.
Slag Holdings Ltd.
The Cement Gun of SA (Pty.) Ltd.
United Portland Cement Co. (Pvt.) Ltd.

SEMENT: AANTAL MAATSKAPPYE:

11.

ALLOOIE:

Feralloys Ltd.
Rhodesian Alloys (Pvt.) Ltd.
RMB Alloys (Proprietary) Ltd.
Scaw Alloys Ltd.
* Transalloys (Pty.) Ltd.

ALLOOIE: AANTAL MAATSKAPPYE:

5.

GEBOUE, KONSTRUKSIE EN VERWANTE BEDRYWE:

* Amalgamated Construction Co. Ltd.
* Amlew Ltd.
Anglo Vaal Brick and Tile Co. Ltd.
* Clay Products Ltd.

Colas SA Ltd.
Cons. Crushers (Pty.) Ltd.
Decorative Boards (Pty.) Ltd.
Fertous Scrap Distr. (Pty.) Ltd.
Industrial Sand and Eng. Co. Ltd.
Industrial Sands (Pvt.) Ltd.
J. J. Kirkness.
Lowly Brick and Clay Ind. (Pty.) Ltd.
LTA Building and Manufacturing Co. Ltd.
LTA Roads and Earth Works Ltd.
LTA Roads and Earth Works (Swaziland) Ltd.
Malcolm Pipe Scaffolding Ltd.
Northern Cape Brick Co. Ltd.
Redland Tiles of (Rhod.) Ltd.
Roberts Construction Holdings Ltd.
SA Clay Industries.
* Stone and Allied Ind. (OFS) Ltd.
The African Tile Co. (Pty.) Ltd.
The Saultglazed Pipe Manufacturers Ass. (Pty.) Ltd.
* Vereeniging Brick and Tile Co. Ltd.
Vereeniging Tiles Ltd.
Witwatersrand Brick and Tile Co. Ltd.

GEBOUE, KONSTRUKSIE EN VERWANTE BEDRYWE:
AANTAL MAATSKAPPYE:

26.VERF:

AE and CI (Paints) Ltd.
Capex Ltd.
Dima Products Ltd.
Dulex Ltd.

VERF: AANTAL MAATSKAPPYE:4.RUBBER /

VOEDSEL, SUIKER EN VIS: (Vervolg).

- Hagg Valley Estates Ltd.
- Home Preserves Co. Ltd.
- Honestead Dairies (Pty.) Ltd.
- Hulmar (Pty.) Ltd.
- Hulett's (SA) Refineries Ltd.
- Hulett's Sugar Corp. Ltd.
- Hulett's Sugar Corp. (Rhod.) Ltd.
- Hulsmuth (Pty.) Ltd.
- I and J Fish Products (Pty.) Ltd.
- Illovo Sugar Estates Ltd.
- Industrias de Caju, Mocita, Limitada.
- Industrias de Peixa Nossa Senhora de Fatima Limitada.
- Irvine and Johnson Ltd.
- Jabula Foods Ltd.
- Lichtenburg Mills Ltd.
- Lowveld Sugar Co. Ltd.
- Maconochie Bros. Ltd.
- Marine Oil Refineries of Africa Ltd.
- Milling and Trading (Cape) Ltd.
- Milling and Trading (EL) Ltd.
- Milling and Trading (PE) Ltd.
- Mozambique Fisheries Ltd.
- Mtlikwe Sugar Co. Ltd.
- Natal Milling and Trading Co. Ltd.
- National Trawling and Fishing Co. Ltd.
- Oranje Koelkamers Bpk.
- Refined Sugar and Syrups (SA) (Pty.) Ltd.
- S. Wainstein and Co. (Pty.) Ltd. (Cape).
- S. Wainstein and Co. (Pty.) Ltd. (Natal).
- SA Food Extracts Ltd.
- SA Oil Mills (Pty.) Ltd.
- Swartkops Seesout Bpk.
- Swaziland Meat Corp. Ltd.
- The Cereal Manufacturing Co. Ltd.
- The Kaffrarian Steam Mill Co. Ltd. (at East London,
Queenstown and
Durban).

VOEDSEL, SUIKER EN VIS: (Vervolg).

The Rhodesian Milling Co. (Pvt.) Ltd.
 Three Bears Cereals Ltd.
 Tiger Oats Co.
 Tiger Oats and National Milling Co. Ltd.
 Tongaat Sugar Co. Ltd.
 Transafrican Board Mills (Pty.) Ltd.
 Triangle Ltd.
 Triangle Animal Feeds Ltd.
 Vereeniging Cons. Mills Ltd.
 Welkom Milling Co.
 Zululand Sugar Millers and Planters Ltd.

VOEDSEL, SUIKER EN VIS:AANTAL MAATSKAPPYE: 62.DRANKHANDEL:

African Distillers (Rhod.) Ltd.
 4 Filiale in Rhodesia.
 35 Filiale in RSA.
 Grand Hotel Cape Town (Pty.) Ltd.
 Northern Breweries Ltd.
 Ohlsson's Cape Breweries Ltd.
 Rhodesian Breweries Ltd.
 Rhodesian Wines (Pvt.) Ltd.
 Stellenbosch Farmers Wine Trust Ltd.
 Stellenbosch Farmers Winery Ltd.
 The Commercial Hotel Co. Ltd.
 The Hotel Victoria Ltd.
 The Ridgeway Hotel Ltd.
 The SA Breweries Ltd.
 The SA Breweries Hop Farmers (Pty.) Ltd.
 Union Breweries.
 9 Vol Filiale.

DRANKHANDEL: AANTAL MAATSKAPPYE: 62.

T E K S T I E L:

Felt and Textiles of SA Ltd.
 Ferguson Smelters (Rhodesia) (Pvt.) Ltd.
 Fibre Spinners and Weavers (Pty.) Ltd.
 First SA Cordage (Pty.) Ltd.
 Hex River Textile Mills Ltd.
 Industex Ltd.
 J.L. Clark Cotton Co. (Pty.) Ltd.
 J.L. Clark Textiles (Pty.) Ltd.
 Lighthouse Net and Twine (Pty.) Ltd.
 Ropes and Mattings Ltd.
 SA Nylon Spinners (Pty.) Ltd.
 Somic (Africa) (Pty.) Ltd.
 Union Cotton Mills (Pty.) Ltd.

TEKSTIEL: AANTAL MAATSKAPPYE:13.P A P I E R, D R U K K E R Y E E N K O E R A N T W E S E:

Argus Printing and Publishing Co. Ltd.
 Argus SA Newspapers Ltd.
 Aasegal Paper Bag Works Ltd.
 Board and Paper Mills (Pty.) Ltd.
 Combined Publishers (Pty.) Ltd.
 Friend Newspapers Ltd.
 Hultech (Pty.) Ltd.
 Ngoyce Paper Mills (Pty.) Ltd.
 Northern Cape Printers Ltd.
 Paper Sacks SA Ltd.
 Piet Retief Paper Mills Ltd.
 Pretoria News and Printing Works (Pty.) Ltd.
 Rhod. Printing and Publishing Co. Ltd.
 SA Adamas Fibre.
 SA Board Mills Ltd.
 SA Pulp and Paper Industries Ltd.
 SAPPI (Rhod.) Ltd.
 SAPPI Sales Ltd.
 Stem Uitgewers (Edms.) Beperk.

Vereeniging /.....

PAPIER, DRUKKERYE EN KOERANTWESE: (Vervolg).

119.

Vereeniging News (Prop.) Ltd.

World Printing and Publishing Co. (Pty.) Ltd.

PAPIER, DRUKKERYE EN KOERANTWESE:

AANTAL MAATSKAPPYE:

21.

GLAS EN PLASTIEK:

Cape Glass Works Ltd.

Cons. Glass Works Ltd.

Cons. Glass Works Rhodesia Ltd.

Cons. Glass Zambia Ltd.

Consol Moulds and Dies (Pty.) Ltd.

Consol Plastics (Pty.) Ltd.

Plastic Lining (Pty.) Ltd.

Union Glass Ltd.

GLAS EN PLASTIEK: AANTAL

MAATSKAPPYE:

8.

C H E M I K A L I E:

AE and CI (Rhod.) Ltd.

Cape Explosives Works Ltd.

Chemical Holdings (Pty.) Ltd.

Chemico (Pty.) Ltd.

Kynoch Ltd.

Plant Protection (Pty.) Ltd.

Rand Carbide Ltd.

The Corner House Laboratories (Pty.) Ltd.

CHEMIKALIE: AANTAL MAATSKAPPYE: 8.

Motorhandel /.....

MOTORHANDEL:

Atkinson Oates Motors Ltd.
 Lindsay Saker Motor Holdings Ltd.
 Martins Rent-a-Car Ltd.
 Prestige Motors Ltd.

MOTORHANDEL: AANTAL MAATSKAPPYE: 4.

LANDBOU EN BOSBOU:

Border Forests (Rhod.) Ltd.
 Border Timbers Ltd.
 Cassedale Farms (Pty.) Ltd.
 Conway Farm (Pty.) Ltd.
 De Scrittens Plantage (Mpy.) Bpk.
 * Dewhurst Farms Ltd.
 * Eastern Forest Estates Ltd.
 Louw's Creek Timber (Pty.) Ltd.
 * Mazoe Citrus Estates Ltd.
 Mining Timber Ltd.
 Moolfontein Plantations (Pty.) Ltd.
 Pal Timber Industries (Pty.) Ltd.
 PB Forestry Lands SA Estates (Pty.) Ltd.
 * Peak Timbers Ltd.
 Plywoods Ltd.
 * Rhodesia and Nyasaland Forest Enterprises (Pvt.) Ltd.
 Shannon Saw Mills (Pty.) Ltd.
 * Simoona Estates Ltd.
 Sunningdale Farm (Pty.) Ltd.

LANDBOU EN BOSBOU:

AANTAL MAATSKAPPYE:

19.

DIVERSE:

A and P Stevens Electronic.
 A Moir and Co. Ltd.
 * AA Rhodesian Services Ltd.
 * AAC Services Ltd.

Africair /.....

Africair Ltd.
African Aluminium Co. (Pty.) Ltd.
Alderton Ltd.
Anderick (Pty.) Ltd.
Base Metals Management (Pty.) Ltd.
Bitroid Ltd.
Bulatum SA (Pty.) Ltd.
Central Medicine Co. (Pty.) Ltd.
Centramic (Canada) Ltd.
Centramic SA Ltd.
Charter Consolidated Services Ltd.
Combined Shipping and Trading Co. - London.
Comshipco Netherland.
Concentra Ltd.
Conning and Co. (Pty.) Ltd.
Cons. Mines Select (Jhb.) Ltd.
Copper Belt Power Co. Ltd.
Cornerstone Industries (Pty.) Ltd.
Elastic Rail Spike Co. Ltd.
English Electric - Leo Computer Services (Pty.) Ltd.
Exchange Yard (Pty.) Ltd.
Export Sales (Pvt.) Ltd.
Ferrous Scrap Distributors (Pty.) Ltd.
Fischer-Imex (Canada) Inc.
Fischer-Imex (USA) Inc.
Francana Oil and Gas.
Greenpoint Co. Ltd.
Guest Keen Anglo Vaal Automotive Components Ltd.
Heatrae Ltd.
Hudson Bay (Pty.) Ltd.
Hudson Bay Mining and Smelting Co. Ltd.
Imex (Pty.) Ltd.
Imex Engineering Sales (Pty.) Ltd.
Imex Food Sales (Pty.) Ltd.
Imex Italiana SpA.

DIVERSE: (Vervolg)

Imex Maliwi Ltd.
 Imex Mercantile (UK) Ltd.
 Imex Mocimbuque (Importacao & Exportacao) Limitada.
 Imex Portuguesa (Importacao & Exportacao SARL).
 Industrial Grit Distributors (Shannon).
 Intermine Services Ltd.
 Intermine Services OFS (Pty.) Ltd.
 Jacob Frankel Ltd.
 James Brown Limited.
 James Brown Prop. Ltd.
 Jenson and Nicholson SA (Pty.) Ltd.
 Katrine Co. Ltd.
 Lewis Berger and Sons SA Ltd.
 Local Depot Ltd.
 Lowveld Transport Co. (Pty.) Ltd.
 Miller Weedon Travel (Pty.) Ltd.
 Misplon and Co.
 Monarch Film Productions (Prop.) Ltd.
 Mundialimex - France SA.
 Mushili Ltd.
 New Central WR Areas Ltd.
 Nucleus Products (Pty.) Ltd.
 Ocean Mining AG.
 Ocean Science and Engineering Inc.
 Palte Harris (Pvt.) Ltd. Bulawayo.
 Palte Harris (Pvt.) Ltd. Salisbury.
 * Pamela Trawlers (Pty.) Ltd.
 Pattern Co. Ltd.
 Propan Ltd.
 Rathdawn Industries Ltd.
 Rho-Anglo Mine Services Ltd.
 RMF Legge (Pty.) Ltd.
 Rodia Ltd.
 SA Film Studios (Pty.) Ltd.
 SA Titan Products (Pty.) Ltd.

SPG Development Co. (Pty.) Ltd.
Swadep Ltd.
Swaziland United Transport.
The Kergeulen Co. Ltd.
The Klerksdorp Record (Pty.) Ltd.
Travel Trails (Pty.) Ltd.
Union Joinery and Importing Co. Ltd.
United Transport.
Vorlezer SA (Pty.) Ltd.
Vos Brothers (Pty.) Ltd.
Western Tvl. Regional Water Supply Co. (Pty.) Ltd.

Goud	67	
Steenkool	67	
Diamante	23	
Koper	13	
Kalk	4	
Mangaan	7	
Asbes	4	
Vanadium	1	
Chroom	6	
Sink	3	
Platina	8	
Ander Minerale	20	
	223	
<u>FINANSIERING EN BELEGGING:</u>	119	
<u>BANK- EN TRUSTMAATSKAPPYE:</u>	15	
<u>EIENDOM:</u>	35	
<u>PROSPEKTERING EN ONTWIKKELING:</u>	28	
<u>YSTER- STAAL- EN INGENIEURSBEDRYF:</u>	160	
<u>SEMENT:</u>	11	
<u>ALLOOIE:</u>	5	
<u>GEBOUW, KONSTRUKSIE EN VER- WANTE BEDRYWE:</u>	26	
<u>VERF:</u>	4)
<u>RUBBER:</u>	1)
<u>KUNSMIS:</u>	2)
<u>BELIGTING:</u>	7)
<u>VOEDSEL, SUIKER EN VIS:</u>	62)
<u>DRANKHANDEL:</u>	62)
<u>TEKSTIEL:</u>	13) 192.
<u>PAPIER, DRUKKERYE EN KOERANTWESE:</u>	21)
<u>GLAS EN PLASTIEK:</u>	8)
<u>CHEMIKALIE:</u>	8)
<u>MOTORHANDEL:</u>	4)
<u>LANDBOU EN BOSBOU:</u>	19	
<u>DIVERSE:</u>	85	
<u>TOTALE AANTAL MAATSKAPPYE:</u>	918	

Aantal Maatskappye wat binne die AAC-

Die voorbehoude soos beskryf in paragraaf IV van Bylaag III, is ook op hierdie Bylaag van toepassing.

Verder is in gevalle waar die aktiwiteite van maatskappye nie pertinent vasgestel kon word nie met betrekking tot kommoditeitsindeling, die aard van hulle besigheid in enkele gevalle van die naam afgelei.

Betreffende die aktiwiteite van die AAC-Groep word die volgende aanhalings verstrek : -

1. " The resources of the Group are mainly in mining in Southern and Central Africa - gold, diamonds, copper, coal and other minerals. In recent years, while the Group has continued to expand its investments in this its traditional field, it has increasingly diversified both geographically and industrially. The Group has opened offices in Salisbury, Lusaka, New York, Melbourne and Toronto. It has made a substantial investment in the Hudson Bay Mining and Smelting Company, a leading Canadian producer of copper and zinc, and through Charter Consolidated in Tronoh Mines, an important mining company in Malaysia. The Group is prospecting for minerals in many countries in Africa and also on a considerable scale in North America and Australia. It has interests outside mining in the United Kingdom and on the continent of Europe. In Southern Africa the Group has greatly broadened the range of its interests in basic and manufacturing industries and has developed substantial new interests in construction and engineering, merchant banking and investment trusts, property development and other commercial fields.

The Corporation's investments are held mainly through a number of investment companies with specific fields of interest - Anglo American Investment Trust for the diamond mining and marketing companies; Orange Free State Investment Trust and West Rand Investment Trust for the gold mining companies in those areas; Anglo American Industrial Corporation which was formed in 1963 to consolidate the industrial holdings of the Group; and, on a geographical basis, Zambian Anglo American and Anglo American Corporation Rhodesia. Coal interests are held chiefly through

African and European and Vereeniging Estates, while Rand Selection Corporation hold a diversified spread of investments similar to those of the Corporation itself."

--- 1965-Jaarverslag van Anglo American Corporation of South Africa Limited :
bl. 47.

2. " Anglo American Industrial Corporation Limited (AMIC) was formed to acquire and consolidate investments in a number of South African industrial undertakings held by various companies and organizations associated with AAC ... It is intended that AMIC should play an active role in the sphere of industrial development .. the intention is that when the opportunities occur it should, itself, promote new industrial ventures. "

--- 1963-Jaarverslag van AAC of SA Ltd.

3. Federale /.....

**FEDERALE MYNBOU BEPERK
ANGLO AMERICAN CORPORATION
OF SOUTH AFRICA, LIMITED
GENERAL MINING AND FINANCE
CORPORATION, LIMITED
MAINSTRAAT BELEGGINGS
(EDMS.) BEPERK**

JOINT ANNOUNCEMENT

Federale Mynbou Beperk and Anglo American Corporation of South Africa, Limited, announce that Federale Mynbou has acquired from Anglo American Corporation 1% of the issued share capital of Mainstraat Beleggings (Edms.) Beperk. Federale Mynbou therefore now holds 51% of the issued capital of Mainstraat Beleggings, which becomes a subsidiary company. Federale Mynbou will nominate the majority of the directors including the Chairman, and it will in future provide the administrative and secretarial services for this company.

The shareholders of Mainstraat Beleggings have taken over all its investment, other than the substantial holding in General Mining. Federale Mynbou's direct holding of General Mining shares, together with its holding of 51% of Mainstraat, makes General Mining a subsidiary company of Federale Mynbou.

It is intended to change the name of Mainstraat Beleggings (Edms.) Beperk to "Hofstadstraat-bee Beleggings (Edms.) Beperk".

The arrangement between Federale Mynbou and General Mining will remain as set out in each company's circular to shareholders dated 4th March, 1965.

To continue the association between the Groups, it has been agreed that the Federale Mynbou/General Mining Group and Anglo American Corporation and associates will form a new company with an initial authorised capital of R10,000,000. Each group will subscribe for 50% of the share capital issued by the new company, and each will have equal voting rights on the board. Anglo American will nominate the Chairman and will provide the administrative and secretarial services. The new company will be used in future to promote the joint interests of the two Groups and will be named "Mainstraat Beleggings (1965) (Edms.) Beperk".

It is intended that the new company should become an active company investing principally in the fields of steel, engineering and heavy industry and initially it is proposed that the company should hold major investments in Stewarts and Lloyds of South Africa, Limited, Union Carriage and Wagon Company (Pty.) Ltd. and Hall Longmore and Company, Limited, which latter company will remain a subsidiary of General Mining. It is intended that the new company will acquire an interest of up to 10% in the Highveld steel and vanadium project.

Johannesburg,
2nd June, 1965.

— Rand Daily Mail : 22.6.1965.

4. As /.....

4. As voorbeeld van een van die konstruksie-maatskappye wat onder die invloedseer van die A.A.C. -groep betrek is, word die volgende uittreksel uit L.T.A. Beperk se 1966-jaarverslag verstrekk:

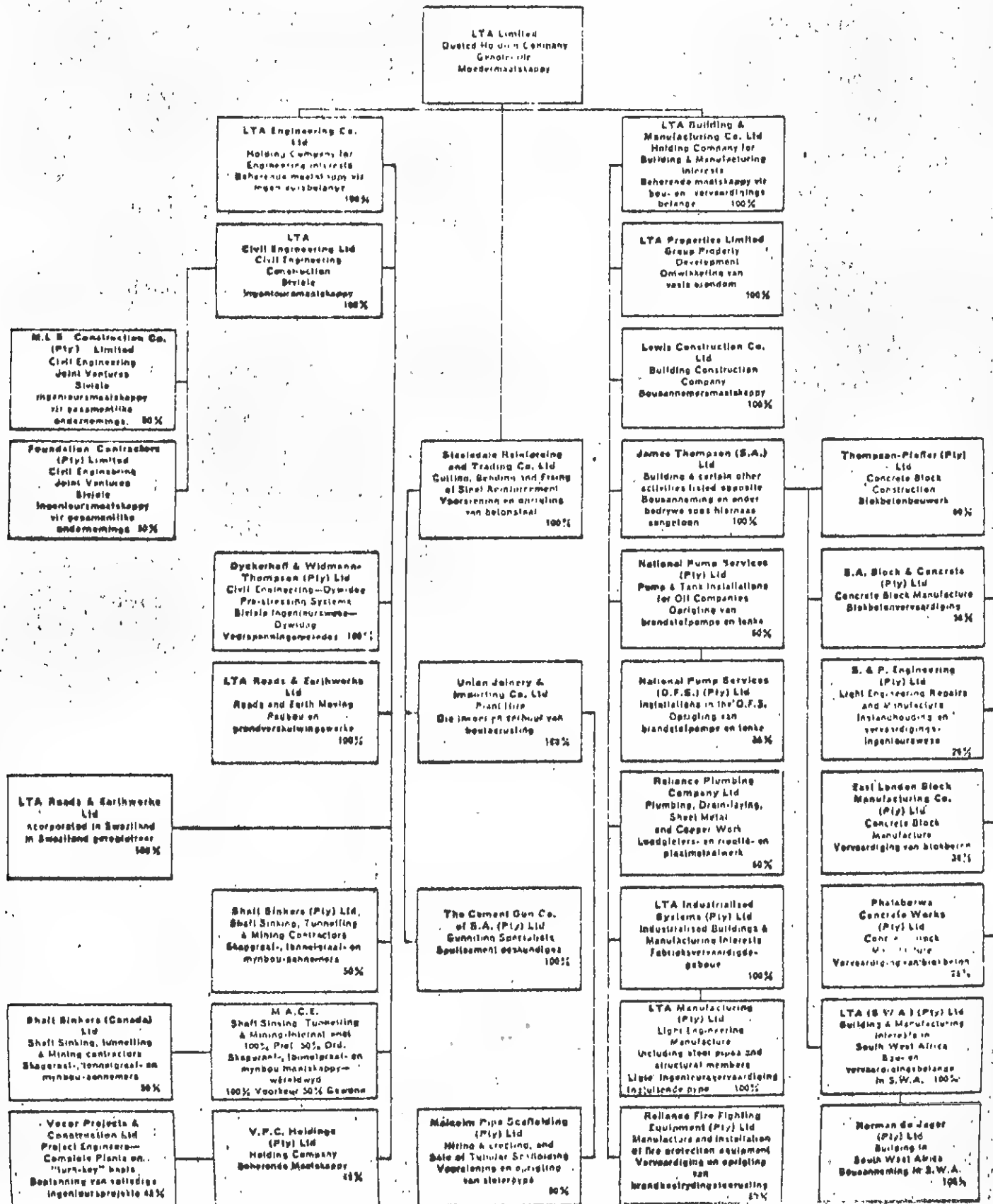
LTA LIMITED GROUP ORGANISATIONAL CHART SEPTEMBER 1966 / SAMESTELLING VAN DIE LTA GROEP

Notes:

- 1) The chart shows active trading and financial companies only.
- 2) The percentages shown represent L.T.A. Ltd's share interest in the company concerned.
- 3) Companies which have determined the name in which companies appear.

Aanmerkings:

- 1) Die chart toon slegs die aktiewe handels- en finansiële maatskappye aan.
- 2) Die persentasies toon die aandeelwaarde van L.T.A. Beperk in die betrekte maatskappy aan.
- 3) Die maatskappye is in hierdie volgorde opgelis om die uiteensetting te verduidelik.

LEEMTES IN DIE BELASTING GEHEF OP MAATSKAPPYE, MET
BETREKKING TOT DIVIDENDINKOMSTE, OUITGEKEERDE WINSTE EN
BELASTINGTARIEWE, WINSTE OP AANDELEBELEGGINGS,
DIVIDENDE UITGEKEER AAN BUITELANDSE AANDEEL-
HOERS EN DIE SPAARHEFFING.

BELASTING OP DIVIDEND INKOMSTE VAN MAATSKAPPYE:

Artikel 10(1)(k)(i) van die Inkomstebelastingwet bepaal dat dividende ontvang deur, of toegeval aan of ten gunste van 'n maatskappy vrygestel is van inkomstebelasting. Hierdie bepaling is op die aanname gebaseer dat netto dividendinkomste uiteindelik alles aan individuele aandeelhouders as dividende uitgekeer sal word, en dat daar dan geen "dubbele" belasting sal wees nie en dat die Staat sy regmatige belasting op alle dividendinkomste van die uiteindelige individuele aandeelhouders sal ontvang. Daar is in die Inkomstebelastingwet geen voorsiening gemaak vir enige teenvoeter om belastingontwyking wat kan ontstaan te verhoed indien bogenoemde aanname nie korrek is nie. Dat hierdie aanname in die praktyk nie geregverdig is nie, en die mate waartoe beleggingsmaatskappye (en dus die aandeelhouders daarvan) deur die Wet begunstig word, blyk duidelik uit die voorbeelde wat in Subbylaag V(1) gegee word. Die vier maatskappye wat hier as voorbeeld gebruik word, naamlik Anglo American Corporation of SA Limited, OFS Investment Trust Limited, AA Investment Trust Limited en West Rand Investment Trust Limited, het vir die 10 jaar tydperk 1956 tot 1965, 'n netto wins voor belasting van R379.6 miljoen gehad waarop slegs R14.9 miljoen belasting betaal is. Van inkomste uit beleggings van R353.6 miljoen is slegs R268.2 miljoen weer as dividende uitgekeer sodat R85.4 miljoen teruggehou is waarop daar permanent geen inkomstebelasting betaal is nie. Die ontleding kon nie gedoen word nie maar dit kan as 'n feit aanvaar word dat 'n groot gedeelte van die R268.2 miljoen wat wel as dividende uitgekeer is, weer aan maatskappye uitgekeer is wat op hulle beurt weer slegs 'n gedeelte daarvan aan hulle aandeelhouders as dividende uitbetaal het. In die finale instansie is dit dus ooglappend dat van die dividendinkomste van R353.6 miljoen van hierdie vier maatskappye slegs 'n geringe gedeelte uiteindelik aan individuele aandeelhouders uitbetaal en belas is.

Verdere /.....

Verdere voorbeelde uit die AAC-groep om die toestand te illustreer is vervat in Subbylaag V(2). Hierdie is slegs as voorbeelde geneem maar die posisie dat beleggingsmaatskappye slegs 'n gedeelte van hulle beleggingsinkomste as dividende uitkeer, self feitlik geen belasting betaal nie en dat slegs 'n baie beperkte gedeelte van beleggingsinkomste finaal in die hande van individue beland, waar dit belas kan word, word deurlopend in ons ekonomie herhaal en het een van die standaardpatrone geword waarop beleggingsmaatskappye se groei plaasvind.

Die belastingposisie ten opsigte van dividende ontvang deur maatskappye in vyftien Wes-Europese lande is die volgende :-

	Word belasting gehef?	Vrystelling indien volgende belang gehou word.
België.....	Ja	-
Denemark.....	Ja	25%
Frankryk.....	Ja	20%
Griekeland.....	Ja	-
Italië.....	Ja	-
Luxemburg.....	Ja	25%
Nederland.....	Ja	25%
Noorweë.....	Nee	-
Oostenryk.....	Ja	25%
Portugal.....	Ja	-
Spanje.....	Ja	-
Swede.....	Ja	25%
Switserland.....	Ja	20%
Verenigde Koninkryk	Nee	-
Wes-Duitsland.....	Ja	25%

Slegs in twee lande word dividendontvangste in die hande van maatskappye vrygestel. In die ander 13 lande word dividende ontvang deur maatskappye in een of ander vorm belas. In die meeste lande word dit eenvoudig toegevoeg tot ander inkomste by die bepaling van die belasting inkomste; in ander lande word die dividende belas teen spesiale tariewe. In 8 van die 13 lande vind ons egter vrystellings in gevalle waar die ontvangende maatskappy meer as 'n sekere persentasie van die aandele van die betalende maatskappy besit. Hierdie persentasie beloop 20% in 2 lande en 25% in die ander 6 lande.

Met die oog op voorafgaande word voorgestel dat die vrystelling van maatskappye van inkomstebelasting ten opsigte van dividendinkomste opgehef word. Die volgende punte sal egter daarby oorweging moet geniet : -

- a) Of belasting op dividendinkomste gehef moet word teen die normale belastingtariewe, en of regverdiging vir spesiale tariewe sou bestaan.
- b) Of, met die oog op vermyding van "dubbele" belasting, vrystellings verleen behoort te word aan ontvangende maatskappye wat aansienlike belange in die dividendbetalende maatskappy het en aan beleggingsmaatskappye. Hierdie vrystellings kan natuurlik net geld ten opsigte van daardie gedeelte van die netto dividendinkomste (dividende ontvang minus koste wat daarmee in verband staan) wat weer aan die aandeelhouders van die ontvangende maatskappy uitbetaal word by wyse van 'n kontant-dividend of 'n bonusaandeel-dividend. Om terugvloeiing van inkomste by beleggingsmaatskappye aan te moedig kan voorkeurtariewe van belasting op bonusaandeeldividende verleen word, indien dit geregverdig kan word.

Alle dividende wat verklaar word deur maatskappye sal dus uiteindelik belasbaar wees in die hande van die laaste ontvanger daarvan, afgesien van die feit of dit 'n maatskappy of 'n individu mag wees. Die addisionele inkomste wat deur die Staat van maatskappye of individue as aandeelhouders

in dividendinkomste sal 'n aansienlike bedrag beloop.

Die heffing van belasting op dividende ontvang deur maatskappye is uit ^{132.} inkomste-oortroeging reeds geregverdig. Die volgende aanhaling uit 'n artikel van Professor J. A. Lombard, "Points of Tax Structure" in "The SA Financial Gazette" van 3 Februarie 1967, toon dat daar ook baie grondige ekonomiese regverdiging vir hierdie belasting bestaan.

"Income tax is consequently avoided by the practice of distributing only a part, often a minor part, of company profits to shareholders. And shareholders are also educated, by current "growth" propaganda, to take their profit from selling their shares at their increased market values rather than expecting high yields on their investments.

The "conspiracy" against sound economics is consummated by the fact that the share values do of course rise as their asset content increases.

That these practices involve the Exchequer in a loss of revenue may be important, but more important is the distortion created in the South African system of investment and flow of funds. A few points may be listed: investment income flows through share turnovers instead of through the distribution of dividends; a factor of regression is introduced in the direct taxation of South Africa; share prices register increases out of proportion to earning tendencies and do not, by any means, reflect profitability tendencies in the industries concerned: the "growth" factor in industry is exaggerated out of proportion with reality. "

2. BELASTING OP ONUITGEKEERDE WINSTE EN BELASTINGTARIEWE:

Behalwe in die geval van privaatmaatskappye waar die belasting op onuitgekeerde winste nog van toepassing is, kan daar nie gesê word dat die huidige belastingwetgewing enigszins 'n maatskappy aanspoor om dividende te verklaar nie. Intendeel, omdat belastingtariewe vir individue so sterk progressief is (dit bereik reeds die maksimum van 72.1/2% (spaarheffing ingesluit) op die marginale inkomste bokant R18.000.00) terwyl maatskappybelasting teen 'n baie laer konstante koers gehê word (tans ongeveer 40% spaarheffing ingesluit), word maatskappye aangemoedig, veral deur die aandeelhouders wie se eie koerse van

133.

belasting op hulle marginale inkomstes hoër is as die koers van maatskappybelasting om winste terug te hou eerder as om dividende te verklaar. Hierby moet nog in ag geneem word dat maatskappye, veral beleggingsmaatskappye, nie normaalweg belas word op die wins wat hulle maak op aandelettransaksies nie. Dat hierdie geleentheid om in wins op aandelettransaksies te maak sal ontstaan, volg duidelik uit die feit dat met die terughouding van winste die balansstaatwaarde van aandele sal toeneem, en waarskynlik ook die verdienvermoë van die onderneming omdat die winste 'n groot mate herbelê sal word in bates eerder as om ledig gehou te word en gevolglik, op die langtermyn, die markwaarde van die betrokke aandele ook sal styg.

As 'n voorbeeld van die mate waartoe winste teruggehou word sien ons in Sub-bylaag V(1) dat vier maatskappye in die AAC-groep oor die 10-jaar tydperk van 1956 tot 1965, uit 'n netto wins na belasting van R364.7 miljoen, R96.5 miljoen teruggehou het. Bylaag V(3) Kolom 7 toon die tempo aan waarteen opgehoopte winste en reserwes vir 'n aantal maatskappye jaar na jaar groei, byvoorbeeld in 9 jaar het die bedrag vir AAC gegroei van R55.4 miljoen na R184.7 miljoen, vir Rand Selection Corporation Limited van R15.5 miljoen na R137.2 miljoen, vir OFSITS van R16.7 miljoen na R33.5 miljoen, ens. Weereens is hierdie maar slegs voorbeelde van 'n verskynsel wat deurgaans in ons ekonomie gemanifesteer word.

Die hoofdoel van die belasting op onuitgekeerde winste, wat 'n aantal jare gelede ingestel was, was nie soseer om direk inkomste vir die Staat te verkry nie maar om dividenduitkering te forseer en daardeur die belasting betaalbaar deur individuele aandeelhouders te verhoog. Die Wet het skynbaar nie die beoogde resultate gelever nie, of so nie kon die gevaar ontstaan dat dit gesonde ekonomiese uithreiding deur terugploeging van 'n gedeelte van winste belemmer kon word, want die belasting op onuitgekeerde wins is tans slegs nog van toepassing op privaarmaatskappye, en selfs in hierdie geval bestaan daar so 'n lang reeks uitsonderings dat dit nie juis baie effektief is nie.

Aan die een kant moet die gesonde groei van die ekonomie nie deur geforseerde kontant dividendverklaring (wat in 'n bepaalde omstandighede boonop ook nog inflasionisties kan wees) belemmer word nie; aan die ander kant moet daar gepoog word om die belastingontwyking wat plaasvind deur die terughouding van maatskappy-winske en die gevolglike oneweredige belastingdruk wat die groot maatskappye nog groter maak en die klein man laat kwyn, uit te skakel. Die herinstelling van belasting op onuitgekeerde winste sal nie in albei hierdie doeleindes kan slaag nie. Om sover as moontlik aan albei hierdie gestelde vereistes te voldoen, word voorgestel dat die tarief van maatskappybelasting op 'n differensiële basis geplaas word, gebaseer op die verhouding van belasbare inkomste tot opbetaalde kapitaal en aandeelpremie, met dien verstande dat indien die totale inkomstereserwes (aandeelpremie en kapitaalreserwes uitgesluit), minder is as 'n sekere persentasie van die opbetaalde aandeelkapitaal plus aandeelpremie, slegs die minimum tarief van toepassing sal wees. Om te verseker dat kontant wat nodig mag wees vir normale gesonde ekonomiese uitbreiding nie onnodiglik vir die betaling van dividende onttrek word nie, moet die belasting op dividende soos op bladsy 131 voorgestel, terselfdertyd so wees dat bonusaandeeldividende teen 'n laer tarief belas word as kontantdividende.

Die vasstelling van die relatiewe hoogte van die tariewe word nie hier bespreek nie; die volgende is egter 'n voorbeeld van hoe maatskappybelasting op totale belasbare inkomste, progressief gemaak kan word.

G r o e p.

Belastingtarief.

Indien die verhouding van belasbare inkomste tot opbetaalde aandeelkapitaal plus aandeelpremie die volgende bedra :-

Minder as 20%	33. 1/3%
Tussen ... 20% en 30% ...	35%
Tussen ... 30% en 40% ...	40%
Tussen ... 40% en 50% ...	45%
Meer as .. 50%	50%

135.

In die beskouing van belastingtariewe is die mening wat onlangs deur een van ons bekende ekonome, Dr. M. D. Marais, uitgespreek is, van groot waarde. Sy mening kan soos volg uiteengezet word ¹⁾:

Die Minister sal die Land 'n guns bewys as hy 'n kommissie van ondersoek instel om ons inkomstebelasting op 'n beter standpunt te bring en historiese ongelykdhede uit te skakel. Die grootste ongelykheid is die verskil tussen die belasting wat individue en maatskappye moet betaal. Op die oomblik is die belasting op individue baie sterk progressief veral na R18.000,00. Individue wat voorlopige belastingbetalers is, moet tans 70 sent in die Rand betaal ten opsigte van inkomste bo R18.000,00. Dit beteken dat as so 'n persoon se inkomste met R2.000,00 styg, behou hy effektief slegs R600,00. In die geval van maatskappye daarenteen is daar geen progressiewe belastingsskaal nie, dit wil sê maatskappyebelasting bly onveranderd op ongeveer 32% afgesien van die grootte van die belasbare wins. Die gevolg is dat daar in die geval van individue geen tegemoetkoming vir diegene is wie bereid is om hard te werk en 'n groot deel van hul inkomste te spaar en te belê nie. Maatskappye daarenteen word nie beswaar deur belasting in hul pogings om hooft winste te maak nie, met ander woorde maatskappye word nie "gestraf" as hul doeltreffendheid tot hooft winste lei nie - individue wel.

Waar dit andersyds vir die enkeling moeilik, indien nie onmoontlik is nie om deur inspanning, besparing en belegging 'n vermoënde persoon te word is dit andersyds vir die individu wel moontlik om dié doelwit as maatskappy te bereik - en dit bloot deur matigheid van die belasting.

Nou lyk die oplossing voor die handliggend, naamlik dat die individue met 'n hooft inkomste hom ontskep in 'n maatskappy. Dit is egter nie so maklik nie omdat daar duidelik bepaal word dat enige stap wat lei op vermyding van belasting tersyde gestel kan word. Die oplossing van die probleem lê langs die volgende weë: -

1) Bron: Ekonomiese Soeklig, April 1967 -
('n publikasie van Volkskas Beperk).

1) Om individue oor dieselfde kam te skeer as maatskappye, dit wil sê

- a) 'n individu is absoluut vry om homself in 'n maatskappy om te skep as dit hom pas, of
- b) individue betaal dieselfde belasting as maatskappye, dit wil sê afgesien van inkomste bly, die belastingkoers dieselfde hoe hoog of laag die inkomste ookal mag wees.

2) Om maatskappye oor dieselfde kam te skeer as individue, dit wil sê

Namate die wins toeneem, styg die belastingkoers tot 'n maksimum van 70 sent in die Rand. Dié beginsel is in beperkte mate deur die Minister van Finansies toegepas in die 1966 begroting ten opsigte van bier. Daar is egter hewig beswaar gemaak teen dié belasting op grond daarvan dat dit 'n beswaring is van die ekonomie van grootskaalproduksie en neerkom op 'n belasting op doeltreffendheid. As die beswaar toegegee word ten opsigte van maatskappye moet dit onmiddellik ook toegegee word ten opsigte van individue.

Nou word daar natuurlik met valse jaloesie geredeneer dat 'n individue nie werklik R18,000.00 kan verdien nie en daarom nie kan kla as hy 70% van sy verdienste bo dié bedrag moet afstaan aan die Staat nie. Dit moet egter pertinent beklemtoon word dat dieselfde redenasie dan ook moet geld ten opsigte van individue wat hulle onder die maatskappyvorm verryk.

As 'n jong ontwikkelde land moet ons egter waak teen Britse sosialisme. Die Britse Regering het deur sy hoë belastings inisiatief, deursettingsvermoë en bowe-al produktiwiteit 'n geweldige nekslag toegedien - 'n nekslag waarvan Brittanje nie maklik, indien ooit, sal herstel nie.

Dit kom vreemd voor dat die kreet van sosialisme opstyg sodra daar gepraat word van direkte beheer oor nuwe ondernemings en uitbreidings as die beste middel om inflasie te stuit. Dië kreet word onder andere sterk gehê deur die voorstanders van hoë rentekoerse en hoë belastings as effektiewe middels om inflasie te bestry. Dit is onverstaanbaar dat die hoë mate waarin hoë belastings op individue sosialisme in die hand werk, nie gesnap word nie. "

Hierdie waarskuwing van Dr. Marais teen (Britse) sosialisme is betyds : daarom die voorstel vir progressiewe maatskappybelasting eerder as 'n konstante belastingtarief vir individue. As modifikasie op paragraaf 1 op bladsy 136 kan dit oorweeg word om by individue sowel as maatskappye 'n persentasie opbrengs op kapitaal wat in bedryf gebruik word (sê 8%), teen 'n vaste koers en alles daarbo progressief te belas.

3. WINSTE OP BELEGGINGS:

Die styging van die markwaarde van aandele in die hande van beleggingsmaatskappye en die algemene beleggende publiek verteenwoordig by realisasie 'n sogenaamde "kapitaalwinst" wat gewoonlik nie belasbaar is nie. Volgens ervaring en uit beskikbare inligting kan gekonstateer word dat alhoewel beleggingsmaatskappye gereeld aandele koop en verkoop, hulle nie op die winste belas word nie, in teenstelling met die gebruikelike diskresie-uitoefening deur die Ontvanger van Inkomste wanneer privaat individue sistematies of selfs slegs 'n paar keer aandele sou koop en verkoop. Die posisie by die privaat individu is so erg dat baie vrees dat wins gerealiseer op een enkele aandelettransaksie wat selfs heeltemal eerlik as 'n belegging gedoen is, belas mag word en boonop dat alle aandelettransaksies van vorige jare vir belastingdoeleindes heropen mag word en hulle as spekulante beskou mag word, dat hulle totaal ontmoedig word om beleggings in aandele te maak. Hier is dus nog 'n duidelike voorbeeld van diskriminasie teen die individu ten gunste van maatskappye.

Subbylaag V(1) toon verder aan dat vier maatskappye in die AAC-groep vir die 10 jaar tydperk 1956 - 1965, bewewens 'n verklaarde wins van R379.6 miljoen waarop slegs R14.9 miljoen belasting betaal is, 'n sogenaamde "ongerealiseerde wins" van R399.0 miljoen gemaak het soos verteenwoordig deur die toename in verskil tussen die markwaarde en boekwaarde van beleggings. Op hierdie bedrag is natuurlik geen belasting betaal nie, maar soos reeds voorheen gestel, kan uit ervaring en beskikbare gegewens gekonstateer word dat al sou hierdie wins gerealiseer gewees het, dit nietemin nog belastingvry sou gewees het, terwyl 'n individu waarskynlik swaar daarop belas sou gewees het.

Subbylaag V(3), kolom 4 toon aan, vir 'n paar maatskappye in die AAC-groep wat slegs by wyse van voorbeeld gekies is, hoedat die surplus van markwaarde van aandele bo boekwaarde jaar na jaar toeneem. In die groeipatroon van beleggingsmaatskappye is hierdie waarde-aanwas dan ook die grootste bron van groei, soos subbylaag V(3) dan ook aantoon.

In die algemeen kan gesê word dat die styging in die beurspryse van aandele die gevolg is van minstens die volgende faktore :-

- a) 'n Direkte gevolg van die toename in onuitgekeerde winste en reserves van maatskappye;
- b) 'n Indirekte gevolg van die prys van geld, dit wil sê rentekoerse ('n verlaging in rentekoerse, as alle ander faktore dieselfde bly, behoort altyd te lei tot 'n styging in die beurspryse van aandele);
- c) As 'n deel van die algemene inflasie van pryse;
- d) As die gekapitaliseerde toename in die winsgewendheid van die betrokke maatskappye;
- e) Gewone vraag en aanbod toestande soos beïnvloed deur beskikbaarheid van geld, nasionale en internasionale politieke toestande, gerugte, ens.

Tot die mate wat die appresiasie van aandele die gevolg is van skommelinge in vraag en aanbod, heersende rentekoerse, teruggehoue inkomste waarop reeds belasting betaal is ensovoorts, kan nie 'n sterk saak vir belasting op die appresiasie uitgemaak word nie, maar wel vir belasting op daardie gedeelte van die appresiasie wat toe te skryf is aan die terughouding van dividende en die groei wat daaruit volg.

Daar is reeds daarop gewys dat baie individue afgeekrik word om 'n belegging in aandele te maak deur die vrees dat hulle as spekulante beskou sal word indien hulle 'n belegging maak en later 'n wins daarop sou realiseer. (Selde maak iemand 'n aandelebelegging sonder die motief om 'n wins te maak). Daarom, om die beleggende publiek aan te spoor om risiko-kapitaal te belê sonder om die swaard oor die kop te hê dat daar buitensporige belasting op gerealiseerde appresiasie gehef sal word, en om beleggingsmaatskappye se praktyk om onbelaste waarde-aanwas te verkry uit aandelebeleggings, aan belasting onderhewig te maak, word voorgestel dat 'n belasting gehef word op enige wins of waarde-aanwas ("kapitaalwinst") (gerealiseer of blote appresiasie) op aandelebeleggings van watter aard ookal, maar dat byvoorbeeld :-

- a) Die eerste R25, 000. 00 per jaar heeltemal vrygestel word van belasting, ondanks die motief;
- b) Winste of waarde-aanwas van R25, 000. 00 tot R100, 000. 00 per jaar belas word volgens motief in terme van ons belastingpraktyk, met die diskresie by die Ontvanger van Inkomste, maar sonder enige diskriminasie tussen individue en maatskappye;
- c) Kapitaalwinste (gerealiseer of appresiasie) van meer as R100, 000. 00 per jaar deurgaans belas word, afgesien van die motief by belegging;
- d) Verliese of waardedalings in enige jaar word vorentoe gedra om teen toekomstige kapitaalwinste afgesit te word.

Omdat /.....

Omdat appresiasie die gevolg kan wees van die interwerking van 'n hele reeks faktore soos hierbo genoem, en dit prakties onmoontlik is om die appresiasie presies toe te deel na elke faktor, word daar voorgestel dat belasting op kapitaalwinste geheel word teen sê 50% van die voorgestelde belastingtariewe. Die rede waarom voorgestel word dat ongerealiseerde appresiasie ook belas word, vind ons veral by die beleggingsmaatskappye. Hierdie maatskappye het groot bedrae kontant beskikbaar (is voorbeeld verwys na Subbylaag V(3), kolom (5)) en soek steeds nuwe beleggingsmoontlikhede eerder as om belang te stel in die realisasie van gevestigde beleggings. Hulle stel dan ook net soveel belang in die langtermyn groei van hulle beleggings as in die lopende dividendinkomste. In Subbylaag V(1) kan gesien word dat vir vier maatskappye in die AAC-groep die netto wins oor die bepaalde jare R379.6 miljoen beloop het en daarbenewens die verskil tussen markwaarde en boekwaarde van beleggings met R399.0 miljoen toegeneem het.

Afgesien van die bydrae wat so 'n belasting kan lewer tot 'n meer regverdige en eweredige belastingdruk, behoort dit 'n positiewe bydrae te lewer tot die uitskakeling van die bestaande distorsie in die Suid-Afrikaanse sisteem van beleggings en die vloei van fondse. ¹⁾

4. BUITELANDSE AANDEELHOERSBELASTING:

Dit word gereeld in die Pers berig dat Britse en Amerikaanse beleggings in Suid-Afrika 'n baie gunstige opbrengs lewer in vergelyking met die opbrengs op hulle beleggings in ander lande. Daar is ook reeds in vorige paragrafe verwys na die appresiasie van talle beleggingsmaatskappye se aandele en dat hierdie appresiasie in geen geringe mate toe te skryf is aan teruggehoue winste (in die geval van beleggingsmaatskappye nog boonop belastingvry) en die groei wat daaruit voortspruit nie. Buitelandse aandeelhouders kan dus ook groot sogenaamde "kapitaalwinste" maak op aandele in Suid-Afrikaanse maatskappye, ten koste van die Suid-Afrikaanse belastingbetaler.

Die tarief waarteen buitelandse aandeelhouders in Suid-Afrikaanse maatskappye belas word het vir baie jare slegs 7.1/2% van dividende verklaar bedra.

Die /.....

- 1) Verwys na die aanhaling uit Professor J.A. Lombard se artikel op bladsy 132 van hierdie bylaag.

Die tarief is egter in die 1966 belastingjaar verhoog na 10% en sedert Maart 1967 na 15%. 141.

Die onderstaande tabel toon aan die tariewe gehef op dividende wat toeval aan buitelandse aandeelhouders in vyftien Wes-Europese lande : -

Land.	Tarief gehef op dividende toegeval aan buitelandse aandeelhouders.
België	35%
Denemarke	± 34%
Frankryk	± 24%
Griekeland	40.25%
Italië	30%
Luxemburg	15%
Nederland	15%
Noorweë	25%
Oostenryk	17.7%
Portugal	± 25%
Spanje	15%
Swede	30%
Switserland	30%
Verenigde Koninkryk	41.25%
Wes-Duitsland	25%

Afhangende van Suid-Afrika se behoefte aan buitelandse kapitaal kan die belastingtarief op buitelandse beleggers gewissel word, maar in vergelyking met die oorsese tariewe in bogenoemde tabel is dit duidelik dat die tarief nog baie verhoog kan word. Indien dit wenslik is om die herbelegging van winste te stimuleer, kan die tarief op bonusaandeeldividende laer gestel word as dié op kontantdividende, en soos gestel in vorige paragrawe oor belasting op dividende en belastingtariewe, sal maatskappye reeds tot 'n groot mate gedwing word om dividende by wyse van kontant- en veral bonusaandeel te verklaar.

5. DIE SPAARHEFFING:

Die huidige stelsel van spaarheffings is gekoppel aan die belasting betaalbaar deur individue en maatskappye. Die onderliggende gedagte van hierdie anti-inflasioneëre maatreël is om die groeismnelheid van die land se ekonomie te vertraag deur kontantfondse uit die privaatsektor te onttrek en daardeur fondse beskikbaar vir belegging en verbruiksbesteding te verminder. Die huidige stelsel van spaarheffings kan in hierdie verband nie baie effektief wees nie want daar bestaan dikwels nie 'n verband tussen belasbare inkomste en beskikbare kontant nie. Intendeel, soos aangetoon, betaal die groot beleggingsmaatskappye weinig belasting, terwyl hulle oor baie groot bedrae kontant vir belegging beskik.

Om hierdie stelling toe te lig word die jaarlikse wins en belasting betaal deur 'n aantal maatskappye in die AAC-groep oor 'n tydperk van 10 jaar, 1956 - 1965 in SubbylaagV(2), kolomme 2 en 3 onderskeidelik, aangetoon terwyl die beskikbare kontant van hierdie maatskappye in SubbylaagV(3), kolom 5 aangetoon word. As voorbeeld het ons vir die 1965 finansiële jaar die volgende vir 'n paar maatskappye gehad : -

	<u>Netto Wins.</u>	<u>Belasting.</u>	<u>Kontantfondse aan die einde van die jaar.</u>
	<u>R.miljoen.</u>	<u>R.miljoen.</u>	<u>R.miljoen.</u>
Anglo American Corporation of SA Limited	31.0	1.8	108.3
AA Ind. Corporation Limited	8.7	1.7	1.0
Rand Selection Corporation . Limited	19.1	-	20.9
Vereeniging Estates Limited	10.0	2.1	7.3
AA Investment Trust	11.3	0.1	7.4
African and European Invest- ments	5.4	0.1	1.2
OFSITS	8.3	-	7.7
WRITS	5.2	-	-

Met die oog /.....

Met die oog op hierdie sênte, dit wil sê dat die groot beleggingsmaatskappye oor groot bedrae kontant beskik terwyl hulle feitlik geen belasting betaal nie, word voorgestel dat om die spaarhefting meer doeltreffend te maak as 'n maatregel teen inflasie, dit by beleggingsmaatskappye aan beskikbare kontant sowel as aan belasting betaal gekoppel moet word (welke toepassing die hoogste is). Die noodsaaklikheid hiervoor word verder beklemtoon as in aanmerking geneem word dat die beleggingsmaatskappye dikwels as finansiers vir maatskappye in die groep optree en hierdie maatskappye vir die finansiering van hulle uitbreidings dus nie afhanklik is van bankkrediet nie en gevolglik ook nie geraak word deur die beheermaatregels van die sentrale bank nie.

WINS, BELASTING EN DIVIDENDE VAN
4 GROOT MAATSKAPPE EN DIE AAC-
GROEP VIR DIE 10 JAAR TYDPERK
1956 - 1965.

Maatskappy.	Netto Wins voor Belasting.	Belasting betaal.	Toename in verskil tussen Markwaarde en Boekwaarde van Beleggings.	Inkomste uit Beleggings.	Dividende Uitgekeer.
	R Miljoen	R Miljoen	R Miljoen	R Miljoen	R Miljoen
AAC of SA Ltd. en filiaalmaat- skappye	193.9	14.0	186.7	164.8	108.2
OFS Invest- ment Trust Limited	59.8	-	58.1	64.8	52.2
AA Investment Trust Limited	81.2	0.9	97.3	78.1	71.5
WR Investment Trust Limited	44.7	-	56.9	45.9	36.3
<u>TOTAAL:</u> vir 4 Maat- skappye	379.6	14.9	399.0	353.6	268.2

FINANSIËLE ANALISE MET BETREKKING TOT GEKONSOLIDEERDE BELEGGINGSINKOMSTE. WINS VOOR BELASTING
ELASTING EN DIVIDENDE BETAAL EN JAARLIKSE NETTO STYGING IN MARKWAARDE VAN GENOTEERDE AANDELE
AN SEKERE MAATSKAPPYE WAARIN ANGLO AMERICAN CORPORATION OF SOUTH AFRICA LIMITED MAATSKAPPYE
GROEP (AAC-GROEP) DIREKTE OF INDIREKTE BELANGE HET VIR DIE TYDPERK 1956 1965 (FINANSIËLE JARE).

NAAM VAN MAATSKAPPY:	(1) (2) (3) (4) (5)					
	Finan- siële Jaar.	Beleggings- inkomste (Ren- te ontvang uitgesluit).	Wins voor Belasting.	Belasting Betaal.	Dividende Betaal.	Netto Styging In Markwaar- de Van Geno- teerde Aandele.
1. BINNE AAC-GROEP GE- ADMINISTREER:						
Anglo American Corporation of SA Limited en Filiaal Maatskappye						
1956	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen
1957	8.5	8.7	1.2	5.8	-	7.9
1958	9.5	10.9	.9	8.0	37.1	56.7
1959	12.6	15.6	1.2	2.4	9.8	- 59.5
1960	14.1	17.3	1.8	9.8	8.2	42.3
1961	16.3	16.8	1.1	9.8	44.5	33.4
1962	16.6	18.8	1.9	9.9	16.1	
1963	17.4	20.5	.9	11.3		
1964	21.4	25.2	1.6	12.9		
1965	23.0	29.1	1.6	15.5		
TOTAAL:	25.4	31.0	1.8	16.8		
	164.8	193.9	14.0	108.2		186.7

Rand Selection /

Sub-Bylaag V (2) (Vervolg).

Sub-Bylaag V (2) (Vervolg).

NAAM VAN MAATSKAPPIJ:	(1)				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Finan- siële Jaar.	Beleggings- inkomste (Ren- te ontvang uitgesluit).	Wins voor Belasting	Belasting Betaal.	Dividende Betaal	Netto Styging in Markwaar- de Van Geno- teerde Aandele.
	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen
Rand Selection Corporation Ltd.					
1956	1.9	2.3	0.2	1.7	-
1957	2.4	2.4	0.1	1.9	3.7
1958	2.8	3.4	-	1.9	4.6
1959	3.0	3.4	0.1	2.1	16.1
1960	3.0	3.0	0.1	2.1	12.5
1961	9.2	9.6	0.1	7.4	30.3
1962	12.0	12.9	-	9.9	38.8
1963	13.9	14.7	0.1	10.2	35.4
1964	14.7	15.2	-	11.1	7.0
1965	17.1	19.1	-	11.9	30.8
TOTAAL:	80.0	86.0	0.7	60.2	146.3
Anglo American Investment Trust Limited.					
1956	6.0	6.1	0.1	5.3	-
1957	6.1	6.2	0.1	5.3	5.4
1958	5.6	5.8	0.1	5.3	13.4
1959	6.7	6.9	0.1	5.9	24.4
1960	7.6	7.7	0.1	6.5	10.7
1961	7.8	8.0	0.1	6.5	5.8
1962	8.5	8.6	-	7.8	13.1
1963	8.9	9.0	0.1	7.8	17.7
1964	9.9	11.6	0.1	10.8	19.4
1965	11.0	11.3	0.1	10.3	19.6
TOTAAL:	78.1	81.2	0.9	71.5	97.3

Orange Free State /

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Finan- siële Jaar.	Beleggings- inkomste (Ren- te ontvang uitgesluit).	Wins voor Belasting.	Belasting Betaal.	Dividende Betaal.	Netto Styging In Markwaar- de Van Geno- teerde Aandeel.	
	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	
1956	2.1	1.5	-	1.4	-	
1957	3.4	2.7	-	2.8	2.3	
1958	4.7	5.3	-	4.3	23.6	
1959	6.0	5.3	-	5.2	37.2	
1960	6.6	6.3	-	5.5	29.9	
1961	6.8	6.5	-	5.7	8.9	
1962	7.6	7.3	-	6.3	16.8	
1963	8.4	8.1	-	6.8	3.7	
1964	8.9	8.5	-	7.1	5.2	
1965	10.3	8.3	-	7.1	8.1	
TOTAAL:		59.8	-	52.2	59.1	
1956	2.1	2.0	-	2.0	-	
1957	3.8	3.4	-	3.0	4.0	
1958	4.5	5.3	-	3.6	8.7	
1959	4.7	4.5	-	3.6	16.4	
1960	4.9	4.7	-	3.7	7.9	
1961	5.0	4.9	-	3.7	0.3	
1962	5.0	5.0	-	3.8	9.6	
1963	5.1	4.8	-	4.1	5.5	
1964	5.2	4.9	-	4.4	13.4	
1965	5.6	5.2	-	4.4	7.5	
TOTAAL:		44.7	-	36.3	56.9	
Anglo American /						

Sub-Bijlaag V (2) (Vervolg)

Sub-Bijlaag V (2) (Vervolg)

NAAM VAN MAATSCHAPPIJ	(1)					(2)		(3)		(4)		(5)	
	Financiële Jaar	Beleggings- inkomste (Ren- te ontvang uitgesluit).	Wins voor Belasting.	Belasting Betaal.	Dividende Betaal.	Netto Styging In Markwaar- de Van Geno- teerde Aandele- R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen
Anglo American Industrial Corporation Ltd. 1)	1964	2.5	3.7	3	2.0	-						-	
	1965	3.7	8.7	1.7	4.0	5.2						5.2	
	TOTAAL:	6.2	12.4	2.0	6.0	5.2						5.2	
African and European Investment Co. Limited.	1956	1.9	2.0	3.2	1.5	-						-	
	1957	2.4	2.8	0.1	1.9	0.1						0.1	
	1958	2.6	3.3	0.1	1.9	5.2						5.2	
	1959	2.7	3.3	0.2	2.1	2.7						2.7	
	1960	2.8	2.6	0.1	2.1	8.9						8.9	
	1961	2.7	3.0	0.1	2.1	3.9						3.9	
	1962	3.0	3.3	-	2.3	11.0						11.0	
	1963	3.3	3.5	0.1	2.3	2.1						2.1	
	1964	3.4	3.5	-	2.3	3.2						3.2	
	1965	3.7	5.4	0.1	2.9	0.4						0.4	
	TOTAAL:	28.5	32.7	1.0	21.5	15.3						15.3	

The Vereeniging /

Gefinancierd op 27 September 1963.

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Finan- siële Jaar.	Beleggings- inkomste (Ren- te ontvang uitgesluit).	Wins voor Belasting.	Belasting Betaal.	Dividende Betaal.	Netto Styging In Markwaarde Van Geno- teerde Aandele.	
	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	R. miljoen	
1956	1)	2.2	0.1	2.1	1)	
1957	1)	2.3	0.1	2.2	1)	
1958	1)	2.4	0.1	2.3	1)	
1959	.4	5.0	2.0	2.3	-	
1960	.4	5.1	2.1	2.3	0.6	
1961	.5	7.3	1.7	2.5	0.6	
1962	.5	8.4	.2	2.6	0.9	
1963	.6	8.9	2.2	2.6	0.5	
1964	.5	9.3	1.9	2.8	0.9	
1965	.6	10.0	2.1	2.8	0.5	
TOTAAL:		60.9	12.5	24.5	1.8	
SA Townships, Mining and Finance Corp Limited.						
1956	.1	.2	-	.1	-	
1957	.4	.5	0.1	.2	1.3	
1958	.6	0.8	-	.5	2.4	
1959	.8	1.0	0.1	.7	6.4	
1960	.8	1.0	0.1	.7	4.6	
1961	.9	.9	-	.7	0.8	
1962	.9	1.0	-	.7	4.4	
1963	1.1 1)	1.5	0.1	.7	2.0	
1964	1.1	1.4	-	.7	0.7	
1965	1.1	1.5	-	.8	2.9	
TOTAAL:		9.8	0.4	5.8	10.7	

1) Nie beskikbaar nie.

Sub-Bylag V (2) (Vervolg)

6 / ...	NAAM VAN MAATSKAPPY:	(1)					(2)		(3)		(4)		(5)	
		Finan- siële Jaar.	Beleggings- inkomste (Ren- te ontvang uitgesluit).	Wins voor Belasting		Belasting Betaal.	Dividende Betaal.		Netto Styging in Markwaarde Van Geno- eerde Aandele.		R. miljoen		R. miljoen	
	New Central Witwatersrand Areas Limited.	1956	-	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	-
		1957	-	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2	-
		1958	0.1	0.1	-	-	0.0	-	-	-	-	-	0.2	-
		1959	0.1	0.2	-	-	0.1	-	-	-	-	-	0.2	-
		1960	0.1	0.1	-	-	0.1	-	-	-	-	-	0.3	-
		1961	0.1	0.1	-	-	0.1	-	-	-	-	-	-	-
		1962	0.1	0.1	-	-	0.1	-	-	-	-	-	0.3	-
		1963	0.1	0.1	-	-	0.1	-	-	-	-	-	0.3	-
		1964	0.1	0.1	-	-	0.1	-	-	-	-	-	-	-
		1965	0.1	0.1	-	-	0.1	-	-	-	-	-	0.3	-
	TOTAAL:		0.8	0.9	-	-	0.7	-	-	-	-	-	1.1	-
	TOTAAL vir 10 maatskappye:	1956 tot 1965	479.3	582.3	31.5	386.9	569.5	-	-	-	-	-	-	-

2. Buite AAC-Groep

7/....

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

NAAM VAN MAAATSKAPPIJ:	Finan- siele Jaar.	Beleggings- inkomste (Ren- te ontvang uitgesluit).	Winst voor Belasting.	Belasting Betaal.	Dividende Betaal.	Netto Stijging In Markwaarde Van Geno- teerde Aandele. R. miljoen
2. <u>BUITE AAC-GROEP GE- ADMINISTREER:</u> De Beers Consolidated Mines Limited.	1956	12.8	59.5	18.3	17.9	1.1
	1957	15.3	63.2	16.7	17.9	16.3
	1958	15.8	52.4	12.2	17.9	23.7
	1959	19.2	65.9	17.6	22.9	23.5
	1960	23.4	62.7	17.6	22.9	0.3
	1961	21.6	70.9	20.9	25.4	17.1
	1962	22.4	60.7	11.2	27.1	11.8
	1963	22.8	79.3	22.9	27.1	10.8
	1964	30.4	108.3	28.6	32.3	12.4
	1965	32.3	114.8	32.1	35.7	
<u>TOTAAL:</u>	216.0	737.7	198.1	247.1	70.0	

Sub-Bylaag V (3).

Sub-Bylaag V (3).

TOTALE BATES GENOTTERDE H'LEGGINGS
FILLIALE
VAN AAC EN SY
FILLIALE
MAATSKAPPGROEP
OF SA LIMITED
MAATSKAPPGROEP
WAT STREK OOR DIE TYDPERK
1956 TOT 1965 (FINANSIELE JARE)
DE KAPITAAL EN OPGEHOOPT WINS
EN RESERWES
VAN AAC EN SY
FILLIALE
MAATSKAPPGROEP
OF SA LIMITED
MAATSKAPPGROEP
WAT STREK OOR DIE TYDPERK
1956 TOT 1965 (FINANSIELE JARE)

NAAM VAN MAATSKAPPY:

1. BINNE AAC-GROEP GEAD-
MINSTREER:
Anglo American Corporation
of SA Limited en Filiaalmpyc.

Finan- siele Jaar.	Totale Bates (sonder die toe- name in kolom (4)).	Genoteerde Beleggings.			Kon- tant fond- se.	Kapi- taal Opbe- taal.	Opge- hoofte- winste en Re- ser- wes.	Totale 1) Bates
		Mark- waar- de.	Boek- waar- de.	Sur- plus oor Boek- waar- de.				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (1) + R. milj.
1956	183.9	117.0	54.0	63.0	65.2	12.6	55.4	246.9
1957	184.0	138.0	67.1	70.9	42.8	14.3	66.9	254.9
1958	222.2	180.0	72.0	108.0	72.7	14.7	76.8	330.2
1959	274.4	254.3	89.6	164.7	119.3	15.2	90.9	439.1
1960	307.6	195.0	89.8	105.2	148.4	15.3	93.8	412.8
1961	301.6	215.9	102.5	113.4	132.1	15.4	106.2	415.0
1962	288.9	272.2	116.5	155.7	105.3	15.8	122.4	444.6
1963	264.9	241.0	149.8	209.2	88.5	17.4	158.5	505.1
1964	336.2	344.1	149.5	232.6	109.9	17.4	171.1	563.8
1965	336.1	388.4	138.7	249.7	109.3	17.5	187.7	595.8

1) Totale Bates @ Boekwaarde plus surplus van mark-

Rand Selection /.....

Sub Bylaag V (3) (Vervolg)

NAAI VAN MAATSKAPPY:	Finansiële Jaar.	Totale Bates (sonder die toe-name in kolom (4)).	Gendeerde Belegings.				Kon-tant-fond se	Kapitaal Opbe-taal.	Opge-hoopte winste en Re-ser-wes.	Totale Bates 1)
			Mark-waarde.	Boek-waarde.	Sur-plus oor Boek-waarde.					
Rand Selection Corporation Limited.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (1) + (4).		
	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.		
	1956	27.2	34.7	13.7	21.0	3.2	3.8	15.5	48.2	
	1957	26.6	31.9	14.6	17.3	2	3.8	15.7	43.9	
	1958	27.2	35.7	13.8	21.9	1.9	3.8	16.4	49.1	
	1959	28.1	52.1	14.1	38.0	2.2	3.8	17.3	66.1	
	1960	26.9	39.3	13.8	25.5	2.1	3.8	17.9	52.4	
	1961	166.8	172.8	117.0	55.8	24.3	16.5	118.1	222.6	
	1962	172.5	222.2	127.6	94.6	21.7	16.5	120.3	267.1	
	1963	185.7	267.4	137.4	130.0	21.0	17.0	123.9	315.7	
1964	195.2	278.7	141.7	137.0	20.9	17.0	132.4	332.2		
1965	197.8	317.8	150.0	167.8	20.9	17.0	137.2	365.6		
Anglo American Investm. Trust Ltd.	1956	25.8	32.4	8.1	24.3	6.2	10.0	12.4	50.1	
	1957	26.7	28.1	9.2	18.9	6.0	10.0	13.2	45.6	
	1958	27.1	41.3	9.0	32.3	6.9	10.0	13.6	59.4	
	1959	28.5	65.8	9.1	56.7	7.8	10.0	14.5	85.2	
	1960	30.1	56.4	10.4	46.0	6.0	10.0	15.5	76.1	
	1961	31.0	63.9	12.1	51.8	4.7	10.0	17.0	82.8	
	1962	32.3	77.1	12.2	64.9	6.0	10.0	17.8	97.2	
	1963	33.4	94.8	12.2	82.6	7.2	10.0	18.9	116.0	
	1964	35.4	115.0	13.0	102.0	7.9	10.0	19.6	137.4	
	1965	37.2	136.8	15.2	121.6	7.4	10.0	20.4	158.8	

1). Totale Bates @ Boekwaarde plus surplus van markwaarde bo Boekwaarde van Belegings.

Orange Free State /

Finan- siele Jaar.	Totale Bates (sonder die toe- name in kolom (4)).	Genoteerde Beleggings.			Kon- tant- fond- se.	Kapi- taal Opbe- taal.	Opge- hoopte winste en Re- ser- wes.	Totale Bates (1)
		Mark- waar- de.	Boek- waar- de.	Sur- plus oor Boek- waar- de.				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (1) + (4) + (7)
	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.
NAAM VAN MAATSKAPPY:								
Orange Free State Investment Trust Limited (OFSITS).	1956	37.3	65.5	34.6	30.9	9.1	16.7	68.2
	1957	37.2	67.8	34.6	33.2	9.1	16.6	70.4
	1958	41.5	93.1	36.3	56.8	10.3	24.2	98.3
	1959	46.7	132.0	38.0	94.0	10.9	28.7	140.0
	1960	47.8	103.9	23.5	64.1	10.9	29.5	111.9
	1961	47.2	94.9	39.7	55.2	10.9	28.6	102.4
	1962	48.7	111.7	39.7	72.0	10.9	29.6	120.0
	1963	49.7	115.4	39.7	75.7	10.9	30.9	125.4
	1964	51.5	122.7	41.8	80.9	10.9	32.3	132.4
	1965	52.6	133.0	44.0	89.0	10.9	33.5	141.0
West Rand Investment Trust Ltd. (WRITS).	1956	27.3	45.1	25.7	19.4	9.8	12.0	46.7
	1957	30.5	49.1	25.7	23.4	10.3	13.9	53.9
	1958	32.4	57.3	25.2	32.1	10.3	15.5	64.5
	1959	33.2	74.4	25.9	48.5	10.4	16.5	91.7
	1960	34.5	69.2	28.6	40.6	10.5	18.0	75.1
	1961	36.4	70.9	30.6	40.3	10.6	19.6	76.7
	1962	39.1	85.3	35.4	49.9	11.0	22.7	89.0
	1963	39.6	91.1	35.7	55.4	11.0	23.4	95.0
	1964	42.4	107.2	38.4	68.8	11.0	23.8	111.2
	1965	42.5	114.6	38.3	76.3	11.0	24.6	118.8
1) Totale Bates @ Boekwaarde plus surplus van markwaarde bo Boekwaarde van Beleggings							Anglo American /	

Sub-Bijlaag V (3) (Vervolg)

NAAM VAN MAATSCHAPPIJ:	Financiële Jaar.	Totale Bates (sonder die toe-namc in kolom (4)).	Genoteerde Beleggings.			Kon-tant-fond-se.	Kapi-taal Ophe-taal.	Opge-hoofte winste en Re-ser-ven.	Totale Bates ¹⁾
			Mark-waar-de.	Boek-waar-de.	Sur-plus oor Boek-waar-de.				
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (1) + (4) + (7)
Anglo American Industrial Corp. Limited (AMIC). ²⁾	1964	R. milj. 80.3	R. milj. 70.2	R. milj. 41.6	R. milj. 28.6	R. milj. 1.8	R. milj. 13.3	R. milj. 61.0	R. milj. 108.9
	1965	84.3	66.6	43.2	23.4	1.0	13.5	64.4	107.7
African and European Investment Co. Limited.	1956	24.7	29.5	14.1	15.4	3.9	7.7	12.4	40.1
	1957	21.9	29.9	14.6	15.3	.8	7.7	12.5	37.2
	1958	23.2	35.8	15.3	20.5	1.0	7.7	13.5	43.7
	1959	24.5	39.9	16.7	23.2	1.1	7.7	14.8	47. -
	1960	24.4	31.8	17.5	14.3	.1	7.7	15.2	35.7
	1961	25.2	36.3	18.1	18.2	0.4	7.7	16.0	43.4
	1962	26.4	47.9	18.7	29.2	1.0	7.7	16.9	55.6
	1963	28.9	47.2	20.1	27.1	-	7.7	18.2	56.0
	1964	36.4	50.3	20.0	30.3	-	7.7	19.4	60.7
	1965	32.4	50.8	20.1	30.7	1.2	7.7	21.3	63.1

The Vereeniging /

1) Totale Bates @ Boekwaarde plus surplus van markwaarde bo Boekwaarde van Beleggings.

2) Gehkorporeer op 27 September 1963.

Sub-bylaag V (3) Vervolg

Sub Bylaag V (3) (Vervolg).

South Africa

5 /

NAAM VAN MAATSKAPPY:	Finan- siële Jaar.	Totale Bates (sonder die toe- name in kolom (4)).	Genoteerde Beleggings.				Kon- lant- fond- se.	Kapi- taal- Opbe- taal.	Og- e- hopte winste en Re- ser- wes.	Totale 1) Bates
			Mark- waar- de.	Boek- waar- de.	Sur- plus oor Boek- waar- de.	(4)				
		R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. miljoen
The Vereeniging Estates Limited.	1956	21.3	-	1.8	-	5.5	5.5	14.0	21.3	
	1957	21.9	-	2.8	-	8.8	5.5	14.8	21.9	
	1958	22.2	-	2.9	-	1.3	5.5	15.1	22.2	
	1959	45.6	3.6	3.0	0.6	8.1	5.5	21.7	46.1	
	1960	49.6	3.8	3.8	-	9.4	5.5	22.5	47.7	
	1961	50.2	4.5	3.9	0.6	8.8	5.5	24.1	49.9	
	1962	51.6	5.6	4.1	1.5	8.9	5.5	26.8	53.1	
	1963	53.6	6.3	4.3	2.0	9.6	5.5	28.0	55.6	
	1964	56.0	7.2	4.3	2.9	9.0	5.5	29.8	58.9	
	1965	59.7	6.9	4.5	2.4	7.3	5.5	31.9	62.1	

1) Totale Bates is boekwaarde plus surplus van markwaarde bo Boekwaarde van Beleggings.

2) Nie beskikbaar nie.

6 / ...	NAAM VAN MAATSKAPPY:	Finansiële Jaar.	Totale Bates (sonder die toename in kolom (4)).	Genoteerde Beleggings.			Kon-tant-fond-se.	Kapitaal Opbe-taal.	Opge-loop-te winste en Re-ser-wes	Totale Bates 1)
				Mark-waar-de.	Boek-waar-de.	Sur-plus oor Boek-waar-de.				
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (1) + (7)
			R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. miljoen.
		1956	5.9	9.5	2.7	6.8	.3	4.8	.8	12.7
		1957	6.1	8.3	2.8	5.5	.3	4.8	.9	11.6
		1958	6.7	10.6	2.7	7.9	.7	4.8	1.3	12.6
		1959	7.1	17.0	2.7	14.3	.9	4.8	1.5	21.4
		1960	7.5	12.6	2.9	9.7	1.0	4.8	1.9	17.2
		1961	7.5	12.2	3.3	8.9	.7	4.8	1.9	16.4
		1962	7.7	17.2	3.9	13.3	.5	4.8	2.1	27.0
		1963	8.2	19.1	3.8	15.3	1.0	4.8	2.6	23.5
		1964	8.9	18.8	4.2	14.6	2.1	4.8	3.2	23.5
		1965	9.5	21.7	4.2	17.5	2.5	4.8	3.7	27.0

New Central /

- 1) Totale Bates @ Boekwaarde plus surplus van markwaarde bo Boekwaarde van Beleggings.
- 2) Insluitende Debiteure.

NAAM VAN MAATSKAPPE:	Finansiële Jaar.	Totale Bates (sonder die toename in kolom (4)).	Genoteerde Beleggings.			Kontrakt-fondse.	Kapitaal Opbe-taal	Oge-kerpte winste en Re-ser-wes	Totale Bates 1)
			Mark-waarde.	Boek-waarde.	Sur-plus oor Boek-waarde.				
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (1) + (4)
		R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. miljoen.
New Central Witwatersrand Areas Limited.	1956	1.1	.8	.9	- .1	-	.9	.2	1.0
	1957	1.1	.9	.9	-	-	.9	.2	1.1
	1958	1.1	1.1	.9	.2	0.0	.9	.2	1.3
	1959	1.1	1.4	1.0	.4	0.1	.9	.1	1.5
	1960	1.1	1.2	1.1	.1	-	.9	.1	1.2
	1961	1.1	1.2	1.1	.1	-	.9	.1	1.2
	1962	1.2	1.6	1.2	.4	-	.9	.1	1.6
	1963	1.1	1.8	1.1	.7	-	.9	.1	1.8
	1964	1.3	2.0	1.3	.7	-	.9	.3	2.0
	1965	1.4	2.3	1.3	1.0	-	.9	.4	2.4
TOTAAL: vir 10 Maatskappye:		853.5	-	-	779.4	156.3	-	-	1,632.9

2. BUITE/.....

1) Totale Bates @ Boekwaarde plus surplus van markwaarde bo Boekwaarde van Beleggings.

Finan- siële Jaar.	Totale Bates (sonder die toe- name in kolom (4)).	Genoteerde Beleggings.			Kor- rant- fond- se.	Kor- porat- ie- taal.	Opge- bouwde woning- en Re- ser- ves	Totale Bates 1)
		Mark- waar- de.	Boek- waar- de.	Sur- plus oor Boek- waar- de.				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (1) + (7)
	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.	R. milj.
1956	306.6	50.1	43.2	6.9	68.9	12.1	209.2	313.5
1957	333.9	57.7	49.7	8.0	69.5	12.1	232.7	340.9
1958	353.1	79.3	55.0	24.3	83.0	12.1	248.0	371.4
1959	382.4	110.4	62.4	48.0	100.5	12.5	276.1	430.4
1960	423.7	126.5	102.0	24.5	115.6	12.5	324.2	510.2
1961	360.4	104.8	80.0	24.8	125.9	12.5	240.9	385.2
1962	357.7	122.6	80.7	41.9	118.5	12.5	253.0	399.6
1963	389.4	140.2	86.5	53.7	143.3	12.5	273.7	443.1
1964	433.4	157.2	92.7	64.5	154.7	21.0	292.5	497.9
1965	464.0	174.8	97.9	76.9	167.8	21.0	312.5	540.9

1) Totale Bates @ Boekwaarde plus surplus van
markwaarde bo Boekwaarde van Beleggings.

/RVZ

/26 Julie 1967.

Sub-Bylag V (4)

'N ILLUSTRASIE VAN DIE GROOTSTE BRONNE VAN FINANSIËLE GROEI VIR 'N AANTAL MAATSKAPPY. BINNE DIE AAC GROEP, NAAMLIK APPRESIASIES IN GENOTERDE AANDELEBELEGINGS, WINSTE NA BELASTING EN DIVIDENDE BETAAL, MET 'N AANWYDING VAN DIE RELATIEF KLEIN OPBETAALEDE AANDELEKAPITAAL VIR DIE BOEKJARE 1961 TOT 1963.

NAAM VAN MAATSKAPPY.	Boek- jaar.	(1)		(2)		(1) en (2)	
		Netto Styging in Markwaar- de van Geno- teerde Beleggings.	Wins na Belasting en dividende betaal.	Opbetaalde Aandele- kapitaal.	Finansiële groei per jaar.		
BINNE DIE AAC-GROEI							
1. Anglo American Corp of SA Ltd. en filia's	1961	8.2	7.0	15.4	15.2		
	1962	42.3	8.3	15.8	50.6		
	1963	44.5	10.7	17.4	50.2		
2. Rand Selection Corp. Limited	1961	30.3	2.1	16.5	32.4		
	1962	38.8	3.0	16.5	41.8		
	1963	35.4	4.4	17.0	39.8		
3. Anglo American Invest- ment Trust Limited	1961	5.8	1.4	10.0	7.2		
	1962	13.1	0.8	10.0	13.9		
	1963	17.7	1.1	10.0	18.2		
4. Orange Free State In- vestment Trust Limited	1961	- 8.9	0.8	10.9	- 8.1		
	1962	16.8	1.0	10.9	17.8		
	1963	3.7	1.3	10.9	5.0		
				5. /			

Sub-Bylag V (4)

Sub-Bylaag V (4) (Vervolg).

Sub-Bylaag V (4) (Vervolg).

		(1)		(2)		(1) en (2)	
NAAM VAN MAATSKAPPY.	Boek-jaar.	Netto Styging in Markwaarde van Genoteerde Beleggings.	Wins na Belasting en dividende betaal.	Opbetaalde Aandeelkapitaal.	Finansiële groei per jaar.		
		R. miljoen.	R. miljoen.	R. miljoen.	R. miljoen.		
<u>BINNE DIE AAC-GROEP:</u>							
5. West Rand Investment Trust Limited	1961	0.3	1.2	10.6	0.9		
	1962	9.6	1.2	11.0	10.8		
	1963	5.5	0.7	11.0	6.2		
6. African and European Investment Company	1961	3.9	0.8	7.7	4.7		
	1962	11.0	1.0	7.7	12.0		
	1963	2.1	1.1	7.7	1.0		
7. Vereeniging Estates Limited	1961	0.6	3.1	5.5	3.7		
	1962	0.9	5.6	5.5	6.5		
	1963	0.5	4.1	5.5	4.6		
<u>TOTAAL VIR 7 MAATSKAPPY:</u>							
	1961	39.6	16.4	76.6	56.0		
	1962	132.5	20.9	77.4	153.4		
	1963	105.2	23.4	79.5	128.6		

VOORSTELLE VIR DIE ONTWIKKELING VAN DIE
BANTOETUISLANDE.

1. Oorwegings ten opsigte van toelating van blanke privaatkapitaal:

Met die oog op die Regering se beleid van afsonderlike ontwikkeling kom die vraag pertinent na vore of die bantoe in sy tuisland oorgelaat moet word aan sy eie vermoë om kapitaal en ondernemerstalent vanuit sy eie geleedere te mobiliseer en, terwyl mens besef hoe beperk die bantoe se kapitaal en hoe ontoereikend sy ondernemerstalent is, in hoeverre die blanke en sy vermoëns in die bantoegebiede toegelaat moet word.

Ten opsigte van kapitaal word gevoel dat blanke stemregdraende privaatkapitaal nie in die bantoe-tuislande toegelaat behoort te word nie, vir die volgende redes :-

- a) Dit sou 'n onnodige en gevaarlike afwyking wees van bestaande Regeringsbeleid.
- b) Dit sou gevestigde regte aan blankes verleen wat nie uitgeskakel kan word sonder onrealistiese teenmaatreëls en kunsmatige vasstelling van termyne, waarna die blanke hom sal moet onttrek en die bantoe sal moet oorneem nie. Aan die einde van 'n gesette termyn mag 'n suksesvolle onderneming baie gou tot niet gaan deur nie-beskikbaarheid van bekwame bantoe-ondernemers. Weens die verskeidenheid van bedrywe waaruit 'n land se ekonomiese ontwikkeling bestaan, is 'n verskeidenheid van kennis en bestuursvermoëns nodig waaroor daar geen sekerheid kan bestaan dat die bantoe dit by verstryking van 'n voorafbepaalde termyn sal besit nie. Die noodsaaklikheid van 'n gesette termyn kan slegs geld vir korttermyn-projekte, en sal ongetwyfeld roofofbou tot gevolg hê.

c) Met die /.....

- c) Met die onvermoë, as ondernemer, wat die bantoe tot dusver geopenbaar het, sal blanke kapitaaldeelname, ditsy ten volle of op 'n "vennootskapsbasis", miskien vir eeue lank nie onttrek kan word sonder om bankrotskappe en werkloosheid tot gevolg te hê nie, tensy die blanke kapitaalondernemings net weer deur ander blankes oorgeneem word. Dit kan permanentheid veronderstel. Veral ontwikkelingsbelange wat soms van 'n langtermyn-aard moet wees om suksesvol te word, sal beswaarlik blanke ondernemerskapitaal lok as dit selfs na 'n redelike lang termyn en selfs teen markwaarde verplig word om uit te tree.
- Indien blanke kapitaal op 'n "vennootskapsbasis" toegelaat word sonder voorsiening vir uiteindelijke onttrekking, sou dit onvermydelik tot integrasie en verdeling van ons beleid lei; dit sou ons landsbeleid negeer.
- d) Met ons kennis van die bantoe se bestuursonvermoë en gebrek aan kennis sou blanke privaatkapitaal, selfs met welke voorbehoude ookal, uiteindelik 'n permanente aard aanneem en enige beperkings of voorbehoude betekenisloos word, sodat die ekonomie van die gebiede dan gevaar sal loop om mettertyd inderwaarheid deur groot beleggers en moontlik internasionaliste of "wêreldbürger"-instansies beheer te word.
- e) Blanke privaatkapitaal wat op so 'n basis toegelaat word, sou die bantoe-ondernemer geen konkurrensiekanse toelaat nie en hy sal geen moontlikhede gehad word om in sy gebied se ekonomie 'n ander rol as 'n kunsnatige of ongeskikte te speel nie. Dat die gewese Protektorate hulself vir privaatbelegging oopgooi, beteken nie dat die RSA dit in sy bantoegebiede moet doen nie. Ons beskerm juis die bantoe teen ongeregverdigde kompetisie waarteen hy met sy beperkte ontwikkeling nie opgewasse sal wees nie; en ons beleid is pertinent daarop gemik om sy eie tuisland en die instellings wat deur die ontwikkeling daarvan meegebring sal word vir hom te reserveer, in teenstelling met permanente of langdurige integrasie in projekte waarin die blanke die baas bly.

Die betoel wat die drie gewese Protektorate in hierdie verband mag toepas word feitlik op hulle afdwing deur die feit dat hulle nie op 'n ander wyse kapitaal sal kan trek nie, tensy die RSA, wat alternatiewe metodes het om sy bantoetuislande vinnig en doeltreffend te ontwikkel, ook daar die ontwikkeling sou be-
werkstellig.

2. Moontlike kapitaalbronne vir ontwikkeling van die bantoetuislande:

Daar word voorgestel dat die BBK vervang word met 'n groot finansie-
ringskorporasie met 'n ander naam, byvoorbeeld Bantoetuislandeontwikkeling
Finansieringskorporasie (BTOFK), wat, soos 'n tweede NOK, in samewerking
met elke afsonderlike bantoegebiedsoowerheid die ontwikkeling van die onder-
skeie tuislande sal finansier uit die volgende bronne : -

a) Besparings deur bantoes:

Alle besparings deur bantoes by deposito-nemende en ander
finansiële instellings, insluitende die Posspaarbank, in die
blanke gebiede van die RSA kan deur wetgewing beskikbaar
gemaak word aan die BTOFK vir belegging in ontwikkeling
van die bantoetuislande en -gebiede. Hierdie fondse kan
geskei word op basis van die verskeie bantoevolksgroepe en
gekanaliseer word vir die ontwikkeling van die betrokke groep
se tuisland. Die opneem van deposito's deur die instel-
lings en verantwoordelikheid teenoor inleërs bly onveran-
derd; die belegging daarvan word egter gekanaliseer en die
aanspreeklikheid vir terugbetaling met gangbare verdienste
daarop word gewaarborg deur BTOFK, gerugsteun deur die
Staat.

b) Winst op bantoebier:

'n Sekere persentasie van winste van munisipaliteite en ander
instansies ten opsigte van verkope van bantoebier kan aan
BTOFK oorbetal word.

c) Bewilliging:

Fondse gestem deur die Regering van die RSA.

d) Institusionele /.....

d) Institusionele beleggers:

Lenings en nie stemregdraende effekte uit fondse voorsien deur institusionele beleggers, soos pensioenfondse en versekeringsmaatskappye gewaarborg deur die Regering van die RSA.

e) Heffingsgebede:

Een van die belangrike redes vir die ontwikkeling van die bantoe-tuislande en randgebiede is om, deur ontwikkeling en aktiwiteit, werkgeleentede in die tuisgebiede en randgebiede te skep, sodat die bantoe in toekoms in sy eie gebied sal hê en dus nie die stede in blanke gebiede in toenemender mate sal verswart nie. Daarom is ook nywerheidsdesentralisasie vir die RSA noodsaaklik. Hoofsaaklik groot beleggers het tot nou toe min entoesiasme getoon vir desentralisasie.

Om die toenemende verwagting van die RSA te stuit, is dit dus noodsaaklik dat die vryheid van keuse van die plek van vestiging van nuwe nywerhede en vir die uitbreiding van bestaandes nie aan die willekeur van nyweraars oorgelaat word nie, maar ter bevordering van desentralisasie en veral na randgebiede, deur die Staat streng beheer word; skriftelike toestemming deur die Staat sal nodig wees vir die plasing van nywerhede in gedefinieerde gevestigde blanke nywerheidsgebiede.

Wat bestaande nywerhede en bantoe-werkgewers in sulke gevestigde gebiede betref, ten einde indiensneming en die daarmee gepaardgaande koste verbonde aan vestiging van bantoe-arbeid te ontmoedig en die klimaat gunstiger te maak vir desentralisasie, kan 'n heffing op alle werkgewers van bantoes opgelê word, gebaseer op 'n voorafberekende bedrag per bantoe in diens in die gedefinieerde gebiede. Die bedrag van die heffing sal bepaal word na gelang van die omvang van verdere finansiering benodig vir ontwikkeling van die tuislande nadat die beskikbare fondse uit voorgaande vier bronne bepaal is en sal saamhang met en hersien word in terme van die aantal bantoes in diens in gedefinieerde gebiede van die RSA. Sekere vrystellings van die heffing kan deur die Staat toegelaat word, byvoorbeeld in die geval van grensbedrywe wat nie elders kan vestig nie.

f) Fondse van bantoe-owerhede:

Benewens bogenoemde bronne kan bantoe-owerhede van tyd tot tyd sell fondse stem en beleggings in die bantoe-gebiede self, deur bantoe in finansiële instellings, behoort nie toegelaat te word om vir belegging na die blanke gebiede van die RSA oorgeplaas te word nie.

g) Bedryfswinste:

Uiteindelik sal finansiering tot 'n groot mate verkry word uit winste wat toeval aan ontwikkelingskorporasies wat deur toedoen van die BTOFK tot stand gebring kan word.

3. Ondernemerstalent:

Blanke ondernemersvermoë, "know-how" en bestuur vir die ontwikkeling van die bantoegebiede hoef nie gepaard met kapitaalbelegging verkry te word nie. Die BTOFK kan deur eie opgeleide personeel of in samewerking met deskundiges wat vir die doel gehuur word, grondige ondersoeke doen om vas te stel watter ondernemings van betekenis lewensvatbaarheid kan hê.

Om voorligting aan die bantoe te gee en kapitaal tot sy beskikking te stel sal sy nut hê, maar uit ons kennis van die bantoe het ons geen reg om te aanvaar dat hy die aktiwiteit sal inisieer en bestuur nie, wat baie gou en op 'n groot skaal nodig is om te verhoed dat ons beleid algaande verydel word en blanke stede en gebiede verswart. Ewe min moet hierdie probleem ons dwing om ons beleid opsy te sit, deur die ontwikkeling van bantoegebiede permanent aan blanke privaatinisiatief en -kapitaal te oorhandig, al sou laasgenoemde dalk beter wees as om ons land algaande te laat verswart.

As mens kon verwag dat die bantoe na sê 30 jaar al die nodige kennis en bestuursvermoëns sou hê om sy eie instellings te bestuur en uit te bou, sou die aanwending van blanke privaatkapitaal en -inisiatief met termynbeperkings waarskynlik nie onaanvaarbaar gewees het nie; sulke vooruitsigte sou egter wensdenkery wees. Indien so 'n stelsel toegepas word sou beperkings oor die loop van 30 jaar verslap moet word en uiteindelik verdwyn; 'n toestand sal ontstaan wat nie weer ongedaan gemaak sal kan word nie.

As die BTOFK oor voldoende fondse vir die ontwikkeling van elke afsonderlike bantoeluisland beskik en stappe in al die moontlike sektore doen met blanke privaat "know-how" en inisiatief soos hierin beskryf, behoort die bantoeluislande die nodige ontwikkeling met die nodige spoed te gemaak sonder dat struikelblokke gelê word in die pad van ons beleid of van die effektiewe uiteindelijke beheer deur die bantoe oor die ekonomie van sy tuisland.

Die BTOFK behoort die misie te mobiliseerder van kapitaal vir doeleindes van tuislande ontwikkeling te wees en behoort ook die finale verantwoordelikheid daarvoor te he, met verantwoordelikheid om, in direkte samewerking met die betrokke bantoegebiedsowerheid en, natuurlik ons Staatsinstansies, ontwikkeling te inisieer.

Vir elke gebiedsowerheid kan 'n ontwikkelingskorporasie bestaan, byvoorbeeld 'n Transkei-ontwikkelingskorporasie (TOK). In elkeen van hierdie ontwikkelingskorporasies kan die betrokke gebiedsowerheid en die BTOFK 50 : 50 seggenskap hê maar die fondse sal hoofsaaklik deur die BTOFK voorsien word. Daar sal egter van die gebiedsowerhede verwag word om ook fondse en algaande meer fondse te stem vir hul onderskeie ontwikkelingskorporasies.

Finansiering van die ontwikkeling in die Transkei sal dan byvoorbeeld gedoen word deur die TOK en nie deur die BTOFK nie. Hierdie ontwikkelingskorporasies behoort nie 'n mindere verantwoordelikheid te hê vir inisiëring van aktiwiteit as die BTOFK nie; trouens hulle behoort vir ontwikkelingsdoeleindes feitlik outonoom op te tree hoewel hulle deur die BTOFK gefinansier word.

Die betrokke ontwikkelingskorporasies sal dan ontwikkel tot groot staatskorporasies, vergelykbaar met die wyse van funksionering van IRI ¹⁾ in Italië. Elkeen sal self besigheidsinstellings onder verskillende maatskappye beheer in verskillende aktiwiteitsrigtings, elkeen bestuur deur sy eie personeel. Daarbenewens sal elke ontwikkelingskorporasie ook

aan /.....

1) Istituto per la Ricostruzione Industriale
(Institute for the Reconstruction of Industry).

aan bantoe-individue en -maatskappye in sy gebied die geregverdigde en nodige finansiering verskaf vir besigheidsaktiwiteit vir hulle eie rekening. 'n Ontwikkelingskorporasie wat sy fondse van die BTOFK kry sal aan laasgenoemde rente en delging betaal en sal op sy beurt rente en wins ontvang op die belegging van sy fondse wat in 'n onbeperkte aantal rigtings kan wees aan maatskappye en individue.

In die ondersoek van ontwikkelingsprojekte kan die BTOFK en die ontwikkelingskorporasie ten nouste met mekaar saamwerk, asook met die RSA se Staatsinstellings en met korporasies en individue in die Republiek wat oor die "know-how" en ervare personeel beskik.

4. Bedrywe wat ontwikkel kan word:

Uiteindelik behoort natuurlik alle bedryfsaktiwiteit wat in 'n staat voorkom geëk te word, maar omdat nywerhede aanvanklik hoofsaaklik grondstowwe uit die landbou en die bodem sal verwerk, behoort die inisiële klem moontlik gelê te word op landbou-ontwikkeling en op die nywerhede wat daaruit voortvloei. Daar word byvoorbeeld gedink aan groot blankbestuurde landbouprojekte vir heeste, skape, bokke, tee, koffie, sisal, katoen, bebossing, mielies, bone, sojabone en ander produkte. So byvoorbeeld kan die betrokke OK (Ontwikkelingskorporasie) grond van die BGO (Bantoe Gebiedsowerheid) huur en groot boerderye ontwikkel wat kan voorsien in die gebied se voedselbehoefes, kan dien as groot werkgewer, en as proefplase vir eksperimentering vir alternatiewe landbougewasse en om die geskikste gebied vir elke gewas en boerderysoort te bepaal.

Aanvanklik sal die hele plaas onder bestuur van blanke OK-werknemers wees met bantoe-arbeid. Met verloop van tyd en namate die bantoes in kennis van boerdery-metodes vorder, word hulle al meer en meer in die bestuur opgeneem. Uiteindelik kan die bantoe die geleentheid gebied word om eienaarskap en volle verantwoordelikheid te verkry. Hier kan langtermynvoorwaardes vir aankoop gereël word deur middel van 'n eie bantoe-landboubank.

Nywerhede wat uit die landbou voortvloei kan insluit : ingelege vleis, beenmeel, plantones, graanmeulens, poetermelk, kaas en botter, looiery en bewerking van leer, skoenmakery, ingelege groente, tekstiel, touvervaardiging, vleg van matte en mandjies, saagmeulens, papierprodukte, inflasiehuise, verpakkingshouers, doodkiste, ystermedery vir landbougereedskap, werksinkels vir die herstel van landbougereedskap, draadvervaardiging, ensovoorts.

Verdere nywerhede sal waarskynlik die volgende insluit : staalwerkende industrie, maak van skottels, pikke, grawe, emmers, giet van potte, ens., bouwerk, steenmakery, maak van betonvoorwerpe, slyp van onedele gesteentes, mynbou.

In die laaste plek is daar instellings wat uit voorgaande sal ontstaan soos byvoorbeeld finansiële instellings soos landbank, depositonemende-instellings, ens.; handelsondernemings soos landboukoöperasies, ens.

Aandag kan ook geskenk word aan die invoer van grondstowwe uit die blanke gebiede vir bedrywe waarvoor die bantoe 'n natuurlike aanleg het byvoorbeeld die vleg van pruike, grafsteenmakery.

Ten opsigte van ekonomiese oorwegings wat van toepassing gemaak kan word op bedrywe in die bantoegebiede en op hul produkte kan oorweging geskenk word aan die volgende : -

- a) Die bantoegebiede en die res van die RSA behoort deurgaans as 'n wedersydse vry mark sonder enige tariefmure gesien te word.
- b) Verder moet voorkom word dat nywerhede wat in bantoegebiede tot stand kom ondergrawe word deurdat produkte wat in blanke gebiede vervaardig word in die bantoegebiede verkoop word teen pryse laer as heersende pryse in blanke gebiede.

c) /.....

b) Universiteite en opvoedkundige instellings:

Leerplanne behoort moontlik aangepas te word by die tradisies en behoeftes van elke bevolkingsgroep, met inagneming van kennisvereistes vir sy eie tuisland se ekonomiese en sosiale struktuur, asook vir mededinging met blanke en ander bevolkingsgroepe binne en buite sy grense. 'n Akademiese kwalifikasie wat van groot waarde in 'n hoogsontwikkelde land is, kan feitlik nutteloos wees in 'n onderontwikkelde gebied; andersyds moet die onderhandelingsvermoë van die bantoe nie gekortwiek word deur ontoereikende opleiding wat hom vir ander ten prooi mag stel nie.

c) Privaat inkomstebelasting:

Weens die algemeen laer lewensstandaard van die bantoe in vergelyking met dié van die blanke, kan oorweging geskenk word aan die wysiging van die bestaande privaat inkomstebelastingskaal waarvolgens die bedrag van belasbare inkomste, wat vrygestel word van inkomstebelasting, tans gelyk is vir blankes en bantoes.

Die bedrag vrygestel van belasting in die geval van die bantoe kan aansienlik verlaag word en addisionele inkomste op hierdie wyse verkry, kan aangewend word ter ontwikkeling van die bantoetuislande.

d) Infrastruktuur:

Die daarstelling van die vereiste infrastruktuur waar dit nodig is vir die ontwikkeling van die bantoegebiede, sal aanvanklik die verantwoordelikheid van die sentrale Regering en, waar toepaslik, van die betrokke gebiedsoowerheid moet bly. Dit volg egter uit die funksies van die BTOFK dat hierdie liggaam in 'n baie sterk posisie sal wees om die betrokke staatsinstansies te adviseer oor besondere behoeftes en prioriteite ten opsigte van die bantoetuislande.

Oorsomming:

- 1) Vir elke bantoetuisland word 'n ontwikkelingskorporasie, soos aangedui op meegaande struktuurkaart, gestig, byvoorbeeld Transkei OK. Die seggenskap in die onderskeie ontwikkelingskorporasies sal op 'n 50 : 50 basis wees tussen elke betrokke gebiedsowerheid (Transkei, ens.) en die Bantoetuislande-ontwikkeling Finansieringskorporasie (BTOFK) (voorheen die Bantoebeleggingskorporasie). Dieselfde BTOFK het dus 'n 50% seggenskap in elk van die betrokke ontwikkelingskorporasies maar in elke geval tesame met 'n ander gebiedsowerheid (GO), dit wil sê die van die betrokke tuisland.

2) Bronne van fondse van BTOFK:

- a) In die vorm van kapitaal waarop geen rente of delging betaalbaar is nie:
- i) heffingsgelde gevorder van ondernemings en individue in die RSA aan wie nie deur die Staat vrystelling verleen is nie, gebaseer te word op 'n voorafberekende bedrag per bantoe-werknemer in gedefinieerde blanke gebiede.
 - ii) 'n Persentasie van die bierwinste van munisipaliteite en ander instellings.
 - iii) Fondse gestem deur die Regering van die RSA.
- b) Waarop rente en delging wel betaalbaar is:
- i) Besparings van bantoes in finansiële en ander instellings in blanke gebiede in die RSA.
 - ii) Fondse belê deur institusionele beleggers.

Skulde van die BTOFK in laasgenoemde opsig moet aan die betrokke instellings deur die Regering en ook die betrokke gebiedsowerheid gewaarborg word. Fondse uit besparings en heffings moet verdeel word volgens elke bantoevolksgroep en van bierwinste volgens getalle van volksgroepe in diens in die blanke gebiede. Dit staan elke gebiedsowerheid vry om soveel moontlik fondse te stem vir doeleindes van sy eie gebiedsontwikkelingskorporasie.

3) Elke gebiedsontwikkelingskorporasie sal dan, met fondse en onder die gesamentlike beheer van die BTOFK en die betrokke gebiedsowerheid, ontwikkeling in die betrokke gebied inisieer, finansier en kontroleer. Dit sal geen aandeelkapitaal van sy eie hê nie maar funksioneer met fondse gestem en voorgeskiet deur die GO en BTOFK waarvan dit die voorgeskiet deur BTOFK oor die jare moet delg en op alle uitstaande bedrae rente moet betaal, behalwe vir sover dit deur die BTOFK kwytskelding verleen mag word. Die betrokke OK finansier ondernemings -

- a) wat dit self tot stand gebring het en bestuur, en
- b) wat deur bantoes tot stand gebring is en bestuur word.

Ondersoeke na die moontlikheid vir suksesvolle ondernemings sal deur die BTOFK onderneem en gefinansier word, met eie personeel of deskundiges wat vir hierdie doel gehuur word. Die koste van sulke ondersoeke word verreken teen die betrokke OK of teen almal waarop die ondersoeke betrekking het.

Wanneer die betrokke gebiedsowerheid se OK sy finansiële verpligtinge teenoor die BTOFK nagekom het uit winste uit sy beleggings en uit fondse gestem deur die betrokke GO, kan die BTOFK met of sonder skenkings aan die betrokke OK van die toneel verdwyn. Die omvang van uiteindelijke skenkings deur die BTOFK aan die betrokke gebieds-OK sal afhang van die nakoming van sy eie verpligtinge en aktiwiteits- en bedryfsresultate asook die samewerking en gesindheid van die betrokke gebiedsowerheid en OK. Indien die BTOFK uit die prentjie sou verdwyn, word die betrokke gebiedsowerheid die beheerder en eienaar van die OK wat dan ten opsigte van daardie land 'n rol sal speel vergelykbaar met die van IRI¹⁾ in Italië of, in verhouding, omvangryker.

1) Istituto per la Ricostruzione Industriale
(Institute for the Reconstruction of Industry).

8.

Moontlike verdere toepassing van voorgaande voorstelle:a) Alternatiewe ondernemerstalente:

Indien moeilikheid ondervind word om voldoende blanke ondernemerstalente te trek op 'n basis van vaste personeel soos in paragraaf 3 hiervan voorgestel, kan oorweging geskenk word aan die volgende verdere moedles om blanke privaatinisiatief in die hantoegebiede te verkry sonder om daar gevestigde blanke belange onbeperk toe te laat:

Die OK kan oorweeg om:

- i) met individue of maatskappye wat oor die kennis, "know-how" en bestuursvermoë beskik, "know-how"- en bestuurskontrakte te onderhandel waarvolgens op 'n ekonomiese basis hiervoor betaal word oor die termyn van die kontrak, benewens voorsiening vir winsdeling, sonder dat die betrokke individu of maatskappy enige kapitaal belê. Winsdeling, as aansporingsmiddel, word noodsaaklik geag.
- ii) aansoeke op die basis van (i) hierbo selfs by wyse van openbare tenders vir die doel van "know-how"- en bestuurskontrakte, met winsdeling, aan te vra en uit die reaksies te onderhandel.

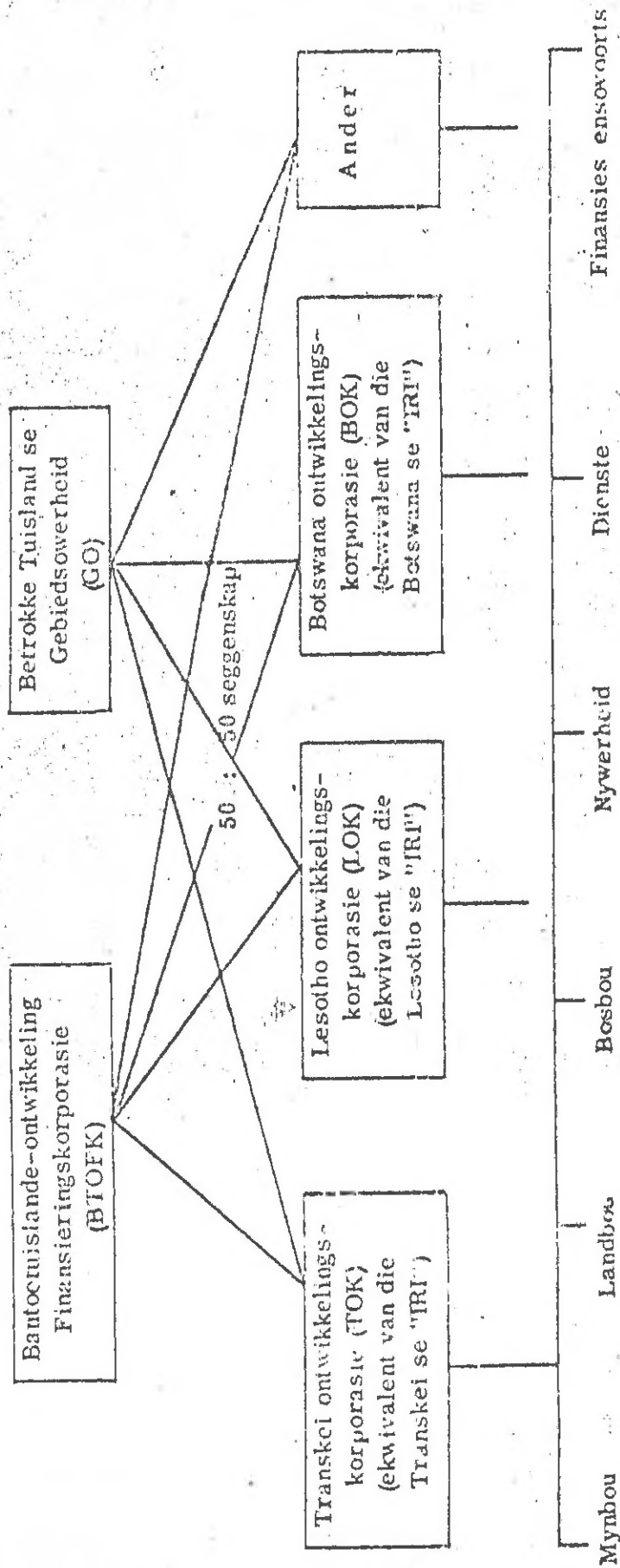
Vir beveiliging van sy kapitaalbeleggings en om te verseker dat bestuursoreenkomste en bantoe-opleidingsprogramme nagekom word, sal die OK 'n geskoolde inspeksiediens in stand hou.

Al die voorgaande oorwegings en voorsiening vir onttrekking van die blanke op 'n tydstip wanneer die normale ontwikkelingsproses dit bepaal, sal ook hier van toepassing wees.

b) Die voormalige Protektorate:

Vir redes van goeie buurskap, voorkoming van binnebestroming na die RSA en internasionale politiek, mag dit noodsaaklik geag word dat die RSA fondse bewillig vir die ontwikkeling van een of almal van die voormalige drie Protektorate. In so 'n geval word aan die hand gedoen dat, afgeken van ander soorte belegging, dit nie

VOEGESTELDE STRUKTURE WIE DIE ONTWIKKELING VAN DIE BANTOEUISIENDE.

Ontwikkeling sal onderneem word hoofsaaklik deur blanke ondernemers op 'n dienskontrakbasis met vergoeding vir bestuur en "know-how" plus winsdeling maar met kapitaal deur betrokke OK voorsien bantoeuistandse maatskappye wees wat aan die regering van die RSA verantwoord, of dit kan 'n on-dergeskikte maatskappy van die NOK (Nyweidse ontwikkelingskorporasie) wees en daaraan verantwoord.